

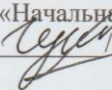

**Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.**

«Рассмотрено»	«Согласовано»	«Утверждено»
Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./ Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г	Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина/ Руководитель СП «Начальная школа» /Гугкаева Э.М./ Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.	Директор /М.Т.Кучишвилла/ Приказ № 1 от « 31 » августа 2022г.

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по родному языку
(1 «А»,1 «Б»,1 «В»,1 «Г»,1 «Д»,1 «Е»)**

Елкановой Евгении Борисовны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

**МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ СЕВЕРНАЯ
ОСЕТИЯ-АЛАНИЯ**

МБОУ "Знак почёта" Гимназия №5 им. Луначарского А.В.

Нажмите для выбора необходимых полей для блока "согласований"

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета
«Осетинский язык. Абетæ»
для 1 класса начального общего образования
на 2022-2023 учебный год

Составитель: Елканова Евгения Борисовна
учитель родного языка, родной литературы

Владикавказ 2022

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Рабочая программа учебного предмета «Осетинский язык. Абетæ» для обучающихся 1 классов на уровне начального общего образования составлена на основе Требований к результатам освоения программы начального общего образования Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования (далее — ФГОС НОО), а также ориентирована на целевые приоритеты, сформулированные в Примерной программе воспитания.

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА "ОСЕТИНСКИЙ ЯЗЫК. АБЕТÆ"

Родной (осетинский) язык как средство познания действительности обеспечивает развитие интеллектуальных и творческих способностей младших школьников, формирует умения извлекать и анализировать информацию из различных текстов, навыки самостоятельной учебной деятельности.

Предмет «Осетинский язык. Абетæ» обладает значительным потенциалом в развитии функциональной грамотности младших школьников, особенно таких её компонентов, как языковая, коммуникативная, читательская, общекультурная и социальная грамотность. Первичное знакомство с системой родного (осетинского) языка, богатством его выразительных возможностей, развитие умения правильно и эффективно использовать осетинский язык в различных сферах и ситуациях общения способствуют успешной социализации младшего школьника. Осетинский язык, выполняя свои базовые функции общения и выражения мысли, обеспечивает межличностное и социальное взаимодействие, участвует в формировании самосознания и мировоззрения личности, является важнейшим средством хранения и передачи информации, культурных традиций осетинского народа, истории осетинского народа и других народов России. Свободное владение осетинским языком, умение выбирать нужные языковые средства во многом определяют возможность адекватного самовыражения взглядов, мыслей, чувств, проявления себя в различных жизненно важных для человека областях. Изучение осетинского языка обладает огромным потенциалом присвоения традиционных социокультурных и духовно-нравственных ценностей, принятых в обществе правил и норм поведения, в том числе речевого, что способствует формированию внутренней позиции личности. Личностные достижения младшего школьника непосредственно связаны с осознанием родного (осетинского) языка как явления национальной культуры осетинского народа, пониманием связи языка и мировоззрения своего народа. Значимыми личностными результатами являются развитие устойчивого познавательного интереса к изучению осетинского языка, формирование ответственности за его сохранение. Достижение этих личностных результатов — длительный процесс, разворачивающийся на протяжении изучения содержания предмета.

Центральной идеей конструирования содержания и планируемых результатов обучения является признание равной значимости работы по изучению системы языка и работы по совершенствованию речи младших школьников. Языковой материал призван сформировать первоначальные представления о структуре осетинского языка, способствовать усвоению норм осетинского литературного языка, орфографических и

пунктуационных правил. Развитие устной и письменной речи младших школьников направлено на решение практической задачи развития всех видов речевой деятельности, отработку навыков использования усвоенных норм осетинского литературного языка, речевых норм и правил речевого этикета в процессе устного и письменного общения. Ряд задач по совершенствованию речевой деятельности решаются совместно с учебным предметом «Осетинское литературное чтение».

Общее число часов, отведённых на изучение «Осетинский язык. Абетæ», в 1 классе — **68ч.**

ЦЕЛИ ИЗУЧЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА "ОСЕТИНСКИЙ ЯЗЫК. АБЕТÆ"

В начальной школе изучение родного (осетинского) языка имеет особое значение в развитии младшего школьника. Приобретённые им знания, опыт выполнения предметных и универсальных действий на материале родного (осетинского) языка станут фундаментом обучения в основном звене школы, а также будут востребованы в жизни.

Изучение осетинского языка в начальной школе направлено на достижение следующих целей:

- приобретение младшими школьниками первоначальных представлений о родном языке как одном из главных духовно-нравственных ценностей народа; понимание роли родного (осетинского) языка как основного средства общения осетинского народа; осознание значения родного (осетинского) языка как государственного языка Республики Северная Осетия-Алания; понимание роли родного (осетинского) языка как языка общения осетинского народа; осознание правильной устной и письменной речи как показателя общей культуры человека;
- овладение основными видами речевой деятельности на основе первоначальных представлений о нормах современного осетинского литературного языка: аудированием, говорением, чтением, письмом;
- овладение первоначальными научными представлениями о системе родного (осетинского) языка: фонетике, графике, лексике, морфемике, морфологии и синтаксисе; об основных единицах языка, их признаках и особенностях употребления в речи; использование в речевой деятельности норм современного осетинского литературного языка (орфоэпических, лексических, грамматических, орфографических, пунктуационных) и речевого этикета;
- развитие функциональной грамотности, готовности к успешному взаимодействию с носителями родного (осетинского) языка и дальнейшему успешному образованию.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Обучение грамоте

Развитие речи

Составление небольших рассказов повествовательного характера по серии сюжетных картинок, материалам собственных игр, занятий, наблюдений. Понимание текста при его прослушивании и при самостоятельном чтении вслух.

Слово и предложение

Различение слова и предложения. Работа с предложением: выделение слов, изменение их порядка. Восприятие слова как объекта изучения, материала для анализа. Наблюдение над значением слова.

Фонетика

Звуки речи. Единство звукового состава слова и его значения. Установление последовательности звуков в слове и количества звуков. Сопоставление слов, различающихся одним или несколькими звуками. Звуковой анализ слова, работа со звуковыми моделями: построение модели звукового состава слова, подбор слов,

соответствующих заданной модели. Различение гласных и согласных звуков, гласных ударных и безударных, сильных и слабых гласных, звонких и глухих, кавказских звуков; звуки [а], [æ], [ы]; - согласные хь, къ, ть, ць, чь, гь, дж, дз; удвоенные согласные: тт, сс, мм, лл, рр, пп; согласные с – з, с – ш, з – ж, ж – ш, ч – дж, дз – з.

Определение места ударения. Слог как минимальная произносительная единица. Количество слогов в слове. Ударный слог.

Графика

Различение звука и буквы: буква как знак звука. Слоговой принцип осетинской графики. Правописание кавказских звуков. Согласные хь, къ, ть, ць, чь, гь, дж, дз; удвоенные согласные: тт, сс, мм, лл, рр, пп; согласные с – з, с – ш, з – ж, ж – ш, ч – дж, дз – з. Последовательность букв в осетинском алфавите.

Чтение

Слоговое чтение (ориентация на букву, обозначающую гласный звук). Плавное слоговое чтение и чтение целыми словами со скоростью, соответствующей индивидуальному темпу. Чтение с интонациями и паузами в соответствии со знаками препинания. Осознанное чтение слов, словосочетаний, предложений. Выразительное чтение на материале небольших прозаических текстов и стихотворений. Орфоэпическое чтение (при переходе к чтению целыми словами). Орфографическое чтение (проговаривание) как средство самоконтроля при письме под диктовку и при списывании. Согласные хь, къ, ть, ць, чь, гь, дж, дз; удвоенные согласные: тт, сс, мм, лл, рр, пп; согласные с – з, с – ш, з – ж, ж – ш, ч – дж, дз – з.

Письмо

Ориентация на пространстве листа в тетради и на пространстве классной доски. Гигиенические требования, которые необходимо соблюдать во время письма. Начертание письменных прописных и строчных букв. Согласные хь, къ, ть, ць, чь, гь, дж, дз; удвоенные согласные: тт, сс, мм, лл, рр, пп; согласные с – з, с – ш, з – ж, ж – ш, ч – дж, дз – з. Письмо букв, буквосочетаний, слогов, слов, предложений с соблюдением гигиенических норм. Письмо разборчивым, аккуратным почерком. Письмо под диктовку слов и предложений, написание которых не расходится с их произношением. Приёмы и последовательность правильного списывания текста. Функция небуквенных графических средств: пробела между словами, знака переноса.

Орфография и пунктуация

Правила правописания и их применение: раздельное написание слов; прописная буква в начале предложения, в именах собственных (имена людей, клички животных); перенос слов по слогам без стечения согласных; знаки препинания в конце предложения.

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ КУРС

Общие сведения о языке

Язык как основное средство человеческого общения. Цели и ситуации общения.

Фонетика

Звуки речи. Гласные и согласные звуки, их различение. Ударение в слове. Гласные ударные и безударные. Звонкие и глухие согласные звуки, их различение. Согласные хь, къ, ть, ць, чь, гь, дж, дз; удвоенные согласные: тт, сс, мм, лл, рр, пп; согласные с – з, с – ш, з – ж, ж – ш, ч – дж, дз – з. Слог. Количество слогов в слове. Ударный слог. Деление слов на слоги (простые случаи, без стечения согласных).

Графика

Звук и буква. Различение звуков и букв. Обозначение на письме кавказских звуков. Небуквенные графические средства: пробел между словами, знак переноса. Осетинский алфавит: правильное название букв, их последовательность. Использование алфавита для упорядочения списка слов.

Орфоэпия

Произношение звуков и сочетаний звуков, ударение в словах в соответствии с нормами современного осетинского литературного языка (на ограниченном перечне слов,

обрабатываемом в учебнике). Согласные хъ, къ, тъ, цъ, чъ, гъ, дж, дз; удвоенные согласные: тт, сс, мм, лл, рр, пп; согласные с – з, с – ш, з – ж, ж – ш, ч – дж, дз – з.

Лексика

Слово как единица языка (ознакомление). Слово как название предмета, признака предмета, действия предмета (ознакомление). Выявление слов, значение которых требует уточнения.

Синтаксис

Предложение как единица языка (ознакомление). Слово, предложение (наблюдение над сходством и различием). Установление связи слов в предложении при помощи смысловых вопросов. Восстановление деформированных предложений. Составление предложений из набора форм слов.

Орфография и пунктуация

Правила правописания и их применение:

- раздельное написание слов в предложении;
- прописная буква в начале предложения и в именах собственных: в именах и фамилиях людей, кличках животных;
- перенос слов (без учёта морфемного членения слова);
- слова с непроверяемыми гласными и согласными (перечень слов в орфографическом словаре учебника);
- знаки препинания в конце предложения: точка, вопросительный и восклицательный знаки. Алгоритм списывания текста.

Развитие речи

Речь как основная форма общения между людьми. Текст как единица речи (ознакомление). Ситуация общения: цель общения, с кем и где происходит общение. Ситуации устного общения (чтение диалогов по ролям, просмотр видеоматериалов, прослушивание аудиозаписи). Нормы речевого этикета в ситуациях учебного и бытового общения (приветствие, прощание, извинение, благодарность, обращение с просьбой).

ПЛАНИРУЕМЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

Изучение осетинского языка в 1 классе направлено на достижение обучающимися личностных, метапредметных и предметных результатов освоения учебного предмета.

ЛИЧНОСТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

В результате изучения предмета «Осетинский язык. Абетæ» в начальной школе у обучающегося будут сформированы следующие личностные новообразования

гражданско-патриотического воспитания:

— становление ценностного отношения к своей Родине — России, РСО-Алании, в том числе через изучение родного (осетинского) языка, отражающего историю и культуру страны;

— осознание своей этнокультурной и российской гражданской идентичности, понимание роли родного (осетинского) языка как государственного языка Республики Северная Осетия-Алания;

— сопричастность к прошлому, настоящему и будущему своей страны и родного края, в том числе через обсуждение ситуаций при работе с художественными произведениями;

— уважение к своему и другим народам, формируемое в том числе на основе примеров из художественных произведений на осетинском языке;

— первоначальные представления о человеке как члене общества, о правах и ответственности, уважении и достоинстве человека, о нравственно-этических нормах

поведения и правилах межличностных отношений, в том числе отражённых в художественных произведениях;

духовно-нравственного воспитания:

— признание индивидуальности каждого человека с опорой на собственный жизненный и читательский опыт;

— проявление сопереживания, уважения и доброжелательности, в том числе с использованием адекватных языковых средств для выражения своего состояния и чувств;

— неприятие любых форм поведения, направленных на причинение физического и морального вреда другим людям (в том числе связанного с использованием недопустимых средств языка);

эстетического воспитания:

— уважительное отношение и интерес к художественной культуре, восприимчивость к разным видам искусства, традициям и творчеству своего и других народов;

— стремление к самовыражению в разных видах художественной деятельности, в том числе в искусстве слова; осознание важности родного (осетинского) языка как средства общения и самовыражения;

физического воспитания, формирования культуры здоровья и эмоционального благополучия:

— соблюдение правил здорового и безопасного (для себя и других людей) образа жизни в окружающей среде (в том числе информационной) при поиске дополнительной информации в процессе языкового образования;

— бережное отношение к физическому и психическому здоровью, проявляющееся в выборе приемлемых способов речевого самовыражения и соблюдении норм речевого этикета и правил общения;

трудового воспитания:

— осознание ценности труда в жизни человека и общества (в том числе благодаря примерам из художественных произведений на осетинском языке), ответственное потребление и бережное отношение к результатам труда, навыки участия в различных видах трудовой деятельности, интерес к различным профессиям, возникающий при обсуждении примеров из художественных произведений на родном (осетинском) языке;

экологического воспитания:

— бережное отношение к природе, формируемое в процессе работы с текстами;

— неприятие действий, приносящих ей вред;

ценности научного познания:

— первоначальные представления о научной картине мира (в том числе первоначальные представления о системе языка как одной из составляющих целостной научной картины мира);

— познавательные интересы, активность, инициативность, любознательность и самостоятельность в познании, в том числе познавательный интерес к изучению родного (осетинского) языка, активность и самостоятельность в его познании.

МЕТАПРЕДМЕТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

В результате изучения предмета «Осетинский язык. Абетæ» в начальной школе у обучающегося будут сформированы следующие **познавательные** универсальные учебные действия.

Базовые логические действия:

— сравнивать различные языковые единицы (звуки, слова, предложения, тексты), устанавливать основания для сравнения языковых единиц (частеречная принадлежность, грамматический признак, лексическое значение и др.); устанавливать аналогии языковых единиц;

— объединять объекты (языковые единицы) по определённому признаку;

— определять существенный признак для классификации языковых единиц (звуков, частей речи, предложений, текстов); классифицировать языковые единицы;

— находить в языковом материале закономерности и противоречия на основе предложенного учителем алгоритма наблюдения; анализировать алгоритм действий при работе с языковыми единицами, самостоятельно выделять учебные операции при анализе языковых единиц;

— выявлять недостаток информации для решения учебной и практической задачи на основе предложенного алгоритма, формулировать запрос на дополнительную информацию;

— устанавливать причинно-следственные связи в ситуациях наблюдения за языковым материалом, делать выводы.

Базовые исследовательские действия:

— с помощью учителя формулировать цель, планировать изменения языкового объекта, речевой ситуации;

— сравнивать несколько вариантов выполнения задания, выбирать наиболее подходящий (на основе предложенных критериев);

— проводить по предложенному плану несложное лингвистическое мини-исследование, выполнять по предложенному плану проектное задание;

— формулировать выводы и подкреплять их доказательствами на основе результатов проведённого наблюдения за языковым материалом (классификации, сравнения, исследования); формулировать с помощью учителя вопросы в процессе анализа предложенного языкового материала;

— прогнозировать возможное развитие процессов, событий и их последствия в аналогичных или сходных ситуациях.

Работа с информацией:

— выбирать источник получения информации: нужный словарь для получения запрашиваемой информации, для уточнения;

— согласно заданному алгоритму находить представленную в явном виде информацию в предложенном источнике: в словарях, справочниках;

— распознавать достоверную и недостоверную информацию самостоятельно или на основании предложенного учителем способа её проверки (обращаясь к словарям, справочникам, учебнику);

— соблюдать с помощью взрослых (педагогических работников, родителей, законных представителей) правила информационной безопасности при поиске информации в Интернете (информации о написании и произношении слова, о значении слова, о происхождении слова, о синонимах слова);

— анализировать и создавать текстовую, видео, графическую, звуковую информацию в соответствии с учебной задачей;

— понимать лингвистическую информацию, зафиксированную в виде таблиц, схем; самостоятельно создавать схемы, таблицы для представления лингвистической информации.

К концу обучения в начальной школе у обучающегося формируются **коммуникативные** универсальные учебные действия

Общение:

— воспринимать и формулировать суждения, выражать эмоции в соответствии с целями и условиями общения в знакомой среде;

— проявлять уважительное отношение к собеседнику, соблюдать правила ведения диалоги и дискуссии;

— признавать возможность существования разных точек зрения;

— корректно и аргументированно высказывать своё мнение;

— строить речевое высказывание в соответствии с поставленной задачей;

— создавать устные и письменные тексты (описание, рассуждение, повествование) в соответствии с речевой ситуацией;

— готовить небольшие публичные выступления о результатах парной и групповой работы, о результатах наблюдения, выполненного мини-исследования, проектного задания;

— подбирать иллюстративный материал (рисунки, фото, плакаты) к тексту выступления.

К концу обучения в начальной школе у обучающегося формируются **регулятивные** универсальные учебные действия.

Самоорганизация:

— планировать действия по решению учебной задачи для получения результата;

— выстраивать последовательность выбранных действий.

Самоконтроль:

— устанавливать причины успеха/неудач учебной деятельности;

— корректировать свои учебные действия для преодоления речевых и орфографических ошибок;

— соотносить результат деятельности с поставленной учебной задачей по выделению, характеристике, использованию языковых единиц;

— находить ошибку, допущенную при работе с языковым материалом, находить орфографическую и пунктуационную ошибку;

— сравнивать результаты своей деятельности и деятельности одноклассников, объективно оценивать их по предложенным критериям.

Совместная деятельность:

— формулировать краткосрочные и долгосрочные цели (индивидуальные с учётом участия в коллективных задачах) в стандартной (типовой) ситуации на основе предложенного учителем формата планирования, распределения промежуточных шагов и сроков;

— принимать цель совместной деятельности, коллективно строить действия по её достижению: распределять роли, договариваться, обсуждать процесс и результат совместной работы;

— проявлять готовность руководить, выполнять поручения, подчиняться, самостоятельно разрешать конфликты;

— ответственно выполнять свою часть работы;

— оценивать свой вклад в общий результат;

— выполнять совместные проектные задания с опорой на предложенные образцы.

ПРЕДМЕТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

К концу обучения в **первом классе** обучающийся научится:

— различать слово и предложение; вычленять слова из предложений;

— вычленять звуки из слова;

— различать гласные и согласные звуки;

— различать ударные и безударные гласные звуки;

— различать согласные звуки: звонкие и глухие (вне слова и в слове);

— различать понятия «звук» и «буква»;

— определять количество слогов в слове; делить слова на слоги (простые случаи: слова без стечения согласных); определять в слове ударный слог;

— правильно называть буквы осетинского алфавита; использовать знание последовательности букв осетинского алфавита для упорядочения небольшого списка слов;

— писать аккуратным разборчивым почерком без искажений прописные и строчные буквы, соединения букв, слова;

— применять изученные правила правописания: раздельное написание слов в предложении; знаки препинания в конце предложения: точка, вопросительный и восклицательный знаки; прописная буква в начале предложения и в именах собственных (имена, фамилии, клички животных); перенос слов по слогам (простые случаи: слова из слогов типа «согласный + гласный»);

— правильно списывать (без пропусков и искажений букв) слова и предложения, тексты объёмом не более 15 слов;

— писать под диктовку (без пропусков и искажений букв) слова, предложения из 3—5 слов, тексты объёмом не более 15 слов, правописание которых не расходится с произношением;

— находить и исправлять ошибки на изученные правила, опiski;

— понимать прослушанный текст;

— читать вслух и про себя (с пониманием) короткие тексты с соблюдением интонации и пауз в соответствии со знаками препинания в конце предложения;

— находить в тексте слова, значение которых требует уточнения;

— составлять предложение из набора форм слов;

— устно составлять текст из 3—5 предложений по сюжетным картинкам и наблюдениям;

— использовать изученные понятия в процессе решения учебных задач.

ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Количество часов			Дата изучения	Виды деятельности	Виды, формы контроля	Электронные (цифровые) образовательные ресурсы
		всего	контрол ьные работы	практич еские работы				
Раздел 1. Бацæттæгæнæн рæстæг								
1.1.	Скъола Ныхас.Дзургæ æмæ фысгæ ныхас.	1		1		Работа с серией картинок , выстроенных в правильной последовательности. Совместная работа по составлению небольших рассказов. Учебный диалог по составлению небольшого рассказа. Слушание текста, понимание текста по ходу его слушания	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
1.2.	Ахуыргæнæн дзаматæ	1		1		Учебный диалог	Практическая	http://nslib.tmweb.ru/

	Дзургæ æмæ фысгæ ныхас.					по составлению небольшого рассказа. Слушание текста, понимание текста по ходу его слушания	работа	
1.3	Нæ хæдзар Ныхас. Хъуыдыйад. Дзырд (схемæтæ аразын).	1		1		Работа с серией картинок с нарушенной последовательностью. Слушание текста, понимание текста по ходу его слушания	Устный опрос	https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0=%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E
1.4.	Уæлæдарæс æмæ къахыдарæс Ныхас. Хъуыдыйад. Дзырд	1		1		Учебный диалог по составлению небольшого рассказа. Слушание текста, понимание текста по ходу его слушания	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
1.5.	Хæдзарон цæрагойтæ æмæ мæргътæ Ныхас. Хъуыдыйад. Дзырд	1		1		Работа с серией картинок, выстроенных в правильной последовательности. Учебный диалог по составлению	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/

						небольшого рассказа. Слушание текста, понимание текста по ходу его слушания		
1.6.	Хъæддаг цæрагойтæ æмæ мæргътæ. Хъуыдыйад. Дзырд. Уæнг.	1		1		Совместная работа по составлению небольших рассказов. Учебный диалог по составлению небольшого рассказа.	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
1.7.	Халсартæ. Дыргътæ Хъуыдыйад. Дзырд. Уæнг	2		2		Работа с серией картинок , выстроенных в правильной последовательности. Слушание текста, понимание текста по ходу его слушания	Устный опрос	https://disk.yandex.ru/d/T2OCkw5Dah9TdQ
1.8.	Нæ Райгуырæн бæстæ Дзырд. Дамгъæ. Мыр.	1		1		Комментированное задание: чем гласный звук отличается от согласного. Интонационное выделение звука в слове.	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/

Итого по разделу		9						
Раздел 2. Абетæ ахуыр кæнын								
2.1.	Мыр æмæ дамгъæ Аа Дзырдты схемæтæ. Къухфысты куыст.	1		1		Интонационное выделение звука в слове. Работа с серией картинок , выстроенных в правильной последовательности. Слушание текста, понимание текста по ходу его слушания	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.2.	Мыр æмæ дамгъæ О о Мырон-дамгъон анализ. Къухфысты куыст	1		1		Интонационное выделение звука в слове. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.3.	Мырæмаæдамгъæ Уу Мырон-дамгъон анализ. Къухфыстыкуыст.	1		1		Правильно использовать в речи обращения, задавать вопросы, отвечать на вопросы.	Устный опрос	https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E

2.4.	Мыр æмæ дамгъæ Æ æ Мырон-дамгъон анализ. Къухфысты куыст	1		1		Интонационное выделение звука в слове. Совместная работа: группировка слов по начальным/конечным звукам	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.5.	Мыр æмæ дамгъæ Ы Мырон-дамгъон анализ. Къухфысты куыст	1		1		Интонационное выделение звука в слове. Игра-соревнование «Кто знает больше слов с заданным звуком»	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.6	Мыр æмæ дамгъæ Н н Мырон-дамгъон анализ. Къухфысты куыст	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.7.	Мыр æмæ дамгъæ Рр Мырон-дамгъон анализ. Къухфысты куыст	1		1		Совместная работа: группировка слов по начальным/конечным звукам	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.8.	Мыр æмæ дамгъæ	1		1		Игра-	Устный опрос	https://disk.yandex.ru/

	Мм Таурагъон, фарстон æмæ хъæрон хъуыдыйæдтæ.					соревнование «Кто знает больше слов с заданным звуком» Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове. Совместная работа: группировка слов по начальным/кон ечным звукам		d/T2OCkw5Dah9TdQ
2.9.	Мыр æмæ дамгъæ Т т Мырон-дамгъон анализ. Къухфысты куыст	1		1		Упражнение: подбор слов с заданным звуком. Совместная работа: группировка слов по начальным/кон ечным звукам	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.10.	Мыр æмæ дамгъæ Д д Мырон-дамгъон анализ. Къухфысты куыст	1				Совместная работа: группировка слов по начальным/кон	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/

						ечным звукам. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.		
2.11.	Мыр æмæ дамгъæ Сс Ныхасы рæзтыл фæлтæраентæ.	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове Игра-соревнование «Кто знает больше слов с заданным звуком»	Устный опрос	https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E
2.12.	Мыр æмæ дамгъæ Хх Мырон-дамгъон анализ. Къухфысты куыст	1		1		Игра-соревнование «Кто знает больше слов с заданным звуком»	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.13.	Мыр æмæ дамгъæ Г г Нывтæм гæсгæ хъуыдыйад æмæ чысыл радзырд аразын.	1		1		Упражнение: подбор слов с заданным звуком. Игра «Живые звуки»: моделирование	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/

						звукового состава слова.		
2.14.	Мыр æмæ дамгъæ Уу Мырон-дамгъон анализ. Къухфысты куыст.	1		1		Совместная работа: группировка слов по начальным/кон ечным звукам. Упражнение: подбор слов с заданным звуком.	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.15.	Мыр æмæ дамгъæ Кк Мырон-дамгъон анализ.	1		1		Игра- соревнование «Кто знает больше слов с заданным звуком»	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.16.	Мыр æмæ дамгъæ Л л Мырон-дамгъонанализ. Къухфысты куыст.	1		1		Упражнение: подбор слов с заданным звуком. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.	Устный опрос	https://disk.yandex.ru/ d/T2OCkw5Dah9TdQ
2.17.	Мырæмæдамгъæ Цц Текст кæсын. Къухфысты куыст.	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/

						зависимости от места заданного звука в слове		
2.18	Мыр æмæ дамгъæ Зз Текст кæсын. Къухфысты куыст.	1		1		Игра-соревнование «Кто знает больше слов с заданным звуком». Комментированное письмо	Устный опрос	https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E
2.19.	Мыр æмæ дамгъæ Ф ф Текст кæсын. Къухфысты куыст.	1		1		Совместная работа: группировка слов по начальным/конечным звукам. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.20.	Мыр æмæ дамгъæ Й й Текст кæсын. Къухфысты куыст.	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.21.	Мыр æмæ дамгъæ Бб	1		1		Игра-соревнование	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/

	Текст кæсын. Къухфысты куыст.					«Кто знает больше слов с заданным звуком»		
2.22.	Мыр æмæ дамгъæ Е е Текст кæсын. Къухфысты куыст.	1		1		Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова. Комментированное письмо	Практическая работа	https://disk.yandex.ru/d/T2OCkw5Dah9TdQ
2.23	Мыр æмæ дамгъæ В в Тексткæсын. Къухфысты куыст.	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.24.	Дамгъæъ Нывтыл куыст. Къухфысты куыст.	1		1		Упражнение: подбор слов с заданным звуком. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/

2.25.	Дамгъæтæ Хъ хъ Уæнгтæй дзырдтæ аразын. Къухфысты куыст.	1		1		Игра-соревнование «Кто знает больше слов с заданным звуком». Совместная работа: группировка слов по начальным/конечным звукам	Практическая работа	https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E
2.26.	Мыр æмæ дамгъæ Гъгъ Схемæтæ æмæ нывтыл куыст. Къухфысты куыст.	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.27.	Мыр æмæ дамгъæ Дздз Уæнгтæй дзырдтæ аразын. Къухфысты куыст.	1		1		Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова. Составление слов из слогов.	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.28.	Мыр æмæ дамгъæ Жж Тагъдзуринагыл куыст. Къухфысты куыст.	1		1		Игра-соревнование «Кто лучше проговорит скороговорку». Комментирован	Практическая работа	https://disk.yandex.ru/d/T2OCkw5Dah9TdQ

						ное письмо.		
2.29.	Мыр æмæ дамгъæ Дждж Адæмон сфæлдыстадимæ зонгæ кæнын («Сой цæуы, сой») Къухфысты куыст.	2		2		Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.30.	Мыр æмæ дамгъæ Къкъ Уæнгтæй дзырдтæ аразын. Къухфыстыкуыст.	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове. Совместная работа: группировка слов по начальным/кон ечным звукам	Практическая работа	https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0=%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E
2.31.	Мыр æмæ дамгъæ Цъць Схемæтæ æмæ нывтыл куыст. Къухфысты куыст.	2		2		Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова. Комментирован ное письмо	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.32.	Мыр æмæ дамгъæ Чч Уæнгтæй дзырдтæ аразын æмæ сæ кæсын. Къухфысты куыст.	1		1		Игра- соревнование «Кто знает больше слов с заданным	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/

						звук». Комментированное письмо		
2.33.	Мыр æмæ дамгъæ Чъчъ Схемæтæм гæсгæ предметы нæмттæ дзурын. Къухфысты куыст.	1		1		Упражнение: подбор слов с заданным звуком. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.34.	Мыр æмæ дамгъæ Пп Ног дзырдтæ аразын. Къухфысты куыст.	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове. Комментированное письмо	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.35.	Мыр æмæ дамгъæ Пъпъ Уæнгтæй дзырдтæ аразын Къухфысты куыст.	1		1		Игра-соревнование «Кто знает больше слов с заданным звуком». Комментированное письмо	Устный опрос	https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E
2.36.	Мыр æмæ дамгъæ Тътъ	2		2		Совместная работа:	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/

	Мыр [ть]-имæ уæнгтæ, дзырдтæ, дзырдастытæ æмæ хъуыдыйæдтæ кæсын. Къухфысты куыст.					группировка слов по начальным/конечным звукам. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.		
2.37.	Мыр æмæ дамгъæ Ээ, Юю, Яя, Ёё Уырыссаг æвзагæй æрбайсгæ дзырдтыл кусын. Къухфысты куыст.	1		1		Игра-соревнование «Кто знает больше слов с заданным звуком». Комментированное письмо	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.38.	Мыр æмæ дамгъæ Ж, Ш, Щ Дамгъæтимæ уæнгтæ, дзырдтæ æмæ хъуыдыйæдтæ кæсын. Къухфысты куыст.	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.39.	Фæлмаены нысан ь Нывтыл кусын. Къухфысты куыст.	1		1		Упражнение: подбор слов с заданным	Практическая работа	https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%

						звук. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.		B4%D1%80%D0%B0 = %D0%AE%D0%9D% D0%95%D0%A1%D0 %9A%D0%9E
2.40.	Дамгъатæ æ – ы Дамгъатæ а–æ–ы уæнгты мидаг барын (йæ, уа, ны). Къухфысты куыст.	1		1		Игра- соревнование «Кто знает больше слов с заданным звук». Комментирован ное письмо	Устный опрос	http://nslib.tlweb.ru/
2.41.	Дамгъатæ З, з æмæ С, с Ног дзырдтæ аразын. Къухфыстыкуыст.	1		1		Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова. Комментирован ное письмо	Устный опрос	http://nslib.tlweb.ru/
2.42.	Дамгъатæ Х, х æмæ Хь, хь Дзырдтæ Х æмæ Хь -имæ раст кæсын æмæ дзырын. Къухфысты куыст.	2		2		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового	Практическая работа	http://nslib.tlweb.ru/

						состава слова.		
2.43	Дамгъæтæ Г,г æмæ Гъ, гъ Мыртæх-хъ Текст кæсынæмæ хи ныхæстæй дзурын. Къухфысты куыст.	2		2		Игра- соревнование «Кто знает больше слов с заданным звуком». Комментирован ное письмо	Устный опрос	https://disk.yandex.ru/ d/T2OCkw5Dah9TdQ
2.44.	Дамгъæтæ Дз, дз æмæ З, з Текст«Дзывылдар» Къухфыстыкуыст.	1		1		Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова. Комментирован ное письмо	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.45	Дамгъæтæ Дж, дж Къордтæйбакусынтекстыл«Уазæгу атынанамаæ» æмæ «Джимара». Къухфысты куыст.	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.46.	Мыртæ æмæ дамгъæтæ К-Къ Дзырдты хæйттæй дзырдтæ аразын. Текст «Гыццыл ахуыргæнæг» Къухфысты куыст.	1		1		Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова. Упражнение: подбор слов с заданным	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/

						звук. Комментирован ное письмо		
2.47.	<p>Дамгъæтæ Ц, ц æмæ Цъ, цъ Мыртæ [ц] [цъ]-йы хицæндзинаедтæ. Уæнгты сæ раст кæсын. Дзырдтæ бираон нымæцы æвæрын. Тексттæ «Цъиу», «Цъамад»</p>	1		1		Игра- соревнование «Кто знает больше слов с заданным звук». У пражнение: подбор слов с заданным звук. Комментирован ное письмо	Практическая работа	https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E
2.48.	<p>Дамгъæтæ Ч, ч æмæ Чъ, чъ Дзырдтæ уæнгтыл дих кæнын. Æмдзæвгæ «Ичыи» Къухфысты куыст.</p>	1		1		Упражнение: подбор слов с заданным звук. Игра «Живые звуки»: моделирование звукового состава слова.	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
2.49	<p>Дамгъæтæ П, п æмæ Пъ, пъ Уæнгты, дзырдты, тексттæ æмæ сæ тагъдзуринаджы раст кæсын. Тексттæ «Тæппуд тæрхъус»,</p>	1		1		Игра- соревнование «Кто знает больше слов с заданным звук»	Практическая работа	http://nslib.tmweb.ru/
2.50.	<p>Дамгъæтæ Т, т æмæ Тъ, тъ Мырты, дзырдты æмæ сæ</p>	2		2		Игра «Живые звуки»:	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/

	тагъддзуринаджы раст кæсын Текст «Гæлæбу»					моделирование звукового состава слова.		
2.51.	Дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ дзырдты мидаг Дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ раст дзурын æмæ фыссын. Тексттæ «Къæвда», «Зæрватыччытæ æртахтысты»	1		1		Работа со схемами слов: выбрать нужно схему в зависимости от места заданного звука в слове	Практическая работа	https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E
2.52.	Кæронбæттæн Уæнгтæй дзырдтæ аразын. Хозиты Макар «Ирхæфсæн» Къухфысты куыст.	2		2		Совместная работа по составлению небольших рассказов. Слушание текста, понимание текста по ходу его слушания	Устный опрос	http://nslib.tmweb.ru/
Итого по разделу		68						

УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЕ УЧЕБНЫЕ МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ УЧЕНИКА

1. Дзытиаты Э., Сидахъаты А. «Абетæ». Учебное пособие для учащихся 1 класса общеобразовательных учреждений. Владикавказ: СЕМ, 2019. 206 с.
2. Дзытиаты Э., Сидахъаты А. Къухфыстытæ. – Владикавказ: СЕМ, 2019.

МЕТОДИЧЕСКИЕ МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ УЧИТЕЛЯ

1. Къорнаты З., Саламаты Л. Дзураем иронау: Базовый курс осетинского языка Медиа-Полис, 2012.- 336 с.
2. Майрæмышъуаты Ф.А. Грамматикон аргъæуттæ – Дзæуджыхъæу: Олимп.- 2006.- 16 с.

3. Майрæмыхъуаты Ф.А. Нывмæ гæсгæ куыст ирон æвзаджы урокты. Дзæуджыхъæу. СОРИПКРО. - 2021.- 87 с.
4. Майрамукаева Ф.А. Игровые технологии на уроках в обучении осетинскому языку.- Владикавказ: СОРИПКРО, 2021.- 87 с.
5. Моурауты М. Дидактикон æрмæг ирон æвзаджы уроктæм. Дзæуджыхъæу.- 2015.
6. Осетинско-русский словарь <https://osetinsko-russkij-slovar.slovaronline.com/>
7. Республиканский научно-меттодический журнал «Рухстауæг».
8. Осетинско-русский словарь <https://osetinsko-russkij-slovar.slovaronline.com/>
9. Словари на IRISTON.COM <http://slovar.iriston.com/>
10. Сидахъаты А.А. Зæрдылдаринæгтæ райдайæн кълæсты ахуыргæнинæгтæн æххуысæн. СОРИПКРО. Дзæуджыхъæу.- 2020.- 50 с.
11. Словари на IRISTON.COM <http://slovar.iriston.com/>
12. Цгъойты Беллæ. Ирон-уырыссаг нывджы ндырдуат. – Дзæуджыхъæу: СЕМ, 2019 – 210 ф.

ЦИФРОВЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ И РЕСУРСЫ СЕТИ ИНТЕРНЕТ

Бæрзæфцæг

<https://vk.com/barzafcag> http://vk.com/wall-33833481_2464

2. <http://nslib.tmweb.ru/> Национальная научная библиотека РСО-Алания
3. www.iriston.ru Новости об Осетии, музыка, литература, форум
4. iratta.com Осетинская история, сказки, музыка, фотографии, новости, форум
5. iriston.com История и культура Осетии
6. ossetians.com Сайт об осетинах
7. historyalans.narod.ru Англоязычный сайт: аланы, скифы, фотогалерея
8. baragbonta.ru Барабонта. НА ОСЕТИНСКОМ ЯЗЫКЕ!
9. <http://aors.narod.ru/> История и культура Осетии
10. <http://iratta.com>
11. <https://ironau.ru/skola.html>
12. <https://sogpi.org/ru/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E>
13. <https://disk.yandex.ru/d/T2OCkw5Dah9TdQ>

МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

УЧЕБНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ

Компьютер, мультимедийное оборудование; выход в сеть Internet, позволяющие зонировать образовательное пространство для организации индивидуальной и/или групповой работы.

ОБОРУДОВАНИЕ ДЛЯ ПРОВЕДЕНИЯ ЛАБОРАТОРНЫХ, ПРАКТИЧЕСКИХ РАБОТ, ДЕМОНСТРАЦИЙ

Укажите оборудование для проведения презентаций, демонстраций

**Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.**

<p>«Рассмотрено» Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./ Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано» Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина/ Руководитель СП «Начальная школа» /Гуткаева Э.М./ Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено» Директор МБОУ гимназия № 5 /В.И.Випкина/ Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>
--	--	---

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

**по родному языку
(3 «В»,3 «Г»,3 «Д»)**

Елкановой Евгении Борисовны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Кусæн программæ

Дзампаты Ларисæйы

3-æм къласы

Ирон æвзаджы чиныгмæ

Кусæн программæ

арæзт æрцыд ног

Федералон Паддзахадон Ахуырадон Стандарты

(ФПАС-ы) домæнтæм гæсгæ

Кусæн программæйыл бакуыста
с. Дзауджыхъæуы 5-æм гимназы
ирон æвзаг æмæ литературæйы ахуыргæнæг

Елхъанаты Е.Б.

2022 аз

Æмбарынгæнæн фыстæг

Кусæн программæ арæзт æрцыд ног стандарты домæнтæм гæсгææмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæзт ахуырадон комплекты бындурыл. Ирон æвзагæн лæвæрд цæуы къуыри 2 сахаты (æдæппæт 34 ахуырадон къуырийы-68 сахаты)

Кæд æмæ райдайæн скъола бындур æвæры сывæллæтты алывæрсыг рæзтæн, уæд ирон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг арæзт у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- цæмæй ахуырдаутæ кæрæдзиимæ иронау дзурын сахуыр уой, уый тыххæй сын хъæуы сæ раст кæсыны, фыссыны æмæ хъуыды кæныны фæлтæрддзинад фидар кæнын:

- ахуырдауты фысгæ ныхасы рæзтыл кусын, грамматикæйы фарстаты сæ зонындзинадтæ фылдæр кæнынмæ тырнын:

- сывæллæтты алывæрсыг хъомыладыл кусын мадæлон æвзаджы фæрцы.

Ахуыргæнæгæн бæрæггонд нысантаæ сæххæст кæнын хуыздæр бантысдзæн кæсыны æмæ æвзаджы урокты.

Ахуырадон стандартты домæнтæм гæсгæ Уæрæсейы цæраг алы адæмæн дæр йе 'взаджы кад се 'хсæн бæрзонддæр ист æрцауа. Ирон æвзаджы ахуыргæнджыты размæ æвæрд ис бæрзонд проблемæ - предметы ахуыр кæныны хъуыддаг фæхуыздæр кæнын. Уыцы нысан æнцондæр у райдайæн скъолайы æххæст кæнын.

Ирон æвзаджы программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Ирон æвзаджы программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй æвзаджы тыххæй зонындзинæдтæ раттын.

Æвзагзонынады программæйы спецификон хицæндзинæдтæ:

- мадæлон æвзагыл дзурыны нормативон арæхстдзинад: дзырдты растфыссынад æмæ растдзурынад, хъуыдыйæдты арæст æмæ фыссынад.
- лингвистон компетенци: æвзаджы иуæгты системон ахуырад, сæ арæст, зæлынад, фыссынад æмæ ныхасы.
- ныхасы компетенци: ныхас æмбарын æмæ дзы арæхстджынæй пайда кæнын хъуыдыйæдтæ аразгæйæ:
- коммуникативон компетенци: æвзагæй пайда кæныны фæлтæрддзинад ныхасы алыхуызон сферæты (царды, ахуырады, официалон, социалон æмæ культурон) рæзын кæнын
- культурон компетенци:

Программæ домæн, цæмæй ахуырдаутæ хицæн кæной мыртæ æмæ дамгъæтæ

Программæ домæ, цæмæйскъоладзаутæ базонæй текстæ сæйрагдæр хъуыды рахицæн кæнын, уацмысы мидис хи ныхæстæй радзурын, дзырдты нысаниуæг зонын, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыр уой хъуыды кæнын, рæза сæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæной чиныг кæсынмæ.

Æвзагзонынады программæйы сæйраг хæстæ:

- ирон æвзагмæ уæлдай ахаст гуырын кæнын, куыд ирон культурæйы аивдæр фæзынд;
- разæнгард кæнын дзургæ æмæ фысгæ ныхасы культурæйы бындурон ахуырмæ,
- раттын зониндзинæдтæ ирон æвзаджы нысанты системæй йæ арæз æмæ йæ функцитæ
- зониндзинæдтæй практикон æгъдауæй пайда кæнын литаратурон æвзагыл дзургæ æмæ фысгæ ныхасы

Предметы струткурæ

Райдайæн кълæсты ирон æвзаг ахуыр кæнын у лингвистикон ахуырады æмæ сывæллæтты ныхасы рæзты фыццаг сæрмагонд этап. Йæ сæрмагондзинад уый мидæг ис, æмæ æнгом баст у иннæ ахуырадон предметимæ, уæлдай дæр та ирон литературон кæсынадимæ æмæ уырыссаг æвзаг æмæ литературон кæсынадимæ. Иумæ райсгæйæ аразынц иу ахуырадон хай-диалогæ.

Предмет «Ирон æвзаг æмæ литературон кæсынад» ахуыр кæныны мидисы рахицæн кæнæн ис ахæм хæйттæ:

- коммуникативон зонындзинæдтæ ныхасы сæйраг хуызты: хъусын, дзурын, кæсын æмæ фыссыны;
- æвзаджы мадзæлттæ æмæ сæ пайда кæныны фæлтæрддинад;
- социокультурон зонындзинæдтæ;
- иумæйаг ахуырадон æмæ сæрмагонд ахуырадон зонындзинæдтæ.

Ацы цыппар хайæ сæйрагдæр у фыццаг – коммуникативон, уымæн æмæ уый фæрцы сбæрæг кæнæн ис, сывæллон цы базыдта ахуыры алы этапты, уый. Фæлæ цыппар хайы кæрæдзийыл сты æнгом баст, æппарæн дзы никаæцийæн ис, уæд хæлд æрцæудзæн ахуырадон предмет «Ирон æвзаг æмæ литературон кæсынады» иудинад.

3-æм къласы «Ирон æвзаджы» сæйраг ахуыргæнинаг æрмæг

I. Æвзаг æмæ ныхасы тыххæй зонындзинæдтæ

1. 2-аг къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын.
2. Мыртæ æмæ дамгъæтæ
3. Дзырды хæйттæ æмæ дзырдарæзт

4. Лексика
5. Ныхасы хэйттæ
6. Номдар
7. Миногон
8. Мивдисæг
9. Хъуыдыйад

II. Коммуникативон арæхстдзинадтæ

1. Ныхасмæ хъусын æмæ йæ æмбарын
2. Дзурын.Диалогон ныхас
3. Дзурын.Монологон ныхас
4. Кæсын
5. Фыссын

Сæйраг домæнтæ 3-аг къласы скъоладзауты зонындзинадтæ æмæ арæхстдзинадтæм

Скъоладзаутæ хъуамæ зоной:

-æмкъай зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ;

-æмхъæлæсонты кæрæдзийы ивынад;

- дзырды хэйттæ;
- дзырдты растфыссынад разæфтуантæ æмæ фæсæфтуантимæ;
- дзырды ахæсгæ нысаниуæг;
- синонимтæ æмæ антонимтæ;
- номдар, миногон, мивдисæг;
- хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрсаг уæнгтæ;
- хуымæтæг цыбыр æмæ хумæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ, сæ интонацион арæзт;
- æрхæцæн нысæнтты хуызтæ хъуыдыйады кæрон;
- текст аразын;
- раст æмæ сыгъдæг фыссыны æгъдæуттæ;

Скъоладзаутæ хъуымæ арæхсой:

- дзырдтæ мырон-дамгъон æвзæрст кæнынмæ;
- зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæраст фыссын æмæдзурынмæ;
- дзырдтæ сæ арæзтмæ гæсгæ æвзарынмæ;
- разæфтуантæ æмæ фæсæфтуантæй дзырдтæ аразынмæ;
- дæргъæтин æмхъæлæсонтæ раст дзурын æмæ фыссынмæ;
- æмуидагон дзырдтæ агурынмæ;
- ныхасы хэйттæ кæрæдзийæ иртасынмæ;
- хъуыдыйæдтæ загъды нысанмæ иртасынмæ æмæ сæ растхъæлæсы уагæйкæсынмæ;

- предметты нәмттә әмәәууәләвдисәг дзырдтәй дзырdbәстытә аразынмә;
- хъуыдыйады сәйраг әмә фәрсаг уәнгтә амоньнмә;
- хуымәтәг даргъ хъуыдыйәдтә аразынмә;
- хъуыдыйады мидаг дзырдты бастдзинадтәбәрәгкәнынмә;
- дзырдтә сә нысаниуджытәм гәсгә иртасынмә, къордтә сә кәнынмә;
- иумәйаг пъланмә гәсгә сочиненитә әмә изложенитә фыссынмә(60-70 дзырды онг);
- текст фыссынмә, хәйттыл әй дих кәнынмә.

Къæлиндарон-тематикон пълан мадæлон сөвзагсөй

3 кълас

(1-аг үсөлсөмхасмөсөн)

Дата		Урочы темæ	Сах.	Урочы хуыз	Фæстиуджытæ (Планируемые результаты)			УАА урочы	ИАФ, цæстуынгæ æрмæг
Факт	Коррек- ци				Предметон	Метапредметон	Удгоймагон		
Иумæйаг темæ (сах. бөсрц): Дыккаг къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын. (4 сахаты)									
6.09.22		1.Текст. Хъуыдыйад. Дзырд.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок	Дзырд æмæ хъуыдыйады нысаниуæг.Х ицæн дзырдтæй хъуыдыйад аразын	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуæттæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Мадæлон æвзаджы ахадындзинад стыр кæй у адæймаджы интеллектуалон æмæ сфæлдыстадон гæнæнты, ууыл дзурын	Коммуника- тивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæтæ æмæ схемæтæ
10.09.22		2. Мыртæ æмæ дамгъæтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Текст хъуыдыйæдт ыл дих кæнын Зонын.ныхас ы хæйттæ кæрæдзийæ хицæн кæнын фæрстытæм гæсгæ;	Диалоджы архайын.	хи хъуыдытæ дзурын. Ног дзырдтæй ныхасы пайда кæнын	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæтæ æмæ схемæтæ

					Арæхсын: фæрстытæн дзуаппытæ дæттынмæ.				
13.09.22		3. Зылангон æмæ æзылангон æмхæлæ-сонтæ.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Уæнг. Дзырдты мырон-дамгъон анализ. Мыртæ æмæ дамгъæтæ кæрæ-дзийæ иргасын	Монолог дзурыныл архайын	Мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Регулятивон	Дидактикон æрмæг, нывтæ
17.09.22		4.Зылангон æмæ æзылангон æмхæлæ-сонтæ.	1	Рацыд æрмæг фæлхатын	Хъуыды-йæдтæ сæ загъды нысанмæ гæсгæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ Дывæргонд æмхæ-лæсонтæ Синонимтæ. Антонимтæ Номдар. Миногон. Мивдисæг.	Текст хи ныхæстæй дзу-рыныл ахуыр кæнын	Мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Мыртæ æмæ дамгъæтæ (6 сахаты)									
20.09.22		5. Æмкбай зылангон æмæ æзы-	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зылангон æмæ æзылангон	Фæрстытæн дзуаппытæ дæттын.	Мадæлон æвзагмæ уарзондзинад	Коммуникативон. Миддуне	Дидактикон æрмæг, нывтæ,

		лангон æмхъæлæсонтæ			æмхъæлæсонтæ. Дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ. Цавд. Синонимтæ. Антонимтæ. Номдар. Миногон	Монологон ныхас.	гуырын кæнын	хъæздыг кæныныл куыст	карточкæтæ
24.09.22		6. Контролон диктант.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Предметæй зонындзинадтæ, арæхстдзинадтæ райсын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнын ахуыр кæнын	Информации агурын тексты, таблицæты, иллюстрациты схемæты, компьютеры.	Регулятивон	Диктанты текст
27.09.22		7. Æмхъæлæсонтæ ч, к (кк), къ-йы ивынад дж, ч (чч). чъ-йæ хъæлæсон ы-йы разæй.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонын: раиртæст, Арæхсын: æнæрæдыдæй фыссынмæ	Хибарæй ахуыры эффективондæ р мадзæлттææмæ фæрæзтæ æвзарынмæ арæхстдзинад гуырын кæнын	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæ скæнын
01.10.22		8. Дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ дзырдты мидæг.	1	Ног æрмæг	Дамгъæтæ æмæ мыртæ иртасын, раст фыссын	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуеттæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Ахуырдзауты дзырдуат æмæ грамматикон зонындзинадтæ фæхъæздыгдæр кæнын	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг,карточкæтæ
4.10.22		9.Ныхасы	1	Фæлхатыны	Ныхасы	Ахуыргæнæг	Хи хъуыдытæ	Регулятивон	Дидактикон

		рæзтыл куыст.		урок	арæхстдзинад тæ райрæзын кæнын	æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	дзурын, аргументтæ æмæ сæ факттæй æххæст кæнын		æрмæг, карточкæтæ
8.10.22		10. Дзырды хæйттæ. Кæрон	1	Контролон урок	Зонындзинад тæ бæрæг кæнын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Дзырдуат æмæ грамматикон зонындзинадтæй пайда кæнын		Диктанты текст
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Дзырды хæйттæ æмæ дзырдарæзт. (6 сахаты)									
11.10.22		11. Уидаг. Æмуидагон дзырдтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырд уæнгтыл дих кæнын зонын.	Урочы архайгæйæ (дзургæйæ, фысгæйæ)хи рæдыдтытæ сраст кæнын	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ
15.10.22		12. Фæсæфтуан.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссын зонын	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуæттæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Информации агурын тексты, таблицæты, иллюстрациты схемæты, компьютеры.	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
18.10.22		13. Уидаг æмæ фæсæфтуан	1	Ног æрмæг	Зонындзинад тæ бæрæг кæнын			Логикон	Диктанты текст
22.10.22		14. Контролон диктант	1	Рацыд æрмæг фæлхатын	Дзырды хæйттæ зонын. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссын зонын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хи хъуыдытæ дзургæйæ æвзаджы стереотиптæй пайда кæнын	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ

Иумсәйаг темә (сах. бәсрц): Дзырды хәйтгә (5 сахаты)									
25.10.22		17.Уидаг. Фәсәфтуан. Кәрон.	1	Ног темә ахуыр кәныны урок	Дзырды хәйтгә зонын. Дзырдтә иу рәнхъәй иннамаә хәссын зонын	Ахуыргәнәг әмә әмбәлттимә әмгуыст кәнынмаә арәхсын	Хи хъуыдытә дзургәйә әвзаджы стереотиптәй пайда кәнын	Коммуникативон. Миддуне хъәздыг кәныныл куыст	Дидактикон әрмәг, нывтә, карточкәтә
8.11.22		18.Разәфтуан	1	Ног темә ахуыр кәныны урок	Дзырды хәйтгә зонын. Дзырдтә иу рәнхъәй иннамаә хәссын зонын			Коммуникативон. Миддуне хъәздыг кәныныл куыст	Дидактикон әрмәг, нывтә, карточкәтә
12.11.22		19.Уидаг әмә разәфтуан	1	Ног темә ахуыр кәныны урок	Зонын:раиртәст, фәсәфтуантә -әг, -аг, -он, -дон, -джын, Арәхсын: дзырдты фәсәфтуантә бәрәг кәнынмаә	Растдзурынады әгъдәутгә фәлхат кәнын	Уарзын адәлон әвзаг! Куыд адджын мындә! Куыд кадджын дәмә цәсты!	Коммуникативон. Миддуне хъәздыг кәныныл куыст	Дидактикон әрмәг, нывтә, карточкәтә
15.11.22		20.Дзырды бындур	1	Ног темә ахуыр кәныны урок	Дзырдарәзт дзырды бындур хицән кәнын; тексты темә бәрәг кәнын.	Арәхсын: дзырды бындур сбәлвырд кәнынмаә	Уарзын адәлон әвзаг! Куыд адджын мындә! Куыд кадджын дәмә цәсты!	Коммуникативон. Миддуне хъәздыг кәныныл куыст	Дидактикон әрмәг, нывтә, карточкәтә
19.11.22		21.Контролон хъусгәфыст	1	Контролон урок	Зонындзинәдтә бәрәг кәнын	Ахуыргәнәг әмә әмбәлттимә әмгуыст		Коммуникативон. Миддуне хъәздыг	Дидактикон әрмәг, нывтә, карточкәтә

						кæнынмæ арæхсын		кæныныл куыст	
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Лексика (3 сахаты)									
22.11.22		22.Рæдыдты- тыл куыст. Дзырды лексикон нысаниуæг. Бирæны- саниуæгджын дзырдтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырдты бæлвырд нысаниуджыт æ бæрæг кæнын; бирæнысаниу æгджын дзырдтæ ир- тасын базонын.	Арæхсын дзырдуатимæ кусын. Хъæугæ информаци равзарын зонын.	Хæларæй цæрын – царды бындур. Бинонты цардимæ зонгæ кæнын.		
26.11.22		23.Синонимтæ. Антонимтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Бацамоннын сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг дзырдтæ, сæ хицæндзинад тæ; ныхмæвæрд нысаниуджыт æ цы дзырд- тæн ис, уыдон иртасын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хæларæй цæрын – царды бындур. Бинонты цардимæ зонгæ кæнын.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
29.11.22		24. Антонимтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Аив кæсын æмæ хи ныхæстæй дзурын ахуыр кæнын;	Диалогон æмæ монологон ныхас рæзын кæнын.	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Номдар (8 сахаты)									
03.12.22		25. Номдары	1	Ног темæ ахуыр	Æрдз	Скъоладзауты	Æвзаджы	Коммуникат	Дидактикон

		иумайаг нысаниуаг		каеныны урок	зымагон. Номдар, миногон, мивдисаг. (иумайаг амбарынад) Номдар куыд ныхасы хай) иумайаг амбарынад), йæ фæрстытæ, йæ ахадындзинад	хъуыдыкаены- над рæзын Дзырдты грамматикон æууæлтæм хъус дарын	хъæздыгдзинад амбарын æмæ йын аргъ канын.	ивон. Миддуне хъæздыг каеныныл куыст	æрмæг, нывтæ, карточкаæтæ
6.12.22		26. Номдарты ивынад нымæцтæм гæсгæ. Сæрма гонд æмæ иумайаг номдартæ	1	Ног темæ ахуыр каеныны урок	Номдарты ивынад нымæцтæм гæсгæ: иууон æмæ бирæон нымæц.		Æрдзурын скъоладзауты æнæниздзинад хъахъхъæны ныл;	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг каеныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкаæтæ
10.12.22		27. Номдарты ивынад нымæцтæм гæсгæ. Сæрма гонд æмæ иумайаг номдартæ	1	Ног темæ ахуыр каеныны урок	Зонгæ канын номдарты ивынадимæ нымæцтæм гæсгæ; номдарты дих сæрмагонд æмæ иумайаг нæмттыл Арæхсын: сæрмагонд номдартæ	Бацамонын амбарынад «номдар-ты нымæц».	Æрдзурын скъоладзауты æнæниздзинад хъахъхъæны- ныл	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг каеныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкаæтæ

					раст фыссынмæ				
13.12.22		28. Стыр дамгъæ сæрмагонд номдарты	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонын: номдар ты дих сæрмагонд æмæ иумæййаг нæмттыл Арæхсын: сæрмагонд номдартæ раст фыссынмæ	Скъоладзауты хъуыдыкæны над рæзын кæнын.		Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
17.12.22		29. Номдарты кæрæттывынад æндæрдзырдтимæ бастæй	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Номдарты кæрæттæ растивын фæрстытæм гæсгæ			Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæтæ æмæ схемæтæ
20.12.22		30. Номдарты кæрæттывынад æндæрдзырдтимæ бастæй	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок		Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын		Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	
24.12.22		31. Ахуыр кæнæм изложени фыссын.	1						
27.12.22		Контролон диктант		Контролон урок	Контролон урок	Ахуыргæнæг æмæ			

						æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын			
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

<p>«Рассмотрено» Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 Дзублаева С.К./ Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано» Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзин/ Руководитель СП «Начальная школа» Гуткаева Э.М./ Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено» Директор МБОУ гимназия № 5 Шинкина/ от « 29 » августа 2022г.</p>
--	---	--

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по чтению на родном языке
(3 «В»,3 «Г»,3 «Д»)

Елкановой Евгении Борисовны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Цæгат Ирыстон-Аланийы ахуырады кусджыты зоньндзинæдтæ уæлдæргæнæн институт

Дæнцæгон ахуырадон программæ

Дзæпарты Зарæйы 3-æм къласы Кæсыны чиныгæй чи кусдзæн, уыдонæн

Программæ арæзт æрцыд ног Федералон Паддзахадон Ахуырадон Стандарты (ФПАС-ы) домæнтæм гæсгæ 3-æм кълæсты ахуыргæнджытæн æххуысæн .

Программæйæ чи пайда кæндзæн, уымæн йæ бон у ивддзинæдтæ бахæссын, куыд сахæтты дих, афтæ йæ мидисмæ дæр.

Программа сарæзта АЗУРИ-йы ирон
æвзаг æмæ литературæйы
кафедрайы ахуыргæнæг
Дзытиаты Эммæ æмæ фидаргонд
æрцыд кафедрайы æмбырды
(Протокол №1, 12.09.2015 аз)

Дæуджыхъæу 2022аз

Елхъанаты Евгенияйы

кусæн программæ ирон литературон кæсынадæй

3 къласæн (2022-2023 ахуыры аз)

Æмбарынгæнаен фыстæг

Кусæн программæ арæзт у ног стандарты домæнтæм гæсгæ æмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæзт ахуырадон комплекты бындурыл. Ирон литературон кæсынадæн лæвæрд цæуы къуыри 2 сахаты (æдæппæт 34 ахуырадон къуырийы-68 сахаты)

Сывæллæтты алыварсыг рæзтæн райдайæн скъолайы æрцæуы.

Уымæ гæсгæ ирон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг арæзт у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- хъуамæ сывæллæттæ сæ кæрæдзимæ иронау дзурын сахуыр уой. Уый тыххæй та хъæуы фидар фæлтæрддинад кæсын, фыссын æмæ хъуыды кæнынæй;

- иумæйаг ахуырадон зонындзинæдтæ бæрзонддæр кæнын; ныхасы рæзтыл кусын; фылдæр базонинмæ æмæ интеллект уæрæхдæр кæнынмæ тырнын;

- мадæлон æвзаджы фæрцы сывæллоны алыварсыгæй хъомыл кæнын;

- хъазты хуызы сывæллæтты эмоционалон уавæр рæзын кæнын;

- зонындзинæдтæ фылдæр кæнынмæ тырнындинад рæзын кæнын.

Куыд зонæм, афтæмæй æппæтæй хуыздæр фадат уыцы нысанта сæххæст кæнынæн ис кæсыны урокты.

Ног (дыккаг фæлтæры) стандартты домæнтæ сты, цæмæй Уæрæсейы цæрæг алы адæмæн дæр йе 'взаджы кад сæхи 'хсæн бæрзонддæр ист æрцæуа, цæхгæр фæхуыздæр уа мадæлон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг. Уыцы хæстæ та æххæст кæны райдайæн скъола.

Кæсыны программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Кæсыны программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй литературон кæсынады æгъдæуттæ бацамонын.

Кæсыны программæйы спецификон хицæндзинæдтæ:

- текстыл куыст куыд ныхасы иуæгыл;

-литературон уацмысты дзырдты аивдзинад æмбарын æмæ сын сæ хицæндзинæдтæ

жанртæм гæсгæ иртасын;

-уацмысы æвзаг æмæ сывæллæтты ныхасыл уыцы иумæ куыст;
-уацмысыл æмæ сывæллæттæн фыст чингуытыл иумæйагæй кусын;
-сывæллæттæн тексты тыххæй зонындзинæдтæ дæттын, æмæ аивадон - литературон уацмысты мидис æмбарын кæнгæйæ сабиты миддуне хъæздыгдæр кæныныл куыст.

Программæ домæ, цæмæй скъоладзаутæ базонæй тексты сæйрагдæр хъуыды рахицæн кæнын, уацмысы мидис хи ныхæстæй радзурын, дзырдты нысаниуæг зонин, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыр уой хъуыды кæнын, рæза сæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæной чиныг кæсынмæ.

Кæсыны программæйы сæйраг нысан: сабиты чиныг кæсынмæ разæнгард кæнын ; ирон, уырыссаг ама æппæтдунеон литературæйы хуыздæр уацмысты фæрцы сывæллæтты миддуне хъæздыгдæр кæнын.

Кæсыны программæйы сæйраг хæстæ:

1. скъоладзауты дзырдгай хъæрæй кæсын ахуыр кæнын;
2. чиныг кæнæ хицæн уацмысы мидис æмбарын;
3. литературон уацмыстæ жанртæм гæсгæ æвзарын зонин;
4. сывæллæттæн фыст литературæйы зындгонддæр авторты зонин; цы уацымстæ ахуыр кæнынц, уыдоны авторты зæрдыл дарын.
5. уацмысы архайджыты мидуавæр æнкъарын;
6. цардмæ эстетикон æнкъарæнтæ гуырын кæнын;
7. сывæллæтты дунеæмбарынад уæрæх кæнын;
8. сывæллæтты ныхас хæздыг кæнын;
9. скъоладзауты чиныг кæсынмæ разæнгард кæнын.

2. Текстыл кусгæйæ сывæллæтты ныхасы арæхстдзинад рæзынгæнæн мадзæлттæ:

1. Кæсыны навиктæ рæзын кæнын:

- раст æмæ æмбаргæ каст;

- дзырдгай каст;
- хуыздæр кæсæджы конкурстæ æмæ ерыстæ аразын;
- тагъд кæсыныл фæлтæрын.

2. *Аив кæсын æмæ дзурын:*

- хъæрæй æмæ хинымæры каст;
- раст дикции аразын, хъæлæсонтæ æмæ æмхъæлæсонты раст артикуляцийыл куыст;
- тагъддзуринæгтæ кæсын;
- орфоэпийы нормæтæ ахуыр кæнын;
- рольтæм гæсгæ кæсын.

Ирон сывæллæттæн чи фыста, уыцы классикты сфæлдыстад (Хетæгкаты Къоста, Гæдиаты Секъа, , Коцойты Арсен, Цæрукъаты Валодя, Дзесты Куыздæг æмæ иннæтæ). Нырыккон фысджыты сфæлдыстад (Джыккайты Шамиль, Чеджемты Геор, Къадзаты Станислав æмæ иннæтæ). Уацмысты мидис. Аргъæутты геройты фæлгонцтæ; сфæлдыстадон хæслæвæрдтæ(радзырд кæронмæ ахæцца кæнын, сæргонд æрхъуыды кæнын æмæ а.д.); уацмыс аивгæнæн мадзæлттæ.

Сабидуджы тыххæй уацмыстæ æмæ сæ автортæ. Уырыссаг литературæйæ æрбайсгæ уацмыстæ. Сæ авторты сын зонын(Е. Пермяк, К. Ушинский, М. Зощенко æмæ æнд.). Зæрдывæрдæй ахуыргæнинаг æрмæг æмæ кæсыны æрмæг.

- цы уацмыс бакастысты, уый мидисæй фæрстытæн раст дзуæппытæ дæттын;
- сæ хъуыдымæ гæсгæ кæрæдзимæ хæстæг дзырдтæ иртасын;
- радзырд, аргъау,æмдзæвгæ кæрæдзийæ иртасын;
- зындгонд фысджыты нæмттæ зонын, сæ уацмыстæ сын ранымайын.

Сæрды тыххæй цы æрмæг рацыдысты, уымæй цы бадардтой сæ зæрдыл. Хи хъуыдытæ радзурын. Цыбыр радзырдтæ аразын. Æмдзæвгæ зæрдывæрдæй дзурын.

Диалогы архайын. Цы зонд амоны аргъау? Фæрстытæн дзуапп дæттын. Пълан аразын.

Уацмыс хæйттыл дих кæнын. Диалог аразын. Адæймаджы цавæр миниуджытыл дзырд цæуы радзырды? Аив кæсын, орфоэпийы нормæтæ хынцгæйæ. Аргъауы сырдонцъиуимæ йæ абарын

Афæдзы афон. Уацмыс хæйттыл дих кæнын. Сæргæндтæ сын æрхъуыды кæнын

Фæззæджы тарст. Зымæгон нывтæ. Нывимæ куыст. Аив кæсын. Радзырд æрхъуыды кæнын. Фæззæджы мæйтæ

Пълан аразын. Ног дзырдтæ бахъуыды кæнын. Адæймаджы хуыздæр миниуджытæн аргъ кæнын. Рæдыдтыл сæттын æмæ сæ раст кæнын. Радзырдаен æндæр сæргонд дæттын. Нывтыл бакусын. «Сдзурын сæ кæнын». Фæрстытæн дзуапп дæттын.

Бинонтæ: мад, фыд хо æмæ æфсымæры 'хсæн ахастытæ. Рæстдзинад æмæ сайын. Уацмысы сæйраг персонаж. Рæдыд æмæ йæ раст кæнын. Уацмысы цаутæ фæд- фæдыл равæрын, сæйрагдæры дзы рахицæн кæнын

Жанр, темæ. Адæймаджы æвзæр миниуджытæ. Бинонтæ: мад æмæ æфсымæрты 'хсæн ахастытæ. Æмбисонды мидис æмбарын. Хъуыдыйæдтæ хъæугæ дзырдтæй æххæст кæнын. Лирикон æмдзæвгæ. Автор. Зымæгон æрдзы ивдзинадтæ. Абарст(мит æмæ ссад). Сабиты æнкъарæнтæ. Зæрдывæрдæй йæ ахуыр кæнын. Уыци-уыци. Радзырд. Зымæгон хъызт. Сырдонцъиуы æргъæвст. Тудзийы диссаджы ми. Абарст(адæймаг æмæ цæрæгойтæ). Радзырд хæйттыл дих кæнын. Сæргæндтæ сын хъуыды кæнын. Къордтæй куыст.

Тагъдзуринагтæ, æмбисæндтæ æмæ ирхæфсæнтæй цы бахъуыды кодтой. Ахуыргæнаг æмæ скъоладзауты иумæйаг хатдзæг. Сабиты хи хъуыдытæ. Диалогон ныхас. Зæрдывæрдæй чи цавæр æмдзæвгæ бахъуыды кодта. Къордтæй æмæ къæйттæй куыстЛирикон уацмыс. Дзырдуатон куыст. Нывмæ гæсгæ радзырд кæнæ аргъау æрхъуыды кæнын.

Хи зонындзинадтæ сбæрæг кæнын. Цы бахъуыды кодтон рацыд æрмæгæй. Мæ зæрдыл тынгдæр цы бадардтон. Радзырд æмæ æмдзæвгæ кæрæдзийæ цæмæй хицæн кæнынц. Чиныджы кæрон цы нывтæ ис, уыдонæй темæмæ хæстæгдæр чи у, уымæ гæсгæ чысыл радзырд саразын.

Æмдзæвгæйы афæдзы афон. Дзырд синонимæй ивын. Зæрдывæрдæй ахуыр кæнын. Аргъаумæ æмбисонд æрхæссын. Уацмысы сæйраг хъуыды æвдисæг бынат агурын.

Уацмысты жанртæ, сæ сæйраг хъуыды. Дыууæ чызджы абарын, æмбисæндтæ сæм æрхæссын. Радзырдæн хорз кæрон æрхъуыды кæнын. Фæндонмæ гæсгæ æмдзæвгæйы хай зæрдывæрдæй ахуыр кæнын. Радзырдæн хорз кæрон æрхъуыды кæнын

Уацмысты сæйраг хъуыды. Жанртæ. Адæймаджы æвзæр миниуджытæ: æгоммæгæс, хивæнд хистæры ныхасæн аргъ нæ кæнын. Мады хъомыладон мадзæлттæ. Фарст: Мад раст бакодта?. Басняйы сæйраг хъуыды. Ирхæфсæн кæнæ басня зæрдывæрдæй бахъуыды кæнын.

- æмбаргæ, аив æмæ раст кæсын;

- хъæлæсы уаг раст аразын;

- чысыл текст хинымæр кæсын;

№	Сахæтты нымæц	Урочы темæ	Урочы тип	Равзарианæ фарстатæ	Скъоладзауты зониндзинадтæм домæнтæ
08.09.22	1	Хетæгкаты Къоста «Сæрд»	Ног æрмæг	Лирикон æмдзæвгæ. Автор. Сæрдыгон æрдзы ивддзинадтæ. Нывтæм гæсгæ цæрæгойты царды тыххæй радзырд кæнæ сочинени æрхъуыды кæнын. Зæрдывæрдæй .	
15.09.22	1	Астемыраты Изет «Сæрдыгон нывтæ»	Ног æрмæг	Литературон уацмыс, авторы тыххæй радзурын. Диалогон ныхас. Радзырд хæйттыл дих кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.	
22.09.22	1	Аргъау « Рувас æмæ уæрыкк»	Ног æрмæг	Аргъау, Хæдзарон æмæ хъæддаг цæрæгойты миниуджытæ .	
29.09.22	1	Чеджемты Геор « Сызгъæрин лæппу»	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Литературон уацмыс, авторы тыххæй радзурын. Диалогон ныхас.	
06.10.22	1	Эзоп «Рувас æмæ сæгъ»		Аргъау, Хæдзарон æмæ хъæддаг цæрæгойты миниуджытæ .	
13.10.22	1	«Æртæ зондабийы»	Ног æрмæг	Чиниджы фæрстытæм гæсгæ.	
20.10.22	1	М.Зоценко «Æппæты сæйрагдæр».	Ног æрмæг	Ног дзырдтыл куыст. Хорз та цымæ цы у ? Тыхджынаей тыхджындæртæ вæййы? Цæмæ сайы къæйныхдзинад?	

27.10.22	1	Джыккайты Шамил «Хæмæты балц сахармæ»	Ног æрмæг	Адæймаджы æвæрццæг æмæ æппæрццæг миниуджытæ. Ног дзырдтæ бахъуыды кæнын. Цæмæн схуыдта автор йæ уацмыс афтæ?	
10.11.22	1	Къадзаты Станислав «Мæстæймарæн»	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Сæйраг хъуыды кæм рабæрæг, уыцы бынат ссарын æмæ йæ бакæсын. Диалогон ныхас. Фæрстытæн дзуапп дæттын. Аив кæсын.	
17.11.22	1	Хетæгкаты Къоста «Фæззæг».	Ног æрмæг	Лирикон æмдзæвгæ. Фæззыгон æрдзы ивдзинаedtæ. Нывтæм гæсгæ радзырд кæнæ сочинени æрхъуыды кæнын.	
24.11.22	1	Хозиты Яков «Сабитæ æмæ фæззæг»	Ног æрмæг	Фæззыгон æрдзы ивдзинаedtæ. Нывтæм гæсгæ цæраегойты царды тыххæй радзырд кæнæ сочинени æрхъуыды кæнын. Зæрдывæрдæй .	
01.12.22	1	Чеджемты Геор «Афтæ райдыдта фæззæг»	Ног æрмæг	Темæйы мидис. Уацмысы жанр, йæ сæйраг хъуыды.	

08.12.22	2	Цæрукъаты В. «Бабызы лæппын»	Ног æрмæг	Литературон уацмыс , йæ сæйраг хъуыды. Хорз æмæ æвзæр миниуджытæ-хивæнд, зивæггæнаг æмæ хиппæлой.. Радзырд хæйттыл дих кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.	
15.12.22	1	Хъодзаты Ахсар « Парчы»	Ног темæ	Автпр. Аæрды рæсугъддинад. Сыгъдæг дарын нæ алыварс.	
22.12.22	1	Чеджемты Геор «Хърихъупп»	Ног æрмæг	Мæргъты хуызтæ. Сæ нывтæ сын скæнын æмæ уыдоны тыххæй радзурын.	
29.12.22		Лæмбынæг кастæ?		Хи зонындзинæдтæ сбæрæг кæнын. Цы бахъуыды кодтон рацыд æрмæгæй. Мæ зæрдæмæ арфдæр цы бахызт.	

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

<p>«Рассмотрено»</p> <p>Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано»</p> <p>Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина</p> <p>Руководитель СП «Начальная школа» Гуткаева Э.М./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено»</p> <p> Директор МБОУ гимназия № 5 им. Луначарского А.В. Луначарский А.В./</p> <p>от « 29 » августа 2022г.</p>
---	--	---

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному языку
(2«А»,2 «Б»,2«В»,2 «Г»,2 «Д», 2 «Е»,2 «Ж»)

Каркусовой Дианы Исидоровны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Æмбарынгөнсөн фыстөг

(2 кълас, ирон сөвзаг)

Национ ахуырады сәйраг хәстәй иу у скъоладзауты алывәрсыг рәзтәен бындур сәвәрын.

Царды әппәт фәзындтә, хицәндзинәдтә әмә ногдзинәдтә ахуырдаутә хъуамә базоной сә мадәлон әвзаджы фәрцы.

Программә арәзт у поликультурон ахуырады бындурыл, әххәстгонд цәуынц федералон падзахадон ахуырадон стандарттә.

Ирон әвзаджы урокты базонгә уыдзысты әппәтуәрәсейон әмә әппәтдунеон культурон хәзнатимә. Нә алыварсы дунеимә зонгәдзинад арәзт цәуы ахәм фәткыл: хи райгуырән къуым базоныны фәстә рахизын Уәрәсейы, стәй та әппәт зәххы къорийы тыххәй зонинәгтәм.

Бәрәггонд цәуынц ирон национ ахуырадон нысәнтә:

1. Рәзын кәнын мадәлон әвзаджы культурә – уый у нә рәзгә фәлтәер хъомыл кәныны сәйраг фәрәз.
2. Мадәлон әвзаджы фәрцы скъоладзауты зонгә кәнын дунейы әппәт культурон әмә техникон әнтыстытимә.

Программә арәзт у традицион методикәйы бындурыл, фәлә пайдагонд цәуы ног технологитәй.

Бæрæггонд дзы æрцыдысты рæзгæ ахуырады системæйы нысантаæ, уыдон сты:

– скъоладзауты ахуырмæ сразæнгард кæнын;

– æрмæг сын цæттæйæ дæтгæ нæу, фæлæ саразын ахæм уавæртæ, цæмæй зонындзинаedtæ райсынмæ сæхæдæг тырной;

– кусын æппæт скъоладзауты рæзтыл, куыд тыхджын, афтæ лæмæгъты дæр;

– алкæмæн дæр хъуамæ лæвæрд цæуа, йæ бон цас у, уыйас – йæхи цæстæнгас, йæ зонындзинаedtæ равдисын йæ бон куыд уа, йæхæдæг хатдæгтæ кæнынмæ куыд арæхса, афтæ;

– дæттын, скъоладзауты (суанг тыхджынты дæр) бæстон ахъуыды кæнын цы хæслæвæрдтыл бахъæудзæн, ахæмтæ; сæ бон сæ сæххæст кæнын куы нæ уа, уæддæр сыл хъуыды кæндзысты, стæй сæ ахуыргæнæджы æххуысæй базондзысты.

Ахуырады фæрæзтæй иу у алгоритм. Уый у æрмæг æнцондæр, бæстондæр, арфдæр, кæрæдзийы фæдыл раст фæткыл æвæрдæй бацамоныны мадзал. Алгоритмы фæрцы бæлвырд æрфыссæн ис æвзæджы æппæт фæрстытæ къæпхæнгай, æнцонæй: ахуырдауты æфтауы сфæлдыстадон хуызы хъуыды кæныныл, бæлвырд куысты хуызтæн раст дзуапп ссарыныл, хъæугæ хатдæгтæм æрцауыныл.

Кæстæр кълæсты скъоладзауты рæзтыл кусын амонь, цы зонындзинаedtæ райстой,

уыдонæй алы уавæрты пайда кæнын зонын, бæлвырд зонындзинаedtæ хибарæй агурын, рæдыд цæмæн æрцыд, уый сбæрæг кæнын æмæ йæ сраст кæнын, æрмæджытæ кæрæдзиуыл барынмæ арæхсын æмæ сын сæ хицæндзинаedtæ иртасын.

Программæйы домæнтæм гæсгæ, ирон æвза г ахуыргæнгæйæ, урочы æвæрд цæуы ахæм хæстæ:

1. Æрмæг амонь алыхуызон цымыдисаг дидактикон æрмæджы руаджы, грамматикон, сфæлдыстадон хъæзтыты фæрцы.
2. Грамматикон æрмæг амонь лексикон æрмæджы фæрцы.
3. Мадаелон æвзагмæ цымыдисдинад æвзæрын кæнын.
4. Скъоладзауты цæттæ кæнын уæлдæр кълæсты зындæр æмæ вазыгджындæр æрмæг ахуыр кæнынмæ.

5. Бæлвырд зониндзинæдтæ дæтгæйæ, урочы кусын скъоладзауты иумæйаг рæзтыл; рæзын сын кæнын сæ логикон æмæ сфæлдыстадон хъуыдыкæнынад; хъæздэг кæнын сæ дзырдуратон сконд;

6. Рæзын кæнын скъоладзауты коммуникативон арæхстдзинæдтæ, цæмæй сæ хъуыдытæ æнцонæй сæ бон дзурын уа, цæмæй архайой бæлвырд раныхæсты, цæмæй искæйы сцымыдис кæной сæ ныхасмæ хъусынмæ, цæмæй сæ раныхæстæн хъæугæ кæронбæттæн скæнын сæ бон уа; кусын ахуырдауты раст хъомыл кæныны фарстатыл.

Ацы нысантæ æмæ хæстыл куыст цæуы уыцы иу урочы, кæрæдзийæ сын хицæн кæнæн нæй.

Ног федералон ахуырадон стандарттæ хынцгæйæ, программæ домы:

- урок методикон æмæ логикон æгъдауæй раст аразын;
- педагогон фæрæзтæй эффективонæй пайда кæнын;
- наукæйы ног æнтыстытæй пайда кæнын;
- урок бæлвырд ахуырадон - хъомыладон процессы бындурыл аразын;
- скъоладзаутæн саразын бæлвырд уавæртæ сæ курдиат æххæстæй раргом кæнынаен;
- æндæр предметтæ баст æрмæгæй пайда кæнын;
- ног æрмæг амонгæйæ æнцой кæнын рацыд æрмæгыл;
- хынцын скъоладзауты рæзты æмвæзад æмæ психологон хицæндзинæдтæ;
- æрмæг хъуамæ дзуапп дæтта, царды цы ногдзинæдтæ æмæ ивддзинæдтæ цæуы, уыдонæн.

Райдайæн скъола бындур æвæры скъоладзауты зониндзинæдтæн æвзагæй, литературон кæсынадæй, ныхасы культурайæ, хъомыладæй. Скъоладзаутæ разæнгард кæнынц ахуырмæ, куыстмæ, рæзы сæ хибарæй хъуыдыкæнынад.

Мадæлон æвзаджы ахадындынад стыр у, уымæн æмæ йæ бындырыл æнцондæр у, иронау цы предметæ цауынц, уыдон ахуыр кæнын, уымæй уæлдай, скъоладзаутæ базонынц, мадæлон æвзаг кæрæдзиимæ ныхас кæныны сæйраг фæрæз кæй у, уый.

Ирон æвзаг цымыдисаг æрмæджы бындырыл ахуыргæнгæйæ, скъоладзаутæм сæвзæры сæрыстырдзынад сæ мадæлон æвзагмæ; тырнындынад йæ базонынмæ. Бамбарынц, раст дзургæ æмæ фысгæ ныхас кæй у адæймаджы иумæйаг культурæ æвдисæг.

Райдайæн кълæсты скъоладзаутæ хуымæтæг хуызы базонгæ вæййынц литературон æвзаджы нормæтимæ, ныхасы этикетимæ; рæзынц сæ коммуникативон арæхстдзинæдтæ.

1–4-æм кълæсты программæйы амынд сты ирон æвзаг ахуыр кæныны ахæм хæстæ:

- скъоладзауты ахуыр кæнын лæмбынæг хъусын, раст дзурын, кæсын æмæ фыссын;
- фонетикæ, лексикæ, дзырдарæзт, морфологи æмæ синтаксисы тыххæй зонындынæдтæн бындур æвæрын;
- скъолайы агъоммæ скъоладзаутæм æвзаджы тыххæй цы хуымæтæг æмбарынад уыдис, уый сын, грамматикæйы æгъдæуттыл æнцойгæнгæйæ, амонын, куыд бæлвырд системæ;
- каллиграфийыл ахуыр кæнын;
- растфыссынад, растдзурынад æмæ пунктуацийæ хуымæтæг зонындынæдтæ дæттын;
- скъоладзауты дзырдуат хъæздыг кæнын;
- скъоладзауты фæлтæрын сæ хъуыдытæ бæлвырд æмæ аив дзурыныл.

Программæйы æвзаджы æрмæг лæвæрд у æнцондæрæй зындæрма, хуымæтæгдæрæй вазыгджындæрма хизыны принциптæм гæсгæ; æвзагæй ног зонындынæдтæ лæвæрд цауынц, раздæр цы базыдтой, ууыл æнцойгæнгæйæ.

Æвзаджы алы хæйттæ: фонетикæ, лексикæ, дзырдарæзт, морфологи, синтаксис – кæрæдзиуыл æнгом баст кæй сты, уымæ гæсгæ алы къласы дæр ахуыргонд цауынц бæлвырд системæмæ гæсгæ.

Райдайæн кълæсты скъоладзаутæ базонынц мыртæ æмæ дамгъæты сæйраг миниуджытæ; лексикон-грамматикон къордты (ныхасы хæйтты) грамматикон категориты тыххæй хуымæтæг зонинæгтæ; сæ хицæндзинæдтæ; дзырдты арæзт; раст дзурын æмæ раст фыссыны литературон нормæтæ. Синтаксисæй дæр райсынц хуымæтæг, фæлæ бæлвырд зонындзинæдтæ.

Цæмæй скъоладзауты хъуыдыкæнынад рæза, уый тыххæй практикон ахуырты рæстæг, стæй, ног теоретикон æрмæг амонгæйæ, хъæуы проблемон методæй пайда кæнын. Уый фæрцы ахуыргæнинæгтæ архайдзысты хи хатдзæгтæ кæнын грамматикон фæзындты тыххæй.

Ахуыргæнæг йæ хъус хъуамæ дара, скъоладзаутæ ног грамматикон æмбарынад кæнæ раиртæст куыд бамбæрстой æмæ сæ пайда кæнын куыд зонынц, уымæ.

1–4-æм кълæсты ирон æвзаг ахуыр кæныны сæйраг хæстæй иу у раст æмæ сыгъдæг фыссыныл ахуыр кæнын, уымæ гæсгæ ацы куыстæн 1-аг къласы кæрон æмæ 2-аг къласы хъуамæ алы къуыри дæр лæвæрд цæуа сæрмагонд урок.

Сыгъдæгфыссынадæн лæвæрд фæлтæрæнтæ хъуамæ баст уой, урочы цы грамматикон æрмæг ахуыргонд цæуы, уымæ; сæ растфыссынад зын бахъуыдыгæнæн кæмæн у, ахæм дзырдтимæ, вазыгджын æрмæгимæ. Дамгъæты растфыссынад æмæ сыгъдæгфыссынадыл куыст цæуы иумæ.

Ахуыргæнæг хъуамæ йæ хъус дара, скъоладзаутæ куыд бадынц, ручкæйыл куыд хæцынц, сæ тетрадтæ куыд æвæрд сты, уымæ. Хъуамæ алы скъоладзауимæ дæр куыст цæуа хибарæй, цæмæй алкæмæн дæр йæ фысты алыхуызон аиппытæ афойнадыл амынд цæуой.

Урокты скъоладзаутæн иумæйаг куысты хуызтæй уæлдай дæттæн ис хибарæй куыстытæ дæр. Ахæм урокты мидис бæрæггонд цæуы, программæйы алы къласæн дæр цы амындтытæ лæвæрд цæуы, уыдонæй.

Ирон æвзаджы программæйы структура

Райдайæн кълæсты ахуырадон программæ арæзт у æртæ мидисджын хайæ: «**Æвзаджы системæ**», «**Растфыссынад**», «**Ныхасы рæзтыл куыст**».

Алы хайæн дæр ис йæхи ахуыры объект.

Скъоладзауты ныхасы рæзтыл кусынæн
программæйы бæрæггонд цæуы ныхасы темæтæ
(уыдоны бындурыл амынд цæуынц æвзæджы темæтæ)

2-аг кълас:

«Скъола». «Сæрды мысинæгтæ». «Фæззæг». «Æгъдау – царды бындур». «Зымæджы нывтæ». «Куыст – царды цин». «Мæргътæ æмæ цæраегойтæ – нæ хæлæрттæ». «Уалдзæг». «Кæм райгуырдтæн, мæхи кæм базыдтон». «Ахъуыды кæн, базон» (хъæлдзæг радзырдтæ, уыциуыцитæ, хынцинæгтæ)

2-аг кълас

(къуыри – 1,5 сах., æдæппæт – 51 сах.)

I. Æвзаг æмæ ныхасы тыххæй зонындзинæдтæ

1-аг къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын (2 сах.)

Ныхас хъуыдыйæдтыл дих кæнын. Дзургæ æмæ фысгæ ныхас. Дзырд, хъуыдыйад. Текст. Дзырд æмæ уæнг. Мыртæ æмæ дамгъæтæ.

Мыртæ æмæ дамгъæтæ. Уæнг (14 сах.)

Хъæлæсон æмæ æмхъæлæсон мыртæ æмæ сæ дамгъæтæ.

Зылангон æмæ æзылангон мыртæ.

Дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ, сæ растфыссынад.

Дамгъæтæ *гъ, къ, нь, ть, хъ, цъ, чъ* дзырдты мидæг.

Уырыссаг æвзагæй æрбайсгæ дзырдты дамгъæтæ *э, ю, я, ж, ш, щ* раст кæсын æмæ фыссын.

Дызæрдыггаг æмхъæлæсонты растфыссынад.

Дзырдты мырон-дамгъон раиртæст схемæтæм гæсгæ æмæ æнæ уыдонæй.

Мырты ахадындзинад дзырдты нысаниуæг бамбарынаен.

Алфавит. Дамгъæтæ алфавитон уагыл зонын, раст сæ дзурын. Алфавиты нысаниуæг.

Уæнг. Дзырд уæнгтыл дих кæнын. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ уæнггай хæссын. Æмхъæлæсонтæ **й** æмæ **у** цы дзырдты ис, уыдон иу рæнхъæй иннæмæ хæссын. Хъæлæсон у æмхъæлæсон **у**-йæ иртасын. Дзырдты астæу цы дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ ис, уыдон иу рæнхъæй иннæмæ хæссын.

Цавд. Дзырдты цавдон æмæ æнæцавдон уæнгтæ.

Дзырд (18 сах.)

Дзырды лексикон нысаниуæг (иумæйаг æмбарынад). Синонимтæ. Антонимтæ.

Номдар. Иумæйаг æмбарынад. Номдартæ сæ фæрстытæм гæсгæ иртасын.

Стыр дамгъæ адæймæгты, горæтты, хъæуты, дæтты, цæрæгойты нæмтты.

Сæ нысаниуæгмæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд дзырдтæ – номдартæ.

Миногон. Иумæйаг æмбарынад, фæрстытæ. Æууæлæвдисæг дзырдты ахадындынад æвзаджы. Сæ нысаниуæгмæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд миногонтæ.

Предметты нæмттæ æмæ сæ æууæлтæ æвдисæг дзырдты бастдынад.

Мивдисæг. Иумæйаг æмбарынад, фæрстытæ. Архайдæвдисæг дзырдты ахадындынад ныхасы. Сæ нысаниуæгмæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд мивдисджытæ.

Хъуыдыйад (11 сах.)

Дыккаг къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын (6 сах.)

Скъоладзаутæ 2-аг къласы фæудмæ базондзысты:

- æппæт дамгъæты нæмттæ;
- хъæлæсон æмæ æмхъæлæсон, зылангон æмæ æзылангон мыртæ;
- дамгъæтæ ё, э, ю, я, ж, ш, щ;
- уæнг; цавдон æмæ æнæцавдон уæнгтæ;
- дзырды лексикон нысаниуæг;
- синонимтæ æмæ антонимтæ;
- номдар, миногон æмæ мивдисæджы æмбарынадтæ, сæ фæрстытæ;
- хъуыдыйады арæзт;
- хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ – сæйрат, зæгъинаг;
- æрхæцæн нысæнтты хуызтæ хъуыдыйады кæрон;
- хъуыдыйад раст хъæлæсы уагæй дзурын, кæсын зонин;
- хъуыдыйады мидæг фæрстыты руаджы дзырдты ’хсæн бастдзинадтæ бæрæг кæнын.
- хъуыдыйæдтæй текст аразын.
- тексты æмбарынад.

Скъоладзаутæ 2-аг къласы фæудмæ арæхсдзысты:

- дамгъæтæ алфавитон уагыл фыссын æмæ дзурынмæ;
- дамгъæтæ каллиграфион æгъдауæй раст фыссынмæ;
- дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ уæнггай хæссынмæ;
- хъæлæсон у æмхъæлæсон у-йæ иртасынмæ;
- зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ кæрæдзийæ иртасынмæ;
- дамгъæтæ *э, ю, я, ж, и, ц* раст кæсын æмæ фыссынмæ;
- сæрмагонд номдарты стыр дамгъæ фыссынмæ;
- дывæргонд æмхъæлæсонтимæ дзырдтæ раст фыссынмæ;
- мырон-дамгъон раиртæст кæнынмæ;
- дзырдты цавд æвæрынмæ;
- дзырдтæ сæ нысаниуджытæм гæсгæ хицæн кæнынмæ;
- номдартæ, миногонтæ, мивдисджытæ сæ фæрстытæм гæсгæ иртасынмæ;
- хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрссаг уæнгтæ амонынмæ;
- хъуыдыйады кæрон стъæлф, фарсты æмæ хъæры нысæнттæ æвæрынмæ;
- хъуыдыйад раст хъæлæсы уагæй кæсынмæ;
- дзырдтæ æмæ цыбыр хъуыдыйæдтæ (3 – 5 дзырдæй) фыссынмæ;
- хицæн дзырдтæй хъуыдыйæдтæ аразынмæ;

- текст хъуыдыйæдтыл дих кæнынмæ;
- лавæрд схемæтæм гæсгæ хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
- предметтæй тематикон къордтæ аразынмæ (ахуыргæнæн дзауматæ, уæлæдарæс, бинонтæ æ. æнд.);
- нывмæ гæсгæ цыбыр хъуыдыйæдтæ аразынмæ,
- хуымаæтæг цыбыр хъуыдыйæдтæ фæрссаг уæнгтæй даргъдæр кæнынмæ;
- тексты темæ бæрæг кæнынмæ æмæ йын сæргонд хъуыды кæнынмæ;
- текст хъуыдыйæдтыл дих кæнынмæ;
- бæлвырд темæмæ гæсгæ радзырд хъуыды кæнынмæ;
- тексты мидис хи ныхæстæй дзурынмæ;
- тексты мидис фæрстытæм гæсгæ æвзарынмæ; хæйттыл æй дих кæнынмæ;
- текстæн сæргонд хъуыды кæнынмæ;
- тексты хæйттæ кæрæдзи фæдыл раст равæрынмæ;
- тексты хуыз иргасынмæ;
- хъуыдыйады мидæг дзырдты нысаниуджытæ бæрæг кæнынмæ;
- текстæн лексикон анализ кæнынмæ;
- текст аив æмæ раст кæсынмæ;
- текст хæйттыл дих кæнынмæ;

- текстæн сæргонд хъуыды кæнын кæнæ йæ æндæрæй баивынмæ;
- тексты сæйраг хъуыды æмæ йæ аразæн хæйттæ бæрæг кæнынмæ;
- фæрстытæн тексты дзуæппытæ агурынмæ;
- текстæн райдайæн æмæ кæрон хъуыды кæнынмæ.

Тематикон пълантә

Датә		Урочы номыр. Ныхасы темә	Урочы темә	Фәлхатгәнинад әрмәг	Скьоладзауты архайды хуызтә
факт	коррек				
05.09		1-аг. Скьола	Дзырд. Хъуыдыйад. Текст	Дзырд иртасын мыртә әмә дамгъәты дзыгуыртәй. Дзырдтәй хъуыдыйәдтә аразын. Тексты арәзт.	Бамбарын дзырды нысаниуәг; Бахъуыды кәнын: хъуыдыйад-коммуникацийы сәйраг иуәг кәй у; текст – сә хъуыдымә әмә грамматикон әгъдәутгәм гәсгә баст хъуыдыйәдтә. Әвзәдҗы иуәгтә кәрәдзиуыл барын: мыр, дзырд, хъуыдыйад. Дзырд әмә хъуыдыйад иртасын. Хицән хъуыдыйәдтә баст текстәй иртасын. Зонын цыбыр текст - әрфыст аразын. Әмхәст текст дих кәнын хицән хъуыдыйәдтыл. <i>Къордты куыст</i> – тексты фәрцы раргом кәнын темә, әрфыссын предмет, фәзынд. Нәыхас әххәст

					хъуыдыйæдтæй арæзт кæй у, уый æмбарын.
10.09		2-аг. Скъола	Мыртæ æмæ дамгъæтæ, сæ растфыссынад	<p>Хъæлæсон мыртæ.</p> <p>Æмхъæлæсон мыртæ. Сæ хицæндзинæдтæ сын иртасын.</p> <p>Дамгъæты растфыссынад.</p>	<p>Сбæрæг кæнын æмæ бамбарын, мыртæ дзургæйæ уæлдæф дзыхæй куыд рацæуы, уый. Мыртæ раст дзурын. Дамгъуат зæрдыл æрлæууын кæнын. Цавдон уæнгтæ хицæн кæнын. Мыртæн сæ дамгъæтæ фысты мидæг раст бæрæг кæнын. Бамбарын, цы у диалогон ныхас. Кæрæдзимæ хъусын ахуыр кæнын.</p> <p><i>Къæйттæй куыст</i> – диалогон ныхасы архайын.</p> <p>Искæй фæрстытæм лæмбынæг хъусын æмæ сын бæлвырд, хъуыдыджын дзуæппытæ дæттын.</p>
12.09		3-аг. Сæрды мысинæгтæ.	Хъæлæсон мыр æмæ йæ дамгъæ.	Мыртæ æмæ дамгъæтæ, сæ хицæндзинæдтæ.	<p>Мыртæ раст дзурын. Сæ дамгъæтæ сын фысты мидæг раст нысан кæнын. Хæццæйæ лæвæрд дамгъæтæй дзырдтæ аразын. Цы ног дзырдтæ базыдтой, уыдон тексты агурын æмæ сын сæ нысаниуджытæ бæрæг кæнын.</p> <p><i>Къордты куыст</i> – нывмæ гæсгæ радзырд аразын; текстæн сæргонд дæттын; текст хæйттыл дих кæнын æмæ алы хайæн дæр сæргонд дæттын.</p>
17.09		4-æм. Сæрды мысинæгтæ.	Æмхъæлæсон мыр æмæ йæ дамгъæ	Мыртæ æмæ дамгъæтæ, сæ хицæндзинæдтæ.	Мыртæ раст дзурын. Сæ дамгъæтæ сын фысты мидæг раст нысан кæнын. Хæццæйæ лæвæрд дамгъæтæй дзырдтæ аразын. Цы ног дзырдтæ базыдтой, уыдон тексты агурын æмæ сын сæ нысаниуджытæ бæрæг кæнын.

					<i>Къордты куыст</i> – нывмæ гæсгæ радзырд аразын; текстæн сæргонд дæттын; текст хæйттыл дих кæнын æмæ алы хайæн дæр сæргонд дæттын.
19.09		5-æм. Сæрды мысинагтæ.	Зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ	Æмхъæлæсон мыртæ. Хъæлæсонтæ. Мыртæ раст дзурын, сæ хицæндзинадтæ сын иртасын.	Хъус æрдарын, æмхъæлæсон мыртæ дзургæйæ, дзураен оргæнтæй кæцытæ архайынц, уымæ. Сæ хицæндзинадтæ сын бæрæг кæнын; Дзырдты цухгонд бынæттæ хъæугæ дамгъæтæй æххæст кæнын зонын. Иу æмхъæлæсонæй цы дзырдтæ хицæн кæнынц, ахæмтæ хъуыды кæнын. Бамбарын, монолог цы у, уый.
24.09		6-æм. Сæрды мысинагтæ.	Рацыд сөрмөг фæлхатын	Æмхъæлæсон мыртæ. Хъæлæсонтæ. Мыртæ раст дзурын, сæ хицæндзинадтæ сын иртасын.	Хъус æрдарын, æмхъæлæсон мыртæ дзургæйæ, дзураен оргæнтæй кæцытæ архайынц, уымæ. Сæ хицæндзинадтæ сын бæрæг кæнын; Дзырдты цухгонд бынæттæ хъæугæ дамгъæтæй æххæст кæнын зонын. Иу æмхъæлæсонæй цы дзырдтæ хицæн кæнынц, ахæмтæ хъуыды кæнын. Бамбарын, монолог цы у, уый.
36.09		7-æм. Сæрды мысинагтæ.	Дæргъæтин æмхъæлæсонтæ æмæ сæ растфыссынад	Зылангон æмхъæлæсонтæ. Æзылангон æмхъæлæсонтæ.	Хъус æрдарын, æмхъæлæсон мырты растдзурынадмæ. Бамбарын, дзургæйæ дæргъæтинæй цы æмхъæлæсонтæ хъуысынц, уыдон фысты мидаг дывæргондæй фыссын кæй хъæуы, уый. <i>Къордты куыст</i> – радзырдаен сæргонд хъуыды кæнын. Аргъ скæнын къорды иннæ уæнгты варианттæн. Иумæ равзарын ахадгæдæр сæргонд. Нывмæ гæсгæ куыст

					бакæнын.
01.10		8-æм. Сæрды мысинæгтæ.	Дамгъæтæ <i>дз, дж, гъ, къ, нь, ть, хъ, цъ, чъ</i> дзырдты мидаг	Мырты раст дзурынад. Диалог. Монолог. Дыгай æмхъæлæсонтæй арæзт дамгъæтæ. Тексты арæзт.	Хъус æрдарын дыгай нысæнттæй арæзт æмхъæлæсонтæм, сæ растфыссынадмæ. Бахъуыды кæнын ацы æмхъæлæсонтæ нымæд кæй цæуынц иу мыр æмæ иу дамгъæйыл. Дзырдтæн мырон анализ кæнын. Текст кæсгæйæ хъус дарын ацы орфограммæмæ. Дзырдтæ цухгонд дамгъæтæй æххæст кæнын. Сфæлдыстадон куыст - нывмæ гæсгæ хъуыдыйæдтæ хъуыды кæнын. Текстæй æвзаргæ фыст кæныныл ахуыр кæнын. Тексты хъуыды иртасын. Текстæй æвзаргæ фыст кæнын. Лæвæрд темæйыл иумæ аныхас кæнын – диалог.
03.10		9-æм. Фæззæг.	Уырыссаг æвзагæй æрбайсгæ дзырдты дамгъæтæ <i>э, ю, я, ё, и, иц</i>	Мыртæ æмæ дамгъæтæ, хъæлæсонтæ æмæ æмхъæлæсонтæ.	Бамбарын, ацы мыртæ цавæр дзырдты æмбæлынц. Хъус æрдарын, æрбайсгæ дзырдты ирон æвзаджы цы ивдзинæдтæ æрцæуы, уымæ. Хи дæнцæгтæ хæссын.
08.10		10-æм. Фæззæг.	Алфавит	Мыртæ раст дзурын. Дыгай нысæнттæй арæзт дамгъæтæ. Зæрдыл æрлæууын кæнын мырты равæрд дамгъуаты.	Бамбарын, алы мырæн дæр дамгъуаты йæхи сæрмагонд бынат кæй ис. Дзырдтæ алфавиты уагмæ гæсгæ дзурын æмæ фыссыныл фæлтæрын. Текст хæйттыл дих кæнын. Логикон хъуыдыкæнынад рæзын кæнын –алфавиты кæрæдзийы фæдыл бæлвырд фæткыл æвæрдты фæрцы æмæ сæ нымæцтæм гæсгæ базонын дамгъæтæ æмæ

					афтамай сбараг канын цаэрагойты наэмтгэ.
10.10		11-æм. Æгъдау – царды бындур	Уæнг æмæ дзырд	Хъæлæсонтæ. Æмхъæлæсонтæ.	Уæнг цы у, уый бамбарын. Дзырдтæ уæнгтыл дих канын. Агурын дзырдтæ уæнгты бæлвырд нымæцтæм гæсгæ. Дзырдты уæнгты нымæц бæраг канын. Дзырдтæ схемæтæм гæсгæ аразын. Хæццæйæ лавæрд уæнгтæй дзырдтæ аразын. Нывтæм гæсгæ хъуыдыйæдтæ аразын. Æмбисæндты мидис æмбарын канын.
15.10		12-æм. Æгъдау – царды бындур	Дзырдтæ иу рæнхъæй иннаемæ уæнггай хæссын	Уæнг. Дзырдты дихкаенынад уæнгтыл.	Бамбарын дзырд иу рæнхъæй иннаемæ хæссыны æгъдауттæ. Фысты мидæг раиртæстæй раст пайда канын. Бамбарын, иууæнгон дзырдтæ æмæ иу хъæлæсонæй конд уæнгтæ иу рæнхъæй иннаемæ хæссыны æгъдауттæ. Хæрзæгъдау уæвыны уæгæвæрдтæ хынцын
17.10		13-æм. Æгъдау – царды бындур	Æмхъæлæсонтæ й, у кам ис, ахæм дзырдтæ иу рæнхъæй иннаемæ хæссын	Хъæлæсон æмæ æмхъæлæсон мыртæ æмæ дамгъæтæ. Уæнг. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннаемæ хæссыны æгъдауттæ.	Хъæлæсон у æмæ æмхъæлæсон у-йы хицæндзинад бахъуыды канын. Цухгонд бынæттæ хъæугæ дамгъæтæй æххæст канын. Æмхъæлæсонтæ й каенæ у цы дзырдты ис, уыдон иу рæнхъæй иннаемæ хæссын. Æмхæццæйæ лавæрд дзырдтæй хъуыдыйæдтæ аразын. Тексты хъуыды нывимæ барын – текстæй нывы цы бынат æвдыст æрцыд, уый ссарын зонын.

22.10		14-æм. Æгъдау – царды бындур	Дывæргонд æмхъæлæсонтæ астæуæй цы дзырдты ис, уыдон иу рæнхъæй иннæмæ хæссын	Дæргъæтин æмхъæлæсонты растфыссынад. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссыны æгъдауттæ.	<p>Дывæргонд æмхъæлæсонтæ цы дзырдты ис, уыдон иу рæнхъæй иннæмæ хæссын. Нывмæ гæсгæ хъуыдыйæдтæ аразын, дывæргонд æмхъæлæсонтæ цы дзырдты ис, уыдон иу рæнхъæй иннæмæ раст хæсгæйæ.</p> <p>Тексты мидис æмæ ныв кæрæдзиуыл барын.</p> <p><i>Къордты куыст</i> – дыууæ радзырды архайджыты миниуджытæ барын. Хи хъуыдытæ æмбарын кæнын, иннæты хъуыдытимæ сæ барын.</p> <p>Хъус æрдарын хи хорз дарыны æгъдауттæм. Радзырды мидис йæ сæргондимæ барын.</p> <p>Хистæрмаæ хъусын – хорз æгъдауы нысан.</p> <p>Хорз æмбалы миниуджытæ. Хи хъуыдытæ дзурынмæ арæхсын.</p>
24.10			Контролон хъусгæфыст.		
29.10			Рæдыдтытыл куыст.		

07.11		15-æм. Æгъдау – царды бындур	Цавд. Дзырдты мидæг цавдон æмæ æнацавдон уæнгтæ	Мыртæ раст дзурыныл фæлтæраентæ. Хъæлæсон мыртæ. Уæнг.	Кæсгæйæ хъæлæсы уагæй раст рахицæн кæнын зонын цавдон уæнг, дзырд, фразæ. Бамбарын цавд цы у, уый. Хæццæйæ лæвæрд хъуыдыйæдтæй баст текст аразын.
12..11		16-æм. Зымæджы нывтæ.	Дзырдты лексикон нысаниуджытæ	Дзырд иртасын мырты дзыгуыртæй. Дзырдты тематикон къордтæ.	Дзырдтæ сæ нысаниуджытæм гæсгæ хицæн кæнын, тематикон къордтæ сæ аразын. Лæвæрд дзырдты нысаниуджытæ бæрæг кæнын бæлвырд тексты, стæй сæ райсын æндæр контексты. Зæгъын хи фиппайнæгтæ. Тексты сæйраг хъуыды бæрæг кæнын. Тексты хицæн хæйтты æхсæн бастдзинадтæ агурын. Тексты алы хайы дæр хъуыдыйæдты æхсæн бастдзинадтæ агурын. Арæхсын, хъуыдыйæдтæ цы дзырдты фæрцы баст цæуынц, уыдон агурынмæ.
14.11		17-æм. Зымæджы нывтæ.	Синонимтæ	Дзырды лексикон нысаниуджытæ иртасын.	Синонимты руаджы равдисын дзырды алыхуызон фæлгъуызтæ. Дзырдтæн синонимтæ агурын. Тексты синонимтæ агурын. Арæхсын, бæлвырд хъуыды зæгъынаен синонимон рæнхъæй хъæугæ дзырд равзарынмæ. Нывмæ гæсгæ хъуыдыйæдтæ аразын зонын. <i>Къæйттæй куыст</i> – цæсгæмттæм гæсгæ каст.
19.11		18-æм. Зымæджы	Антонимтæ	Дзырдты алыхуызон нысаниуджытæ	Зонын антонимты æмбарынад. Нывтæм гæсгæ бæрæг кæнын, дзырдтæн ныхмæвæрд нысаниуджытæ кæй

		нывтæ		бæрæг кæнын.	вæййы, уый. Тексты антонимтæ агурын. Арæхсын, бæлвырд хъуыды зæгъынæн антонимон къæйттæй хъæугæ дзырд æвзарын.
21.11		19-æм	Контролон куыст		
26.11		20-æм. Куыст – царды цин	Номдары иумæйаг æмбарынад, йæ фæрстытæ	Фæрстытæ <i>чи?</i> æмæ <i>цы?</i> -йæн дзуаппдæттæг дзырдтæ.	Дзырдты къордтæй хицæн кæнын предметты нæмттæ æвдисæг дзырдтæ. Дзырдтæм хъæугæ фæрстытæ дæттын зонын, къордтæ сæ кæнын. Дзырдбыд баххæст кæнын. Базонын уыци-уыциты дзуæппытæ. Схемæты фæрстытæм гæсгæ хъуыды кæнын хъæугæ дзырдтæ. Хатдзæгтæ кæнын, хи куыд дарын хъæуы, ууыл хъуыды кæнгæйæ.
28.11		21-аг. Куыст – царды цин	Рацыд сæрмæг фæлхатын	Фæрстытæ <i>чи?</i> æмæ <i>цы?</i> -йæн дзуаппдæттæг дзырдтæ.	Дзырдты къордтæй хицæн кæнын предметты нæмттæ æвдисæг дзырдтæ. Дзырдтæм хъæугæ фæрстытæ дæттын зонын, къордтæ сæ кæнын. Дзырдбыд баххæст кæнын. Базонын уыци-уыциты дзуæппытæ. Схемæты фæрстытæм гæсгæ хъуыды кæнын хъæугæ дзырдтæ. Хатдзæгтæ кæнын, хи куыд дарын хъæуы, ууыл хъуыды кæнгæйæ.
03.12		22-аг. Куыст – царды цин	Стыр дамгъæ адæймæгты нæмтты	Номдар. Диалог. Хъуыдыйад.	Сæрмагонд нæмттæ æмæ иумæйаг нæмтты хицæндзинаедтæ. Сæрмагонд нæмтты растфыссынад. Текстан кæрон хъуыды кæнын. Нывтæм гæсгæ хъуыдыйæдтæ хъуыды кæнын. Хъуыдыйæдты дзырдтæ сæ бынæттæй раст баивынмæ арæхсын.
05.12		23-аг. Куыст – царды цин	Стыр дамгъæ горæттæ, хъæутæ, уынгтæ æмæ дæтты сæрмагонд нæмтты	Сæрмагонд нæмтты растфыссынад. Цавд æвæрыны æгъдауттæ.	Стыр дамгъæйы æмбарынад.. Цухгонд бынæттæ æххæст кæнын. Дзырдтæ къордтæ кæнын – сæрмагонд æмæ иумæйаг номдартæ. Логикон хъуыды рæзын кæнын – уыци-уыцийы дзуапп базонын; ребус райхалын. Хи дæнцæгтæ хæссын, кæрæдзийы дзуæппытæм хъус æрдарын, аргъ сын скæнын.

10.12		24-æм. Куыст – царды цин	Стыр дамгъæ цæрæгойты нæмтты	Сæрмагонд нæмттæ. Стыр дамгъæ. Номдар. Хъуыдыйад.	Цæрæгойтæн лæвæрд нæмтты растфыссынад. Цухгонд бынæттæ баххæст кæнын. Цыбыр радзырд æрхъуыды кæнын, цæрæгойты нæмттæй спайда кæнгæйæ. Кæрæдзимæ хъусын æмæ фæрстытæн хъæугæ дзуæппытæ дæттын. Хъуыды зæгъынæн синонимон рæнхъæй хъæугæ дзырд рахицæн кæнын.
12.12		25-æм. Мæргътæ æмæ цæрæгойтæ – нæ хæлæрттæ	Миногонты иумæйаг æмбарынад	Номдар, йæ фæрстытæ. Синонимтæ. Антонимтæ.	Базонын миногоны æмбарынад. Бахъуыды йын кæнын йæ фæрстытæ. Бамбарын миногоны ахадындынад хъуыдыйады. Сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд миногонтæ иртасын; алгоритм аразын –бæрæг кæнын дзырдты нысаниуджытæ, стæй сæ къордтæ кæнын. Предметтæ сæ æууæлтæм гæсгæ хицæн кæнын. Дзырдтæм фæрстытæ раст дæттын зонын.. Тексты миногонтæ агурынмæ арæхсын. <i>Къордты куыст</i> – тексты лæвæрд æууæлæвдисæг дзырдтæ ивын сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд миногонтæй.
17.12		26-æм. Мæргътæ æмæ цæрæгойтæ – нæ хæлæрттæ	Миногонты иумæйаг æмбарынад	Номдар, йæ фæрстытæ. Синонимтæ. Антонимтæ.	Базонын миногоны æмбарынад. Бахъуыды йын кæнын йæ фæрстытæ. Бамбарын миногоны ахадындынад хъуыдыйады. Сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд миногонтæ иртасын; алгоритм аразын –бæрæг кæнын дзырдты нысаниуджытæ, стæй сæ къордтæ кæнын. Предметтæ сæ æууæлтæм гæсгæ хицæн кæнын. Дзырдтæм фæрстытæ раст дæттын зонын.. Тексты миногонтæ агурынмæ арæхсын. <i>Къордты куыст</i> – тексты лæвæрд æууæлæвдисæг дзырдтæ ивын сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд миногонтæй.
19.12		27-æм.	Контролон куыст		
24.12		28-æм.	Предметтæ æмæ сæ	Номдар, йæ	Номдар æмæ миногоны бастдынадтæ бæрæг кæнын. Иу

		Мæргътæ æмæ цæрæгойтæ – нæ хæлæрттæ	æууæлæвдисæг дзырдты бастдзинад	фæрстытæ. Миногон, йæ фæрстытæ.	дзырдæй иннæмæ фарст дæттын зонын. Фæрстытæй пайда кæнгæйæ дзырдбæстытæ аразын. Тексты миногонтæ агурын.
26.12		29-æм. Уалдзæг	Мивдисæг, йæ иумæйаг æмбарынад	Номдар. Синонимтæ. Антонимтæ. Тексты арæзт. Монолог.	Базонын, мивдисæджы æмбарынад, йæ фæрстытæ. Зонын тексты абзацтæ раст равæрын. Предметтæн архайдæвдисæг дзырдтæ агурын зонын. Предмет йæ æууæлтæм гæсгæ базонын. Дзырдбыд æххæст кæнын архайдæвдисæг дзырдтæй.. Мивдисæджы нымæц бæрæг кæнын. Лæвæрд мивдисджытæй пайдагæнгæйæ, радзырд фыссын ахуыр кæнын. Тексты мидис нывимæ барын. Тексты бæлвырд искæцы бынат агурынмæ арæхсын <i>Къæйттæй куыст</i> – цæсгæмттæм гæсгæ кæсын.
29.12		30-æм. Уалдзæг	Мивдисæг, йæ иумæйаг æмбарынад	Номдар. Синонимтæ. Антонимтæ. Тексты арæзт. Монолог.	Базонын, мивдисæджы æмбарынад, йæ фæрстытæ. Зонын тексты абзацтæ раст равæрын. Предметтæн архайдæвдисæг дзырдтæ агурын зонын. Предмет йæ æууæлтæм гæсгæ базонын. Дзырдбыд æххæст кæнын архайдæвдисæг дзырдтæй.. Мивдисæджы нымæц бæрæг кæнын. Лæвæрд мивдисджытæй пайдагæнгæйæ, радзырд фыссын ахуыр кæнын. Тексты мидис нывимæ барын. Тексты бæлвырд искæцы бынат агурынмæ арæхсын <i>Къæйттæй куыст</i> – цæсгæмттæм гæсгæ кæсын.

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

<p>«Рассмотрено» Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./ Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано» Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзин/ Руководитель СП «Начальная школа» Гуткаева Э.М./ Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено» Директор МБОУ гимназия № 5 /Вашкина от « 29 » августа 2022г.</p>
---	---	--

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по чтению на родном языке
(2«А»,2 «Б» 2«В»,2 «Г»,2 «Д», 2 «Е»,2 «Ж»)

Каркусовой Дианы Исидоровны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Кусæн программæ

Ирон литературон кæсынадæй

2 кълас

Æмбарынгæнаен фыстæг

Кусæн программæ арæзт æрцыд ног стандарты домæнтæм гæсгæ æмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæзт ахуырадон комплекты бындурыл «Кæсыны чиныг 2 кълас» Дзапарты Зарæ. Ирон литературон кæсынадæн лæвæрд цæуы ахуыры азы I –аг хайы къуыри 1 сахат (æдæппæт 17); ахуыры азы II –аг хайы къуыри 2 сахаты (æдæппæт 34) ахуырадон къуырийы- 51 сахаты.

Райдайæн скъолайы бындур æвæрд æрцæуы сывæллæтты алывæрсыг рæзтæн.

Уымæ гæсгæ ирон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг арæзт у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- хъуамæ сывæллæттæ сæ кæрæдзимæ иронау дзурын сахуыр уой. Уый тыххæй та хъæуы фидар фæлтæрддинад кæсын, фыссын æмæ хъуыды кæнынæй;

- иумæйаг ахуырадон зонындзинæдтæ бæрзонддæр кæнын; ныхасы рæзтыл кусын; фылдæр базонынмæ æмæ интеллект уæрæхдæр кæнынмæ тырнын;

- мадæлон æвзаджы фæрцы сывæллоны алывæрсыгæй хъомыл кæнын;

- хъазты хуызы сывæллæтты эмоционалон уавæр рæзын кæнын;

- зонындзинæдтæ фылдæр кæнынмæ тырнындинад рæзын кæнын.

Куыд зонæм, афтæмæй æппæтæй хуыздæр фадат уыцы нысантаæ сæххæст кæнынæн ис кæсыны урокты.

Ног (дыккаг фæлтæры) стандартты домæнтæ сты, цæмæй Уæрæсейы цæраг алы адæмæн дæр йе 'взаджы кад се 'хсæн бæрзонддæр ист æрцæуа, цæхгæр фæхуыздæр уа йæ ахуыр кæныны хъуыддаг. Уыцы хæстæ та æххæст кæны райдайæн скъола.

Кæсыны программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Кæсыны программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй литературон кæсынады æгъдæуттæ

бацамонын.

Кæсыны программæйы спецификон хицæндзинæдтæ:

- текстыл бакусын куыд ныхасы иуæгыл;
- литературон уацмысы дзырдты аивдзинад æмæ сæ хицæндзинæдтæ жанртæм гæсгæ æвзарын;
- уацмысы æвзаг æмæ сывæллæтты ныхасыл уыцы иумæ куыст;
- уацмысыл æмæ сывæллæттæн фыст чингуытыл иумæйагæй кусын;
- сывæллæттæн тексты тыххæй зонындзинæдтæ дæттын, æмæ аивадон
- литературон уацмысы мидис æмбарын кæнгæйæ сабиты миддуне хъæздыгдæр кæныныл куыст.

Программæ домæ, цæмæй скъоладзаутæ базоной тексты сæйрагдæр хъуыды рахицæн кæнын, уацмысы мидис хи ныхæстæй радзурын, дзырдты нысаниуæг зонин, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыр уой хъуыды кæнын, рæза сæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæной чиныг кæсынмæ.

Кæсыны программæйы сæйраг нысан: сабиты чиныг кæсынмæ разæнгард кæнын ; ирон, уырыссаг ама æппæтдунеон литературæйы хуыздæр уацмысты фæрцы сывæллæтты миддуне хъæздыгдæр кæнын.

Кæсыны программæйы сæйраг хæстæ:

1. скъоладзауты дзырдгай хъæрæй кæсын ахуыр кæнын;
2. чиныг кæнæ хицæн уацмысы мидис æмбарын;
3. литературон уацмыстæ жанртæм гæсгæ æвзарын зонин;
4. сывæллæттæн фыст литературæйы зындгонддæр авторты зонин; цы уацымстæ ахуыр кæнынц, уыдоны авторты зæрдыл дарын.
5. уацмысы архайджыты мидуавæр æнкъарын;
6. цардмæ эстетикон æнкъарæнтæ гуырын кæнын;
7. сывæллæтты дунеæмбарынад уæрæх кæнын;

8. сывæллæтты ныхас хæздыг кæнын;

9. скъоладзауты чиныг кæсынмæ разæнгард кæнын.

2. Текстыл кусгæйæ сывæллæтты ныхасы арæхстдзинад разынгæнæн мадзæлттæ:

1. Кæсыны навыктæ рæзын кæнын:

- раст æмæ æмбаргæ каст;
- дзырдгай каст;
- хуыздæр кæсæджы конкурстæ æмæ ерыстæ аразын;
- тагъ кæсыныл фæлтæрын.

2. Аив кæсын æмæ дзурын:

- хъæрæй æмæ хинымæры каст;
- раст дикции аразын, хъæлæсонтæ æмæ æмхъæлæсонты раст артикуляцийыл куыст;
- тагъддзуринагтæ кæсын;
- орфоэпийы норматæ ахуыр кæнын;
- рольтæм гæстæ кæсын.

3. 2-æм къласы «Литературон кæсынады» сæйраг ахуыргæнинаг æрмæг (55 сах.)

Сæрды мысинагтæ . Тагъддæр уайут уе скьоламæ!. Уарзын дæ, сызгъæрин фæззæг!. Хорзæй хорз загъын хъæуы, æвзæрæй та-æвзæр. Скодта Митын Лæг йæ урс кæрц. Æнæзивæг куы уай – хуыздæр бынат дæ бар!. Мæргътæ æмæ цæрæгойты дунейы. Æгас цæуай, уалдзæг!. Кæм райгуырдатæн, мæхи кæм базыдтон. Фольклоры чысыл хуызтæ: уыци-уыцитæ, æмбисæндтæ, нымайæнтæ, ирхæфсæнтæ. Адæмон сфæлдыстад: адæм æмæ цæрæгойты тыххæй аргъæуттæ. Палиндромтæ. Аив литературон жанртæ(басня, радзырд, аргъау, æмдзæвгæ). Зымæг, фæззæг, уалдзæг æмæ сæрды тыххæй уацмыстæ.

Ирон сывæллæттæн чи фыста, уыцы классикты сфæлдыстад(Хетæгкаты Къоста, Коцойты Арсен, Дзесты Куыздæг æмæ иннæтæ). Нырыккон фысджыты сфæлдыстад. Уацмысты мидис. Аргъæутты геройты фæлгонцтæ; сфæлдыстадон хæслæвæрдтæ(радзырд кæронмæ ахæццæ кæнын, сæргонд æрхъуыды кæнын æмæ а.д.); уацмыс аивгæнæн мадзæлттæ.

Сабидуджы тыххæй уацмыстæ æмæ сæ автортæ. Уырыссаг литературæйæ æрбайсгæ уацмыстæ. Сæ авторты сын зонын(Е. Пермяк, К. Ушинский, М. Зощенко æмæ æнд.). Зæрдывæрдæй ахуыргæнинаг æрмæг æмæ кæсыны æрмæг.

Азы кæронмæ скьоладзаутæ хъуамæ базон:

- æмбаргæ, аив æмæ раст кæсын;
- хъæлæсы уаг раст аразын;
- чысыл текст хинымæр кæсын;
- цы уацмыс бакастысты, уый мидисæй фæрстытæн раст дзуæппытæ дæттын;
- сæ хъуыдымæ гæсгæ кæрæдзимæ хæстæг дзырдтæ иртасын;
- радзырд, аргъау, æмдзæвгæ кæрæдзийæ иртасын;
- зындгонд фысджыты нæмттæ зонын, сæ уацмыстæ сын ранымайын.

Къалендарон-тематикон пълан литературон касынадай 2 кълас 2022/2023 ах.з. КæркуыстыДианæйы (1-аг полугоди)

Датæ		Урочы темæ	Сахæтæ	Урочы хуыз	Фæстиуджытæ (Планируемые результаты)			УАА урочы	ИАФ, цæстуынгæ æрмæг
Факт	Коррекци				Предметон	Метапредметон	Удгоймагон		
Иумæйаг темæ: Сæрды мысинагтæ (сах. нымæц- 5)									
06.09		Хонæм уæ литературæйы цымыдисаг дунемæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Ног чиныгимæ зонгæ кæнын. Чиныгимæ кусын зонын:);чины джы автор чи у,уый зонын; йæ арæзт ын зонын. Куыд зилын хъæуы чиныгмæ	Чингуыты хуызтæ кæрæдзийæ иртасын(ахуыр гæнæн, наукон,аивадон) Хъæугæ уацмыс куыд ссарæн ис.	Информации агурын тексты, таблицæты, иллюстрациты схемæты, компьютеры.	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Презентаци
13.09		Æрдз- адæмы дарæг. Чеджемты Г. «Æрдзы диссæгтæ».	2	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонын уацмысты сæргæндтæ, жанртæ, сæ авторты нæмттæ, сæ сæйраг мидис, нывмæ гæсгæ халсарты нæмттæ	Хи хъуыдытæ дзурын, аргументтæ æмæ сæ факттæй æххæст кæнын	Æрдзы рæсугъддинад æмæ хъæздыгдинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Текст, иллюстраци тæ текстмæ
20.09		Дыргътæ.Асте мыраты И. «Базары».	3	Ног æрмæг	Уацмысты жанртæ зонын. Радзырдæн сæргонд æвзарын. Текст æмбаргæ каст кæнын, йæ	Æрдзы рæсугъддинад æмæ хъæздыгдинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын. Æрдзон зонинагтæ бахъуыды	Чиныджы нывмæ гæсгæ дыргътæ æмæ халсарты нæмттæ зонын.	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Презентаци

				сәйраг	кәнын.			
--	--	--	--	--------	--------	--	--	--

					хъуыды йын æмбарын				
27.09		Б.Сергунков. «Кæм бамбæхсы сæрд».	4	Ног æрмæг	Жанр: литературон аргъау æмбарын	Прозæ æмæ поэзийы хицæндзинад æмбарын. Рифмæ. Текст хæйттыл дих кæнын зонын	Хи хъуыдытæ дзурын, аргументтæ æмæ сæ факттæй æххæст кæнын	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Текст, музыка
04.10		Хорз- йæ митæй бæрæг у.Коцойты А. «Хъæбатыр Габо»	5	Ног æрмæг	Ныфсхаст æмæ хъæбатырдзинады тыххæй. Радзырды мидис æмбарын. Æмбисæндтыл куыст. Ирхæфсæн. Уыци-уыци.	Диалогы архайын: Искæмæ хъусын æмæ йæ фехъусын. Æндæр искæйы позиции æмбарын(тексты авторимæ диалогы цауын).	Иннæ сывæллæтты миниуджытæн аргъ скæнын.	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Нывтæ
Иумæйаг темæ: Тагъдæр уайут уе скъоламæ (сах. нымæц -1)									
11.10		Тагъдæр уайут уе скъоламæ! Хетæгкаты Къ. «Лæгау».	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Уацмысты жанртæ зонын. Æмдзæвгæйы мидис æмбарын. Поэты фæдзæхст..	Диалоджы архайын: Искæмæ хъусын æмæ йæ фехъусын. Æндæр искæйы позици æмбарын (тексты авторимæ диалоджы цауын).	Иннæ сывæллæтты миниуджытæн аргъ скæнын.	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Нывтæ

Иумайаг темæ: Уарзын дæ, сызгъæрин фæззæг! (сах. нымæц -5)									
18.10		Фæззæджы лавæрттæ. Чеджемты Г. «Буркуырæтджын».	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Аивадон литературон уацмысы текст æвзаргæйæ, ныхасы эстетикон ахуырст иртасын зонын	Ныхасы хуызтæй пайда кæнынмæ арæхсын. Информацион-коммуникативон технологитæй пайда кæнынмæ арæхсын	Æвзæджы сыгъдæгдзинад æмæ культураемæ бæрнон цæстæй кæсын фæцалх уæвын	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Презентаци
20.10		Быгъуылты Ч. «Мыст æмæ сырдонцъиуы аргъау».	2	Ног æрмæг	Сæйраг хъуыды. Архайджыты митæн аргъ кæнын. Цы зонд амоны аргъау?	Диалоджы архайын.	Амоны ахсæнады æгъдау, хи дарыны уагæвæрд		Текст, иллюстраци тæ текстмæ
25.10		Нæ уарзон мæргътæ. Ситох аты С. «Сырдонцъиу»	3	Ног æрмæг	Уацмыс хæйттыл дих кæнын. Аив кæсын, орфоэпийы нормæтæ хынцгæйæ.	Диалог аразын.	Афæдзы афон. Адæймаг æмæ цæрæгойты 'хсæн ахаст.	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Текст, иллюстраци тæ текстмæ
08.11		Чеджемты Г. «Æрæгвæззæг»	4	Ног æрмæг	Афæдзы афон. Текстимæ куыст. Фæззæджы мæйтæ.	Радзырд æрхъуыды кæныныл архайын. Хибарæй ахуыры эфффективондæр	Фæззæджы тарст. Зымæгон нывтæ. Нывимæ куыст. Аив кæсын.	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Телефонæй пайда кæнгæйæ, æрмæг æрæмбырд кæнын

						мадзэлттæ æмæ фæрæзтæ æвзарынмæ арæхстдзинадыл кусын			
15.11		Уарзын дæ, сызгъæрин фæззæг!	5	Рефлекси	Фæззæджы тыххæй цы æрмæг рацыдысты, уымæй цы бадардтой сæ зæрдыл.	Хи цæстæнгас равдисын. Цыбыр радзырдтæ аразын.	Хи зонындзинæдтæ сбæрæг кæнын. Хи архайдæн аргъ скæнын.	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Нывтæ
Хорзæй хорз загъын хъæуы, æвзарæй та- æвзæр. (сах. нымæц -7)									
22.11		Тагъд кæн хорз хъуыддæаг кæнынмæ. Дзесты К. «Æххуысгæн джитæ»	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Фæрстытæн дзуапп дæттын. Ног дзырдтæ бахъуыды кæнын.	Диалоджы архайын. Аив кæсын	Адæймаджы хорз æмæ æвзæр миниуджытæн аргъ кæнын	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Нывтæ
29.11		Тъехты А. «Хивæнд лæппу»	2	Ног æрмæг	Уацмыс хæйттыл дих кæнын. Пълан аразын.. Радзырдæн æндæр сæргонд дæттын. Фæрстытæн дзуапп дæттын.	Хибарæй æмæ къордты кусын зонын. Информацион-коммуникативон технологитæй пайда кæнынмæ арæхсын.	Адæймаджы хуыздæр миниуджытæн аргъ кæнын Рæдыдыл сæттын æмæ йæ раст кæнын.	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Нывтæ, музыка
06.12		Тæргайгæнаджы хай адджын у. Плиты И. «Тæргайгæнæ».	3	Ног æрмæг	Æмбисонды мидис æмбарын	Информацион-коммуникативон технологитæй пайда кæнынмæ арæхсын	Адæймаджы æвзæр миниуджытæ. Бинонтæ: мад æмæ æфсымæрты 'хсæн	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Текст, иллюстраци тæ текстмæ

						.Хибарæй æмæ къордты кусын зонын.	ахастытæ.		
13.12		Аргъ кæн нæ чысыл хæлæрттæн. В. Осеева. «Хæларзæрдæ чызг»	4	Ног æрмæг	Литературон аргъауы хицæндзинад. Ирони. Уацмысæн æндæр кæрон æрхъуыды кæнын.	Хи зониндзинад-тæ сбæрæг кæнын.	Хи цæстæнгас æвдисын. Хæлардзинадæ н уæйгæнæн нæй, æууæнкæн та-хæрæн. Ирон адæмы истори , культура, маделон æвзаг зонын, уымæ Уæрæсейы адæмты культура дæр	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Текст, иллюстраци тæ текстмæ
20.12		Хиуарзон лæг æгад у. Хъантемыраты К. «Аслæнбег».	5	Ног æрмæг	Æмбисæндты хъуыды равзарын. Пъланмæ гæсгæ радзырд хиныхæстæй дзурын.	Диалогон ныхасыл архайын.	Ахуырма бæрнон цæстæнгас дарын æмæ хæдахуыр курдиат рæзын кæнын	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Текст, иллюстраци тæ текстмæ
27.12		Зивæджы мад мæгуыр у. Джиоты К. «Æнæрхъуыды чызг».	6	Ног æрмæг	Уацмысæн æндæр кæрон æрхъуыды кæнын.	Диалогон ныхас. Къæйттæй куыст	Æнæрхъуыдыд зинад, хинæй цæуын. Сыгъдæгзæрдæ æмæ æнаехин уæвын. Амонын æхсæнады æгъдау, хи дарыны уагæвæрд	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Текст, иллюстраци тæ текстмæ

		Хорзæй хорз	7	Фæлхатыны	Рацыд	Ахуыргæнæг	Амонын	Коммуника-	Текст,
--	--	-------------	---	-----------	-------	------------	--------	------------	--------

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

<p>«Рассмотрено»</p> <p>Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано»</p> <p>Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина/</p> <p>Руководитель СП «Начальная школа» Гуткаева Э.М/</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено»</p> <p>Директор МБОУ гимназия № 5 Кузнецова/</p> <p>Приказ № 45 от « 31 » августа 2022г.</p>
---	--	--

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному языку

(3 «Е»)

Каркусовой Дианы Исидоровны

учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Кусæн программæ

Дзампаты Ларисæйы

3-æм къласы

Ирон æвзаджы чиныгмæ

Кусæн программæ
арæзт æрцыд ног
Федералон Паддзахадон Ахуырадон Стандарты
(ФПАС-ы) домæнтæм гæсгæ

Кусæн программæйыл бакуыста
с. Дзæуджыхъæуы 5-æм гимназы
ирон æвзаг æмæ литературæйы ахуыргæнæг
Кæркуысты Д.И.

2022 аз

Æмбарынгæнæн фыстæг

Кусæн программæ арæзт æрцыд ног стандарты домæнтæм гæсгææмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæзт ахуырадон комплекты бындурыл. Ирон æвзагæн лæвард цæуы къуыри 2 сахаты (æдæппæт 34 ахуырадон къуырийы-68 сахаты)

Кæд æмæ райдайæн скъола бындур æвары сывæллæтты алыварсыг рæзтæн, уæд ирон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг арæзт у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- цæмæй ахуырдаутæ кæрæдзиимæ иронау дзурын сахуыр уой, уый тыххæй сын хъæуы сæ раст кæсыны, фыссыны æмæ хъуыды кæныны фæлтæрддзинад фидар кæнын:

- ахуырдауты фысгæ ныхасы рæзтыл кусын, грамматикæйы фарстаты сæ зонындзинæдтæ фылдæр кæнынмæ тырнын:

- сывæллæтты алыварсыг хъомыладыл кусын мадæлон æвзаджы фæрцы.

Ахуыргæнагæн бæрæггонд нысантаæ сæххæст кæнын хуыздæр бантысдзæн кæсыны æмæ æвзаджы урокты.

Ахуырадон стандартты домæнтæм гæсгæ Уæрæсейы цæраг алы адамæн дæр йе 'взаджы кад се 'хсæн бæрзонддæр ист æрцæуа. Ирон æвзаджы ахуыргæнджыты размæ æвард ис бæрнон проблемæ - предметы ахуыр кæныны хъуыддаг фæхуыздæр кæнын. Уыцы нысан æнцондæр у райдайæн скъолайы æххæст кæнын.

Ирон æвзаджы программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Ирон æвзаджы программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй æвзаджы тыххæй зонындзинæдтæ раттын.

Æвзагзонынады программæйы спецификон хицæндзинæдтæ:

- мадæлон æвзагыл дзурыны нормативон арæхстдзинад: дзырдты растфыссынад æмæ растдзурынад, хъуыдыйæдты арæзт æмæ фыссынад.
- лингвистон компетенци: æвзаджы иуæгты системон ахуырад, сæ арæзт, зæлынад, фыссынад æмæ ныхасы.
- ныхасы компетенци: ныхас æмбарын æмæ дзы арæхстджынаы пайда кæнын хъуыдыйæдтæ аразгæйæ:
- коммуникативон компетенци: æвзагæй пайда кæныны фæлтæрддзинад ныхасы алыхуызон сферæты (царды, ахуырады, официалон, социалон æмæ культурон) рæзын кæнын
- культурон компетенци:

Программæ домæ, цæмæй ахуырдаутæ хицæн кæной мыртæ æмæ дамгъæтæ

Программæ домæ, цæмæйскъоладзаутæ базонæй текстæ сæйрагдæр хъуыды рахицæн кæнын, уацмысы мидис хи ныхæстæй радзурын, дзырдты нысаниуæг зонын, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыр уой хъуыды кæнын, рæза сæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæной чыныг кæсынмæ.

Æвзагзонынады программæйы сæйраг хæстæ:

- ирон æвзагмæ уæлдай ахаст гуырын кæнын, куыд ирон культурæйы аивдæр фæзынд;
- разæнгард кæнын дзургæ æмæ фысгæ ныхасы культурæйы бындурон ахуырмæ,
- раттын зониндзинæдтæ ирон æвзаджы нысанти системæй йæ арæз æмæ йæ функцитæ
- зониндзинæдтæй практикон æгъдауæй пайда кæнын литаретурон æвзагыл дзургæ æмæ фысгæ ныхасы

Предметы структура

Райдайæн кълæсты ирон æвзаг ахуыр кæнын у лингвистикон ахуырады æмæ сывæллæтты ныхасы рæзты фыццаг сæрмагонд этап. Йæ сæрмагондзинад уый мидæг ис, æмæ æнгом баст у иннæ ахуырадон предметимæ, уæлдай дæр та ирон литературон кæсынадимæ æмæ уырыссаг æвзаг æмæ литературон кæсынадимæ. Иумæ райсгæйæ аразынц иу ахуырадон хай-дилологи.

Предмет «Ирон æвзаг æмæ литературон кæсынад» ахуыр кæныны мидисы рахицæн кæнæн ис ахæм хæйттæ:

- коммуникативон зонындзинæдтæ ныхасы сæйраг хуызты: хъусын, дзурын, кæсын æмæ фыссыны;
- æвзаджы мадзæлттæ æмæ сæ пайда кæныны фæлтæрддзинад;
- социокультурон зонындзинæдтæ;
- иумæйаг ахуырадон æмæ сæрмагонд ахуырадон зонындзинæдтæ.

Ацы цыппар хайæ сæйрагдæр у фыццаг – коммуникативон, уымæн æмæ уый фæрцы сбæрæг кæнæн ис, сывæллон цы базыдта ахуыры алы этапты, уый. Фæлæ цыппар хайы кæрæдзийыл сты æнгом баст, æппарæн дзы никаæцийæн ис, уæд хæлд æрцæудзæн ахуырадон предмет «Ирон æвзаг æмæ литературон кæсынады» иудзинад.

3-æм къласы «Ирон æвзаджы» сæйраг ахуыргæнинаг æрмæг

III. Æвзаг æмæ ныхасы тыххæй зонындзинæдтæ

10.2-аг къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын.

11. Мыртæ æмæ дамгъæтæ

12. Дзырды хæйттæ æмæ дзырдарæзт

13. Лексикæ

14. Ныхасы хæйттæ

15. Номдар

16. Миногон

17. Мивдисæг

18. Хъуыдыйад

IV. Коммуникативон арæхстдзинæдтæ

6. Ныхасмæ хъусын æмæ йæ æмбарын

7. Дзурын. Диалогон ныхас

8. Дзурын. Монологон ныхас

9. Кæсын

10. Фыссын

Сæйраг домæнтæ 3-аг къласы скъоладзауты зонындзинæдтæ æмæ арæхстдзинæдтæм

Скъоладзаутæ хъуамæ зоной:

- æмкъай зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ;
- æмхъæлæсонты кæрæдзийы ивынад;
- дзырды хæйттæ;
- дзырдты растфыссынад разæфтуантæ æмæ фæсæфтуантимæ;
- дзырды ахæсгæ нысаниуæг;
- синонимтæ æмæ антонимтæ;
- номдар, миногон, мивдисæг;
- хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрсаг уæнгтæ;
- хуымæтæг цыбыр æмæ хумæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ, сæ интонацион арæзт;
- æрхæцæн нысæнтты хуызтæ хъуыдыйады кæрон;
- текст аразын;
- раст æмæ сыгъдæг фыссыны æгъдæуттæ;

Скъоладзаутæ хъуымæ арæхсой:

- дзырдтæ мырон-дамгъон æвзæрст кæнынмæ;
- зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæраст фыссын æмæдзурынмæ;
- дзырдтæ сæ арæзтмæ гæсгæ æвзарынмæ;
- разæфтуантæ æмæ фæсæфтуантæй дзырдтæ аразынмæ;
- дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ раст дзурын æмæ фыссынмæ;

- æмуидагон дзырдтæ агурынмæ;
- ныхасы хæйттæ кæрæдзийæ иртасынмæ;
- хъуыдыйæдтæ загъды нысанмæ иртасынмæ æмæ сæ растхæлæсы уагæйкæсынмæ;
- предметты нæмттæ æмææууæлæвдисæг дзырдтæй дзырдбæстытæ аразынмæ;
- хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрсаг уæнгтæ амонынмæ;
- хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
- хъуыдыйады мидæг дзырдты бастдзинæдтæбæрæгкæнынмæ;
- дзырдтæ сæ нысаниуджытæм гæсгæ иртасынмæ, къордтæ сæ кæнынмæ;
- иумæйаг пъланмæ гæсгæ сочиненитæ æмæ изложенитæ фыссынмæ(60-70 дзырды онг);
- текст фыссынмæ, хæйттыл æй дих кæнынмæ.

Къселиндарон-тематикон пълан мадæлон сөвзагсөй

3 кълас

(1-аг уселсөмхасмөен)

Датæ		Урочы темæ	Сах.	Урочы хуыз	Фæстиуджытæ (Планируемые результаты)			УАА урочы	ИАФ, цæстуынгæ æрмæг
Факт	Коррекци				Предметон	Метапредметон	Удгоймагон		
Иумæйаг темæ (сах. бөсрц): Дыккаг къласы рацъд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын. (4 сахаты)									
05.09		1.Текст. Хъуыдыйад. Дзырд.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок	Дзырд æмæ хъуыдыйады нысаниуæг.Хицæн дзырдтæй хъуыдыйад аразын	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуæттæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Мадæлон æвзаджы ахадындзинад стыр кæй у адæймаджы интеллектуалон æмæ сфæлдыстадон гæнæнты, ууыл дзурын	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæтæ æмæ схемæтæ
08.09		2. Мыртæ æмæ дамгъæтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Текст хъуыдыйæдтыл дих кæнын Зонын:ныхасы хæйттæ кæрæдзийæ хицæн кæнын фæрстытæм гæсгæ; Арæхсын: фæрстытæн дзуаппытæ дæттынмæ.	Диалоджы архайын.	хи хъуыдытæ дзурын. Ног дзырдтæй нихасы пайда кæнын	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæтæ æмæ схемæтæ
12.09		3. Зылангон	1	Ног темæ ахуыр	Уæнг.	Монолог	Мадæлон	Регулятивон	Дидактикон æрмæг,

		æмæ æзылангон æмхъæлæ-сонтæ.		кæныны урок	Дзырдты мырон-дамгъон анализ. Мыртæ æмæ дамгъæтæ кæрæ-дзийæ иртасын	дзурыныл архайын	æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын		нывтæ
15.09		4. Зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæ-сонтæ.	1	Рацыд æрмæг фæлхатын	Хъуыды-йæдтæ сæ загъды нысанмæ гæсгæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ Дывæргонд æмхъæлæсонтæ Синонимтæ. Антонимтæ Номдар. Миногон. Мивдисæг.	Текст хиныхæстæй дзурыныл ахуыр кæнын	Мадаелон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Мыртæ æмæ дамгъæтæ (6 сахаты)									
19.09		5. Æмкъай зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ. Дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ. Цавд. Синонимтæ.	Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Монологон ныхас.	Мадаелон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ

					Антонимтæ. Номдар. Миногон				
22.09		6. Контролон диктант.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Предметæй зонындзинад-тæ, арæхстдзинад тæ райсын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнын ахуыр кæнын	Информации агурын тексты, таблицæты, иллюстрациты схемæты, компьютеры.	Регулятивон	Диктанты текст
26.09		7. Æмхæлæ сонтæ ч, к (кк), къ-йы ивынад дж, ч (чч). чъ-йæ хъæлæсон ы-йы разæй.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонын: раиртæст, Арæхсын: æнæрæдыдæй фыссынмæ	Хибарæй ахуыры эффективондæ р мадзæлттææмæ фæрæзтæ æвзарынмæ арæхстдзинад гуырын кæнын	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæ скæнын
29.09		8. Дæргъвæтин æмхæлæсонтæ дзырдты мидæг.	1	Ног æрмæг	Дамгъæтæ æмæ мыртæ иртасын, раст фыссын	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуеттæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Ахуырдауты дзырдует æмæ грамматикон зонындзинад тæ фæхъæздыгдæр кæнын	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, кар-точкæтæ
03.10		9. Ныхасы рæзтыл куыст.	1	Фæлхатыны урок	Ныхасы арæхстдзинад тæ райрэзын кæнын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хи хъуыдытæ дзурын, аргументтæ æмæ сæ факттæй æххæст кæнын	Регулятивон	Дидактикон æрмæг, кар-точкæтæ
06.10		10. Дзырды хæйттæ. Кæрон	1	Контролон урок	Зонындзинад тæ бæрæг кæнын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст	Дзырдует æмæ грамматикон зонындзинад-тæй пайда		Диктанты текст

						кæнынмæ арæхсын	кæнын		
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Дзырды хæйттæ æмæ дзырдарæзт. (6 сахаты)									
10.10		11. Уидаг. Æмуидагон дзырдтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырд уæнгтыл дих кæнын зонын.	Урочы архайгæйæ (дзургæйæ, фысгæйæ)хи рæдыдтытæ сраст кæнын	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ
13.10		12. Фæсæфту- ан.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссын зонын	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдурæтгæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Информации агурын тексты, таблицаыты, иллюстрациты схемæты, компьютеры.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
17.10		13. Уидаг æмæ фæсæфтуан	1	Ног æрмæг	Зонындзинад тæ бæрæг кæнын			Логикон	Диктанты текст
20.10		14. Контролон диктант	1	Рацыд æрмæг фæлхатын	Дзырды хæйтæ зонын. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæс- сын зонын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хи хъуыдытæ дзургæйæ æвзаджы стереотиптæй пайда кæнын	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Дзырды хæйттæ (5 сахаты)									
24.10		17. Уидаг. Фæсæф туан. Кæрон.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырды хæйтæ зонын. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæс- сын зонын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хи хъуыдытæ дзургæйæ æвзаджы стереотиптæй пайда кæнын	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
27.10		18. Разæфтуан	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырды хæйтæ зонын. Дзырдтæ иу рæнхъæй			Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ

					иннаема хэс-сын зонын			каеныныл куыст	
07.11		19.Уидаг аема разэфтуан	1	Ног тема ахуыр каеныны урок	Зонын:раиртаст, фасэфтуанта -аг, -аг, -он, -дон, -джын, Арэхсын: дзырдты фасэфтуанта бэрэг каенынма	Растдзурынады аэгьдаутга фэлхат канын	Уарзын адаелон аэваг! Куыд адджын мын да! Куыд кадджын да ма цасты!	Коммуникат ивон. Миддуне хъэздыг каеныныл куыст	Дидактикон армаг, нывта, карточката
10.11		20.Дзырды бындур	1	Ног тема ахуыр каеныны урок	Дзырдарэзт дзырды бындур хицаен ка-нын; тексты тема бэрэг канын.	Арэхсын: дзырды бындур сбэлвырд каенынма	Уарзын адаелон аэваг! Куыд адджын мын да! Куыд кадджын да ма цасты!	Коммуникат ивон. Миддуне хъэздыг каеныныл куыст	Дидактикон армаг, нывта, карточката
14.11		21.Контролон хьусгафыст	1	Контролон урок	Зонындзинаед та бэрэг канын	Ахуырганаг аема амбалттиме амгуыст каенынма арахсын		Коммуникат ивон. Миддуне хъэздыг каеныныл куыст	Дидактикон армаг, нывта, карточката
Иумсейаг темæ (сах. бæрц): Лексика (3 сахаты)									
17.11		22.Рæдыдты-тыл куыст. Дзырды лексикон нысаниуаг. Бирæны-саниуагджын дзырдта	1	Ног тема ахуыр каеныны урок	Дзырдты бэлвырд нысаниуджыт æ бэрэг канын; бирæнысаниу агджын дзырдта ир-тасын	Арэхсын дзырдуатиме кусын. Хъауга информаци равзарын зонын.	Хæларай царын – царды бындур. Бинонты цардиме зонга канын.		

					базонын.				
21.11		23.Синонимтæ. Антонимтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Бацамонын сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг дзырдтæ, сæ хицæндзинад тæ; ныхмæвæрд нысаниуджыт æ цы дзырд- тæн ис, уыдон иртасын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хæларæй цæрын – царды бындур. Бинонты цардимæ зонгæ кæнын.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
24.11		24. Антонимтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Аив кæсын æмæ хи ныхæстæй дзурын ахуыр кæнын;	Диалогон æмæ монологон ныхас рæзын кæнын.	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Номдар (8 сахаты)									
28.11		25. Номдары иумæйаг нысаниуæг	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Æрдз зымæгон. Номдар, миногон, мивдисæг. (иумæйаг æмбарынад) Номдар куыд ныхасы хай) иумæйаг æмбарынад), йæ фæрстытæ, йæ ахадындзинад	Скъоладзауты хъуыдыкæны- над рæзын Дзырдты грамматикон æууæлтæм хъус дарын	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
01.12		26. Номдарты ивынад	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Номдарты ивынад		Æрдзурын скъоладзауты	Коммуникат ивон.	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ

		нымæцтæм гæсгæ. Сæрмагонд æмæ иумæйаг номдартæ			нымæцтæм гæсгæ: иууон æмæ бирæон нымæц.		æнæниздзинад хъахъхъæны ныл;	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	
05.12		27. Номдарты ивынад нымæцтæм гæсгæ. Сæрмагонд æмæ иумæйаг номдартæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонгæ кæнын номдарты ивынадимæ нымæцтæм гæсгæ; номдарты дих сæрмагонд æмæ иумæйаг нæмттыл Арæхсын: сæрмагонд номдартæ раст фыссынмæ	Бацамонын æмбарынад «номдар-ты нымæц».	Æрдзурын скъоладзауты æнæниздзинад хъахъхъæны-ныл	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
08.12		28. Стыр дамгъæ сæрмагонд номдарты	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонын: номдарты дих сæрмагонд æмæ иумæйаг нæмттыл Арæхсын: сæрмагонд номдартæ раст фыссынмæ	Скъоладзауты хъуыдыкæны над рæзын кæнын.		Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
12.12		29. Номдарты кæрæтты ивынад æндæр	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Номдарты кæрæттæ раст ивын фæрстытæм			Коммуникативон. Миддуне хъæздыг	Таблицæтæ æмæ схемæтæ

		дзырдтимæ бастæй			гæсгæ			кæныныл куыст	
15.12		30. Номдарты кæрæтты ивынад æндæр дзырдтимæ бастæй	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок		Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын		Коммуника-тивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	
19.12		31. Ахуыр кæнæм изложени фыссын.	1						
22.12		Контролон диктант		Контролон урок	Контролон урок	арæхсын Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ			
26.12		Рæдыдтытыл куыст.				арæхсын Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ			
29.12		Рацыд æрмæг фæлхат кæнын.							

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

<p>«Рассмотрено»</p> <p>Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано»</p> <p>Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина/</p> <p>Руководитель СП «Начальная школа» Гутсаева Э.М./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено»</p> <p>Директор </p>
---	---	---

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по чтению на родном языке

(3 «Е»)

Каркусовой Дианы Исидоровны

учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Цæгат Ирыстон-Аланийы ахуырады кусджыты зоньндзинæдтæ уæлдæргæнæн институт

Дæнцæгон ахуырадон программæ

Дзапарты Зарæйы 3-æм къласы Кæсыны чиныгæй чи кусдзæн, уыдонæн

Программæ арæзт æрцыд ног Федералон Паддзахадон Ахуырадон Стандарты (ФПАС-ы) домæнтæм гæсгæ 3-æм кълæсты ахуыргæнджытæн æххуысæн .

Программæйæ чи пайда кæндзæн, уымæн йæ бон у ивддзинæдтæ бахæссын, кувд сахæтты дих, афтæ йæ мидисмæ дæр.

Программа сарæзта АЗУРИ-йы ирон
æвзаг æмæ литературæйы
кафедрайы ахуыргæнæг
Дзытиаты Эммæ æмæ фидаргонд
æрцыд кафедрайы æмбырды
(Протокол №1, 12.09.2015 аз)

Дзæуджыхъæу 2022аз

Кæркуысты Дианæйы

кусæн программæ ирон литературон кæсынадæй

3 къласæн (2022-2023 ахуыры аз)

Æмбарынгæнæн фыстæг

Кусæн программæ арæзт у ног стандарты домæнтæм гæсгæ æмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæзт ахуырадон комплекты бындурыл. Ирон литературон кæсынадæн лæвæрд цауы къуыри 2 сахаты (æдæппæт 34 ахуырадон къуырийы-68 сахаты)

Сывæллæтты алыварсыг рæзтæн райдайæн скъолайы æрцауы.

Уымæ гæсгæ ирон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг арæзт у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- хъуамæ сывæллæттæ сæ кæрæдзимæ иронау дзурын сахуыр уой. Уый тыххæй та хъæуы фидар фæлтæрддзинад кæсын, фыссын æмæ хъуыды кæнынæй;

- иумæйаг ахуырадон зонындзинæдтæ бæрзонддæр кæнын; ныхасы рæзтыл кусын; фылдæр базонынмæ æмæ интеллект уæрæхдæр кæнынмæ тырнын;

- мадæлон æвзаджы фæрцы сывæллоны алыварсыгæй хъомыл кæнын;

- хъазты хуызы сывæллæтты эмоционалон уавæр рæзын кæнын;

- зонындзинæдтæ фылдæр кæнынмæ тырнындзинад рæзын кæнын.

Куыд зонæм, афтæмæй æппæтæй хуыздæр фадат уыцы нысанта сæххæст кæнынæн ис кæсыны урокты.

Ног (дыккаг фæлтæры) стандартты домæнтæ сты, цæмæй Уæрæсейы цæрæг алы адæмæн дæр йе 'взаджы кад сæхи 'хсæн бæрзонддæр ист æрцауа, цæхгæр фæхуыздæр уа мадæлон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг. Уыцы хæстæ та æххæст кæны райдайæн скъола.

Кæсыны программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Кæсыны программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй литературон кæсынады æгъдауттæ бацамонын.

Кæсыны программæйы спецификон хицæндзинæдтæ:

- текстыл куыст куыд ныхасы иуæгыл;

-литературон уацмысты дзырдты аивдзинад æмбарын æмæ сын сæ хицæндзинæдтæ

жанртæм гæсгæ иртасын;

-уацмысы æвзаг æмæ сывæллæтты ныхасыл уыцы иумæ куыст;

-уацмысыл æмæ сывæллæттæн фыст чингуытыл иумæйагæй кусын;

-сывæллæттæн тексты тыххæй зонындзинæдтæ дæттын, æмæ аивадон - литературон уацмысты мидис æмбарын кæнгæйæ сабиты миддуне хъæздыгдæр кæныныл куыст.

Программæ домæ, цæмæй скъоладзаутæ базонæй текстæ сæйрагдæр хъуыды рахицæн кæнын, уацмысы мидис хи ныхæстæй радзурын, дзырдты нысаниуæг зонын, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыр уой хъуыды кæнын, рæза сæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæной чиныг кæсынмæ.

Кæсыны программæйы сæйраг нысан: сабиты чиныг кæсынмæ разæнгард кæнын ; ирон, уырыссаг ама æппæтдунеон литературæйы хуыздæр уацмысты фæрцы сывæллæтты миддуне хъæздыгдæр кæнын.

Кæсыны программæйы сæйраг хæстæ:

1. скъоладзауты дзырдгай хъæрæй кæсын ахуыр кæнын;
2. чиныг кæнæ хицæн уацмысы мидис æмбарын;
3. литературон уацмыстæ жанртæм гæстæ æвзарын зонын;
4. сывæллæтгæн фыст литературæйы зындгонддæр авторты зонын; цы уацымстæ ахуыр кæнынц, уыдоны авторты зæрдыл дарын.
5. уацмысы архайджыты мидуавæр æнкъарын;
6. цардмæ эстетикон æнкъарæнтæ гуырын кæнын;
7. сывæллæтты дунеæмбарынад уæрæх кæнын;
8. сывæллæтты ныхас хæздыг кæнын;
9. скъоладзауты чиныг кæсынмæ разæнгард кæнын.

2. Текстыл кусгæйæ сывæллæтты ныхасы арæхстдзинад рæзынгæнæн мадзæлттæ:

1. Кæсыны навиктæ рæзын кæнын:

- раст æмæ æмбаргæ каст;
- дзырдгай каст;
- хуыздæр кæсæджы конкурстæ æмæ ерыстæ аразын;
- тагъд кæсыныл фæлтæрын.

2. Аив кæсын æмæ дзурын:

- хъæрæй æмæ хинымæры каст;
- раст дикции аразын, хъæлæсонтæ æмæ æмхъæлæсонты раст артикуляцийыл куыст;
- тагъддзуринаегтæ кæсын;
- орфоэпийы нормæтæ ахуыр кæнын;
- рольтæм гæсгæ кæсын.

Ирон сывæллæттæн чи фыста, уыцы классикты сфæлдыстад (Хетæгкаты Къоста, Гæдиаты Секъа, , Коцойты Арсен, Цæрукъаты Валодя, Дзесты Куыдзæг æмæ иннæтæ). Нырыккон фысджыты сфæлдыстад (Джыккайты Шамиль, Чеджемты Геор, Къадзаты Станислав æмæ иннæтæ). Уацмысты мидис. Аргъæутты геройты фæлгонцтæ; сфæлдыстадон хæслæвæрдтæ(радзырд кæронмæ ахæцца кæнын, сæргонд æрхъуыды кæнын æмæ а.д.); уацмыс аивгæнæн мадзæлттæ.

Сабидуджы тыххæй уацмыстæ æмæ сæ автортæ. Уырыссаг литературæйæ æрбайсгæ уацмыстæ. Сæ авторты сын зонын(Е. Пермяк, К. Ушинский, М. Зощенко æмæ æнд.). Зæрдывæрдæй ахуыргæнинаг æрмæг æмæ кæсыны æрмæг.

- цы уацмыс бакастысты, уый мидисæй фæрстытæн раст дзуæппытæ дæттын;
- сæ хъуыдымæ гæсгæ кæрæдзимæ хæстæг дзырдтæ иртасын;
- радзырд, аргъау,æмдзæвгæ кæрæдзийæ иртасын;
- зындгонд фысджыты нæмттæ зонын, сæ уацмыстæ сын ранымайын.

Сæрды тыххæй цы æрмæг рацыдысты, уымæй цы бадардтой сæ зæрдыл. Хи хъуыдытæ радзурын. Цыбыр радзырдтæ аразын. Æмдзæвгæ зæрдывæрдæй дзурын.

Диалогы архайын. Цы зонд амоны аргъау? Фæрстытæн дзуапп дæттын. Пълан аразын.

Уацмыс хæйттыл дих кæнын. Диалог аразын. Адæймаджы цавæр миниуджытыл дзырд цæуы радзырды? Аив кæсын, орфоэпийы нормæтæ хынцгæйæ. Аргъауы сырдонцъиуимæ йæ абарын

Афæдзы афон. Уацмыс хæйттыл дих кæнын. Сæргæндтæ сын æрхъуыды кæнын

Фæззæджы тарст. Зымæгон нывтæ. Нывимæ куыст. Аив кæсын. Радзырд æрхъуыды кæнын. Фæззæджы мæйтæ

Пълан аразын. Ног дзырдтæ бахъуыды кæнын. Адæймаджы хуыздæр миниуджытæн аргъ кæнын. Рæдыдтыл сæттын æмæ сæ раст кæнын. Радзырдæн æндæр сæргонд дæттын. Нывтыл бакусын. «Сдзурын сæ кæнын». Фæрстытæн дзуапп дæттын.

Бинонтæ: мад, фыд хо æмæ æфсымæры 'хсæн ахастытæ. Рæстдзинад æмæ сайын. Уацмысы сæйраг персонаж. Рæдыд æмæ йæ раст кæнын. Уацмысы цаутæ фæд- фæдыл равæрын, сæйрагдæры дзы рахицæн кæнын

Жанр, темæ. Адæймаджы æвзæр миниуджытæ. Бинонтæ: мад æмæ æфсымæрты 'хсæн ахастытæ. Æмбисонды мидис æмбарын. Хъуыдыйæдтæ хъæугæ дзырдтæй æххæст кæнын. Лирикон æмдзæвгæ. Автор. Зымæгон æрдзы ивдзинадтæ. Абарст(мит æмæ ссад). Сабиты æнкъарæнтæ. Зæрдывæрдæй йæ ахуыр кæнын. Уыци-уыци. Радзырд. Зымæгон хъызт. Сырддонцъиуы æргъæвст. Тудзийы диссаджы ми. Абарст(адæймаг æмæ царæгойтæ). Радзырд хæйттыл дих кæнын. Сæргæндтæ сын хъуыды кæнын. Къордтæй куыст.

Тагъддзуринагтæ, æмбисæндтæ æмæ ирхæфсæнтæй цы бахъуыды кодтой. Ахуыргæнæг æмæ скъоладзауты иумæйаг хатдзæг. Сабиты хи хъуыдытæ. Диалогон ныхас. Зæрдывæрдæй чи цавæр æмдзæвгæ бахъуыды кодта. Къордтæй æмæ къæйттæй куыстЛирикон уацмыс. Дзырддуатон куыст. Нывмæ гæсгæ радзырд кæнæ аргъау æрхъуыды кæнын.

Хи зонындзинадтæ сбæрæг кæнын. Цы бахъуыды кодтон рацыд æрмæгæй. Мæ зæрдыл тынгдæр цы бадардтон. Радзырд æмæ æмдзæвгæ кæрæдзийæ цæмæй хицæн кæнынц. Чиныджы кæрон цы нывтæ ис, уыдонæй темæмæ хæстæгдæр чи у, уымæ гæсгæ чысыл радзырд саразын.

Æмдзæвгæйы афæдзы афон. Дзырд синонимæй ивын. Зæрдывæрдæй ахуыр кæнын. Аргъаумæ æмбисонд æрхæссын. Уацмысы сæйраг хъуыды æвдисæг бынат агурын.

Уацмысты жанртæ, сæ сæйраг хъуыды. Дыууæ чызджы абарын, æмбисæндтæ сæм æрхæссын. Радзырдæн хорз кæрон æрхъуыды кæнын. Фæндонмæ гæсгæ æмдзæвгæйы хай зæрдывæрдæй ахуыр кæнын. Радзырдæн хорз кæрон æрхъуыды кæнын

Уацмысты сæйраг хъуыды. Жанртæ. Адæймаджы æвзæр миниуджытæ: æгоммæгæс, хивæнд хистæры ныхасæн аргъ нæ кæнын. Мады хъомыладон мадзæлттæ. Фарст: Мад раст бакодта?. Басняйы сæйраг хъуыды. Ирхæфсæн кæнæ басня зæрдывæрдæй бахъуыды кæнын.

- æмбаргæ, аив æмæ раст кæсын;
- хъæлæсы уаг раст аразын;
- чысыл текст хинымæр кæсын;

№	Сахæтты нымæц	Урочы темæ	Урочы тип	Равзарианæ фарстатæ	Скъоладзауты зониндзинæдтæм домæнтæ
06.09.22	1	Хетæгкаты Къоста «Сæрд»	Ног æрмæг	Лирикон æмдзæвгæ. Автор. Сæрдыгон æрдзы ивдзинæдтæ. Нывтæм гæсгæ цæрæгойты царды тыххæй радзырд кæнæ сочинени æрхъуыды кæнын. Зæрдывæрдæй .	
13.09.22	1	Астемыраты Изет «Сæрдыгон нывтæ»	Ног æрмæг	Литературон уацмыс, авторы тыххæй радзурын. Диалогон ныхас. Радзырд хæйттыл дих кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.	
20.09.22	1	Аргъау « Рувас æмæ уæрыкк»	Ног æрмæг	Аргъау, Хæдзарон æмæ хъæддаг цæрæгойты миниуджытæ .	
27.09.22	1	Чеджемты Геор « Сызгъæрин лæппу»	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Литературон уацмыс, авторы тыххæй радзурын. Диалогон ныхас.	
04.10.22	1	Эзоп «Рувас æмæ сæгъ»		Аргъау, Хæдзарон æмæ хъæддаг цæрæгойты миниуджытæ .	
11.10.22	1	«Æртæ зондабийы»	Ног æрмæг	Чиныджы фæрстытæм гæсгæ.	

18.10.22	1	М.Зощенко «Æпшæты сæйрагдæр».	Ног æрмæг	Ног дзырдтыл куыст. Хорз та цымæ цы у ? Тыхджынаей тыхджындæртæ ваййы? Цæмæ сайы къæйныхдзинад?			
25.10.22	1	Джыккайты Шамил «Хæмæты балц сахармæ»	Ног æрмæг	Адæймаджы æвæрццæг æмæ æппæрццæг миниуджытæ. Ног дзырдтæ бахъуыды кæнын. Цæмæн схуыдта автор йæ уацмыс афтæ?			
08.11.22	1	Къадзаты Станислав «Мæстæймарæн»	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Сæйраг хъуыды кæм рабæрæг, уыцы бынат ссарын æмæ йæ бакæсын. Диалогон ныхас. Фæрстытæн дзуапп дæттын. Аив кæсын.			
15.11.22	1	Хетæгкаты Къоста «Фæззæг».	Ног æрмæг	Лирикон æмдзæвгæ. Фæззыгон æрдзы ивдзинаедтæ. Нывтæм гæсгæ радзырд кæнæ сочинени æрхъуыды кæнын.			
22.11.22	1	Хозиты Яков « Сабитæ æмæ фæззæг»	Ног æрмæг	Фæззыгон æрдзы ивдзинаедтæ. Нывтæм гæсгæ цæрæгойты царды тыххæй радзырд кæнæ сочинени æрхъуыды кæнын. Зæрдывæрдæй .			
29.11.22	1	Чеджемты Геор « Афтæ райдыдта фæззæг»	Ног æрмæг	Темæйы мидис. Уацмысы жанр,йæ сæйраг хъуыды.			

06.12.22	2	Цæрукъаты В. «Бабызы лæппын»	Ног æрмæг	Литературон уацмыс , йæ сæйраг хъуыды. Хорз æмæ æвзæр миниуджытæ-хивæнд, зивæггæнаг æмæ хиппæлой.. Радзырд хæйттыл дих кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.	
13.12.22	1	Хъодзаты Ахсар « Парчы»	Ног темæ	Автпр. Аæрды рæсугъддинад. Сыгъдæг дарын нæ алыварс.	
20.12.22	1	Чеджемты Геор «Хърихъупп»	Ног æрмæг	Мæргъты хуызтæ. Сæ нывтæ сын скæнын æмæ уыдоны тыххæй радзурын.	
27.12.22		Лæмбынæг кастæ?		Хи зонындзинæдтæ сбæрæг кæнын. Цы бахъуыды кодтон рацыд æрмæгæй. Мæ зæрдæмæ арфдæр цы бахызт.	

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

<p>«Рассмотрено»</p> <p>Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано»</p> <p>Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина/</p> <p>Руководитель СП «Начальная школа» /Гуткаева Э.М./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено»</p> <p>от « 31 » августа 2022г.</p>
--	---	--

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному языку
(3 «А»,3«Б»)

Дауровой Анжелы Николаевны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Кусæн программæ

Дзампаты Ларисæйы

3-æм къласы

Ирон æвзаджы чиныгмæ

Кусæн программæ
арæзт æрцыд ног
Федералон Паддзахадон Ахуырадон Стандарты
(ФПАС-ы) домæнтæм гæсгæ

Кусæн программæйыл бакуыста
с. Дзæуджыхъæуы 5-æм гимназы
ирон æвзаг æмæ литературæйы ахуыргæнæг
Дауыраты А.Н.

2022 аз

Æмбарынгæнаен фыстæг

Кусæн программæ арæзт æрцыд ног стандарты домæнтæм гæсгææмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæзт ахуырадон комплекты бындурыл. Ирон æвзагæн лæвæрд цæуы къуыри 2 сахаты (æдæппæт 34 ахуырадон къуырийы-68 сахаты)

Кæд æмæ райдайæн скъола бындур æвæры сывæллæтты алывæрсыг рæзтæн, уæд ирон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг арæзт у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- цæмæй ахуырдаутæ кæрæдзиимæ иронау дзурын сахуыр уой, уый тыххæй сын хъæуы сæ раст кæсыны, фыссыны æмæ хъуыды кæныны фæлтæрддзинад фидар кæнын:

- ахуырдауты фысгæ ныхасы рæзтыл кусын, грамматикæйы фарстаты сæ зонындзинадтæ фылдæр кæнынмæ тырнын:

- сывæллæтты алывæрсыг хъомыладыл кусын мадæлон æвзаджы фæрцы.

Ахуыргæнагæн бæрæггонд нысанта сæххæст кæнын хуыздæр бантысдзæн кæсыны æмæ æвзаджы урокты.

Ахуырадон стандартты домæнтæм гæсгæ Уæрæсейы цæрæг алы адæмæн дæр йе 'взаджы кад се 'хсæн бæрзонддæр ист æрцæуа. Ирон æвзаджы ахуыргæнджыты размæ æвæрд ис бæрнон проблемæ - предметы ахуыр кæныны хъуыддаг фæхуыздæр кæнын. Уыцы нысан æнцондæр у райдайæн скъолайы æххæст кæнын.

Ирон æвзаджы программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Ирон æвзаджы программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй æвзаджы тыххæй

зонындзинæдтæ раттын.

Æвзагзонынады программæйы спецификон хицæндзинæдтæ:

- мадæлон æвзагыл дзурыны нормативон арæхстдзинад: дзырдты растфыссынад æмæ растдзурынад, хъуыдыйæдты арæзт æмæ фыссынад.
- лингвистон компетенци: æвзаджы иуæгты системон ахуырад, сæ арæзт, зæлынад, фыссынад æмæ ныхасы.
- ныхасы компетенци: ныхас æмбарын æмæ дзы арæхстджынаы пайда кæнын хъуыдыйæдтæ аразгæйæ:
- коммуникативон компетенци: æвзагæй пайда кæныны фæлтæрддзинад ныхасы алыхуызон сферæты (царды, ахуырады, официалон, социалон æмæ культурон) рæзын кæнын
- культурон компетенци:

Программæ домæ, цæмæй ахуырдаутæ хицæн кæной мыртæ æмæ дамгъæтæ

Программæ домæ, цæмæйскъоладзаутæ базонæй текстæ сæйрагдæр хъуыды рахицæн кæнын, уацмысы мидис хи ныхæстæй радзурын, дзырдты нысаниуæг зонин, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыр уой хъуыды кæнын, рæза сæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæной чиныг кæсынмæ.

Æвзагзонынады программæйы сæйраг хæстæ:

- ирон æвзагмæ уæлдай ахаст гуырын кæнын, куыд ирон культурæйы аивдæр фæзынд;
- разæнгард кæнын дзургæ æмæ фысгæ ныхасы культурæйы бындурон ахуырмæ,
- раттын зониндзинæдтæ ирон æвзаджы нысанти системæй йæ арæз æмæ йæ функцитæ
- зониндзинæдтæй практикон æгъдауæй пайда кæнын литаретурон æвзагыл дзургæ æмæ фысгæ ныхасы

Предметы струкура

Райдайæн кълæсты ирон æвзаг ахуыр кæнын у лингвистикон ахуырады æмæ сывæллæтты ныхасы рæзты фыццаг сæрмагонд этап. Йæ сæрмагондзинад уый мидæг ис, æмæ æнгом баст у иннæ ахуырадон предметимæ, уæлдай дæр та ирон литературон кæсынадимæ æмæ уырыссаг æвзаг æмæ литературон кæсынадимæ. Иумæ райсгæйæ аразынц иу ахуырадон хай-дилологи.

Предмет «Ирон æвзаг æмæ литературон кæсынад» ахуыр кæныны мидисы рахицæн кæнæн ис ахæм хæйттæ:

- коммуникативон зонындзинæдтæ ныхасы сæйраг хуызты: хъусын, дзурын, кæсын æмæ фыссыны;
- æвзаджы мадзæлттæ æмæ сæ пайда кæныны фæлтæрддзинад;
- социокультурон зонындзинæдтæ;
- иумæйаг ахуырадон æмæ сæрмагонд ахуырадон зонындзинæдтæ.

Ацы цыппар хайæ сæйрагдæр у фыццаг – коммуникативон, уымæн æмæ уый фæрцы сбæрæг кæнæн ис, сывæллон цы базыдта ахуыры алы этапты, уый. Фæлæ цыппар хайы кæрæдзийыл сты æнгом баст, æппарæн дзы никаæцийæн ис, уæд хæлд æрцæудзæн ахуырадон предмет «Ирон æвзаг æмæ литературон кæсынады» иудзинад.

3-æм къласы «Ирон æвзаджы» сæйраг ахуыргæнинаг æрмæг

V. Æвзаг æмæ ныхасы тыххæй зонындзинæдтæ

19.2-аг къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын.

20.Мыртæ æмæ дамгъæтæ

21.Дзырды хæйттæ æмæ дзырдарæзт

22.Лексикæ

23.Ныхасы хæйттæ

24.Номдар

25.Миногон

26.Мивдисæг

27.Хъуыдыйад

VI. Коммуникативон арæхстдзинæдтæ

11.Ныхасмæ хъусын æмæ йæ æмбарын

12.Дзурын.Диалогон ныхас

13.Дзурын.Монологон ныхас

14.Кæсын

15. ФЫССЫН

Сæйраг домæнтæ 3-аг къласы скъоладзауты зонындзинæдтæ æмæ арæхстдзинæдтæм

Скъоладзаутæ хъуамæ зоной:

- æмкъай зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ;
- æмхъæлæсонты кæрæдзийы ивынад;
- дзырды хæйттæ;
- дзырдты растфыссынад разæфтуантæ æмæ фæсæфтуантимæ;
- дзырды ахæсгæ нысаниуæг;
- синонимтæ æмæ антонимтæ;
- номдар, миногон, мивдисæг;
- хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрсаг уæнгтæ;
- хуымæтæг цыбыр æмæ хумæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ, сæ интонацион арæзт;
- æрхæцæн нысæнтты хуызтæ хъуыдыйады кæрон;
- текст аразын;
- раст æмæ сыгъдæг фыссыны æгъдæуттæ;

Скъоладзаутæ хъуымæ арæхсой:

- дзырдтæ мырон-дамгъон æвзæрст кæнынмæ;
- зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæраст фыссын æмæдзурынмæ;

- дзырдтæ сæ арæзтмæ гæсгæ æвзарынмæ;
- разæфтуантæ æмæ фæсæфтуантæй дзырдтæ аразынмæ;
- дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ раст дзурын æмæ фыссынмæ;
- æмуидагон дзырдтæ агурынмæ;
- ныхасы хæйттæ кæрæдзийæ иртасынмæ;
- хъуыдыйæдтæ загъды нысанмæ иртасынмæ æмæ сæ растхъæлæсы уагæйкæсынмæ;
- предметты нæмттæ æмææууæлæвдисæг дзырдтæй дзырдбæстытæ аразынмæ;
- хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрсаг уæнгтæ амонынмæ;
- хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
- хъуыдыйады мидæг дзырдты бастдзинæдтæбæрæгкæнынмæ;
- дзырдтæ сæ нысаниуджытæм гæсгæ иртасынмæ, къордтæ сæ кæнынмæ;
- иумæйаг пъланмæ гæсгæ сочиненитæ æмæ изложенитæ фыссынмæ(60-70 дзырды онг);
- текст фыссынмæ, хæйттыл æй дих кæнынмæ.

Къæлиндарон-тематикон пълан мадæлон сæвзагæй

3 кълас

(1-аг уселæмхасмæн)

Дата		Урочы темæ	Сах.	Урочы хуыз	Фæстиуджытæ (Планируемые результаты)			УАА урочы	ИАФ, цæстуынгæ æрмæг
Факт	Коррекци				Предметон	Метапредметон	Удгоймагон		
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Дыккаг къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын. (4 сахаты)									
6.09.22		1.Текст. Хъуыдыйад. Дзырд.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок	Дзырд æмæ хъуыдыйады нысаниуæг.Х ицæн дзырдтæй хъуыдыйад аразын	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуæттæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Мадалон æвзаджы ахадындинад стыр кæй у адæймаджы интеллектуалон æмæ сфæлдыстадон гæнæнты, ууыл дзурын	Коммуника- тивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæтæ æмæ схемæтæ
10.09.22		2. Мыртæ æмæ дамгъæтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Текст хъуыдыйæдт ыл дих кæнын Зонын:ныхас ы хæйттæ кæрæдзийæ хицæн кæнын фæрстытæм гæсгæ; Арæхсын: фæрстытæн дзуаппытæ дæттынмæ.	Диалоджы архайын.	хи хъуыдытæ дзурын. Ног дзырдтæй ныхасы пайда кæнын	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæтæ æмæ схемæтæ
13.09.22		3. Зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæ-	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Уæнг. Дзырдты мырон- дамгъон	Монолог дзурыныл архайын	Мадалон æвзагмæ уарзондинад гуырын кæнын	Регулятивон	Дидактикон æрмæг, нывтæ

		сонтæ.			анализ. Мыртæ æмæ дамгъæтæ кæрæ-дзийæ иртасын					
17.09.22		4.Зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæ- сонтæ.	1	Рацыд æрмæг фæлхатын	Хъуыды- йæдтæ сæ загъды нысанмæ гæсгæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ Дывæргонд æмхъæ- лæсонтæ Синонимтæ. Антонимтæ Номдар. Миногон. Мивдисæг.	Текст хи ныхæстæй дзу- рыныл ахуыр кæнын	Мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ	
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Мыртæ æмæ дамгъæтæ (6 сахаты)										
20.09.22		5. Æмкъай зылангон æмæ æзы- лангон æм- хъæлæсонтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæ- сонтæ. Дæргъвæтин æмхъæлæ- сонтæ. Цавд. Синонимтæ. Антонимтæ. Номдар. Миногон	Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Монологон ныхас.	Мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ	

24.09.22		6. Контролон диктант.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Предметæй зонындзинæдтæ, арæхстдзинæдтæ райсын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнын ахуыр кæнын	Информации агурын тексты, таблицæты, иллюстрациты схемæты, компьютеры.	Регулятивон	Диктанты текст
27.09.22		7. Æмхæлæ сонтæ ч, к (кк), къ-йы ивынад дж, ч (чч). чъ-йæ хъæлæсон ы-йы разæй.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонын: раиртæст, Арæхсын: æнарæдыдæй фыссынмæ	Хибарæй ахуыры эффеktivондæ р мадзæлттææмæ фæрæзтæ æвзарынмæ арæхстдзинад гуырын кæнын	Æвзæджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæ скæнын
01.10.22		8. Дæргъвæтин æмхæлæсонтæ дзырдты мидæг.	1	Ног æрмæг	Дамгъæтæ æмæ мыртæ иртасын, раст фыссын	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуæттæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Ахуырдауты дзырдуат æмæ грамматикон зонындзинæдтæ фæхъæздыгдæр кæнын	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, карточкæтæ
4.10.22		9. Ныхасы рæзтыл куыст.	1	Фæлхатыны урок	Ныхасы арæхстдзинæдтæ райразын кæнын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хи хъуыдытæ дзурын, аргументтæ æмæ сæ фæкттæй æххæст кæнын	Регулятивон	Дидактикон æрмæг, карточкæтæ
8.10.22		10. Дзырды хæйттæ. Кæрон	1	Контролон урок	Зонындзинæдтæ бæрæг кæнын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Дзырдуат æмæ грамматикон зонындзинæдтæй пайда кæнын		Диктанты текст

Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Дзырды хæйттæ æмæ дзырдарæзт. (6 сахаты)

11.10.22		11. Уидаг. Æмуидагон дзырдтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырд уæнгтыл дих кæнын зонын.	Урочы архайгæйæ (дзургæйæ, фысгæйæ)хи рæдыдтытæ сраст кæнын	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ
15.10.22		12. Фæсæфту- ан.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссын зонын	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуæтгæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Информации агурын тексты, таблицаеты, иллюстрациты схемæты, компьютеры.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
18.10.22		13. Уидаг æмæ фæсæфтуан	1	Ног æрмæг	Зонындзинад тæ бæрæг кæнын			Логикон	Диктанты текст
22.10.22		14. Контролон диктант	1	Рацыд æрмæг фæлхатын	Дзырды хæйтæ зонын. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæс- сын зонын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хи хъуыдытæ дзургæйæ æвзаджы стереотиптæй пайда кæнын	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Дзырды хæйттæ (5 сахаты)									
25.10.22		17. Уидаг. Фæсæф туан. Кæрон.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырды хæйтæ зонын. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæс- сын зонын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хи хъуыдытæ дзургæйæ æвзаджы стереотиптæй пайда кæнын	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
8.11.22		18. Разæфтуан	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырды хæйтæ зонын. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæс- сын зонын			Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
12.11.22		19. Уидаг æмæ	1	Ног темæ ахуыр	Зонин: раиртæ	Растдзурынады	Уарзын адæлон	Коммуникат	Дидактикон

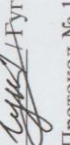

		разæфтуан		кæныны урок	ст, фæсæфтуантæ -æг, -аг, -он, - дон, -джын, Арæхсын: дзырдты фæсæфтуантæ бæрæг кæнынмæ	æгъдæуттæ фæлхат кæнын	æвзаг! Куыд адджын мын дæ! Куыд каджын дæ мæ цæсты!	ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
15.11.22		20.Дзырды бындур	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырдарæзт дзырды бындур хицæн кæ- нын; тексты темæ бæрæг кæнын.	Арæхсын: дзырды бындур сбæлвырд кæнынмæ	Уарзын адаелон æвзаг! Куыд адджын мын дæ! Куыд каджын дæ мæ цæсты!	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
19.11.22		21.Контролон хъусгæфыст	1	Контролон урок	Зонындзинаед тæ бæрæг кæнын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын		Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Лексика (3 сахаты)									
22.11.22		22.Рæдыдты- тыл куыст. Дзырды лексикон нысаниуæг. Бирæны- саниуæгджын дзырдтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырдты бæлвырд нысаниуджыт æ бæрæг кæнын; бирæнысаниу æгджын дзырдтæ ир- тасын базонын.	Арæхсын дзырдуатимæ кусын. Хъæугæ информаци равзарын зонын.	Хæларæй цæрын – царды бындур. Бинонты цардимæ зонгæ кæнын.		
26.11.22		23.Синонимтæ. Антонимтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Бацамонын сæ хъуыдымæ	Ахуыргæнæг æмæ	Хæларæй цæрын –	Коммуникат ивон.	Дидактикон æрмæг,

					гæсгæ хæстæг дзырдтæ, сæ хицæндзинад тæ; ныхмæвæрд нысаниуджыт æ цы дзырдтæн ис, уыдон иртасын	æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арахсын	царды бындур. Бинонты цардимæ зонгæ кæнын.	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	нывтæ, карточкæтæ
29.11.22		24. Антонимтæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Аив кæсын æмæ хиныхæстæй дзурын ахуыр кæнын;	Диалогон æмæ монологон ныхас рæзын кæнын.	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
Иумсæйаг темæ (сах. бæрц): Номдар (8 сахаты)									
03.12.22		25. Номдары иумæйаг нысаниуæг	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Æрдз зымæгон. Номдар, миногон, мивдисæг. (иумæйаг æмбарынад) Номдар куыд ныхасы хай) иумæйаг æмбарынад), йæ фæрстытæ, йæ ахадындзинад	Скъоладзауты хъуыдыкæнынад рæзын Дзырдты грамматикон æууæлтæм хъус дарын	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
6.12.22		26. Номдарты ивынад нымæцтæм гæсгæ. Сæрма гонд æмæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Номдарты ивынад нымæцтæм гæсгæ: иуон æмæ бирæон		Æрдзурын скъоладзауты æнæниздзинад хъахъхъæныныл;	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ

		иумæйаг номдартæ			нымæц.			куыст	
10.12.22		27. Номдарты ивынад нымæцтæм гæсгæ. Сæрма гонд æмæ иумæйаг номдартæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонгæ кæнын номдарты ивынадимæ нымæцтæм гæсгæ; номдарты дих сæрмагонд æмæ иумæйаг нæмтыл Арæхсын: сæрмагонд номдартæ раст фыссынмæ	Бацамонын æмбарынад «номдар-ты нымæц».	Æрдзурын скъоладзауты æнæниздзинад хъахъхъæны- ныл	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
13.12.22		28. Стыр дамгъæ сæрмагонд номдарты	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонын: номдар ты дих сæрмагонд æмæ иумæйаг нæмтыл Арæхсын: сæрмагонд номдартæ раст фыссынмæ	Скъоладзауты хъуыдыкæны над рæзын кæнын.		Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
17.12.22		29. Номдарты кæрæтты ивынад æндæр дзырдтимæ бастæй	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Номдарты кæрæттæ раст ивын фæрстытæм гæсгæ			Коммуника- тивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæтæ æмæ схемæтæ

20.12.22		30. Номдарты кэрэтты ивынад андар дзырдтимæ бастæй	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок		Ахуыргæнаг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын		Коммуника- тивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	
24.12.22		31. Ахуыр кæнæм изложени фыссын.	1						
27.12.22		Контролон диктант		Контролон урок	Контролон урок	Ахуыргæнаг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын			

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

<p>«Рассмотрено»</p> <p>Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 Дзоблаева С.К./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано»</p> <p>Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина</p> <p>Руководитель СП «Начальная школа» Футсаева Э.М./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено»</p> <p>Директор Муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В. Кутыркина/</p> <p>от « 31 » августа 2022г.</p>
---	--	---

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

**по чтению на родном языке
(3 «А»,3«Б»)**

Дауровой Анжелы Николаевны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Цæгат Ирыстон-Аланийы ахуырады кусджыты зониндзинæдтæ уæлдæргæнæн институт

Дæнцæгон ахуырадон программæ

Дзапарты Зарæйы 3-æм къласы Кæсыны чиныгæй чи кусдзæн, уыдонæн

Программæ арæзт æрцыд ног Федералон Паддзахадон Ахуырадон Стандарты (ФПАС-ы) домæнтæм гæсгæ 3-æм кълæсты ахуыргæнджытæн æххуысæн .

Программæйæ чи пайда кæндзæн, уымæн йæ бон у ивддзинæдтæ бахæссын, кувд сахæтты дих, афтæ йæ мидисмæ дæр.

Программа сарæзта АЗУРИ-йы ирон
æвзаг æмæ литературæйы
кафедрайы ахуыргæнæг
Дзытиаты Эммæ æмæ фидаргонд
æрцыд кафедрайы æмбырды
(Протокол №1, 12.09.2015 аз)

Дзæуджыхъæу 2022аз

Дауыраты Анжелæйы

кусæн программæ ирон литературон кæсынадæй

3 къласæн (2022-2023 ахуыры аз)

Æмбарынгæнæн фыстæг

Кусæн программæ арæзт у ног стандарты домæнтæм гæсгæ æмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæзт ахуырадон комплекты бындурыл. Ирон литературон кæсынадæн лæвæрд цауы къуыри 2 сахаты (æдæппæт 34 ахуырадон къуырийы-68 сахаты)

Сывæллæтты алыварсыг рæзтæн райдайæн скъолайы æрцауы.

Уымæ гæсгæ ирон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг арæзт у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- хъуамæ сывæллæттæ сæ кæрæдзимæ иронау дзурын сахуыр уой. Уый тыххæй та хъæуы фидар фæлтæрддзинад кæсын, фыссын æмæ хъуыды кæнынæй;

- иумæйаг ахуырадон зонындзинæдтæ бæрзонддæр кæнын; ныхасы рæзтыл кусын; фылдæр базонынмæ æмæ интеллект уæрæхдæр кæнынмæ тырнын;

- мадæлон æвзаджы фæрцы сывæллоны алыварсыгæй хъомыл кæнын;

- хъазты хуызы сывæллæтты эмоционалон уавæр рæзын кæнын;

- зонындзинæдтæ фылдæр кæнынмæ тырнындзинад рæзын кæнын.

Куыд зонæм, афтæмæй æппæтæй хуыздæр фадат уыцы нысанта сæххæст кæнынаен ис кæсыны урокты.

Ног (дыккаг фæлтæры) стандартты домæнтæ сты, цæмæй Уæрæсейы цæрæг алы адæмæн дæр йе 'взаджы кад сæхи 'хсæн бæрзонддæр ист æрцауа, цæхгæр фæхуыздæр уа мадæлон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг. Уыцы хæстæ та æххæст кæны райдайæн скъола.

Кæсыны программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Кæсыны программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй литературон кæсынады æгъдæуттæ бацамонын.

Кæсыны программæйы спецификон хицæндзинæдтæ:

- текстыл куыст куыд ныхасы иуæгыл;

-литературон уацмысты дзырдты аивдзинад æмбарын æмæ сын сæ хицæндзинæдтæ жанртæм гæсгæ иртасын;

-уацмысы æвзаг æмæ сывæллæтты ныхасыл уыцы иумæ куыст;

-уацмысыл æмæ сывæллæттæн фыст чингуытыл иумæйагæй кусын;

-сывæллæттæн тексты тыххæй зонындзинæдтæ дæттын, æмæ аивадон - литературон уацмысты мидис æмбарын кæнгæйæ сабиты мидуне хъæздыгдæр кæныныл куыст.

Программæ домæ, цæмæй скъоладзаутæ базонæй текстæ сæйрагдæр хъуыды рахицæн кæнын, уацмысы мидис хи ныхæстæй радзурын, дзырдты нысаниуæг зонын, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыр уой хъуыды кæнын, рæза сæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæной чиныг кæсынмæ.

Кæсыны программæйы сæйраг нысан: сабиты чиныг кæсынмæ разæнгард кæнын ; ирон, уырыссаг ама æппæтдунеон литературæйы хуыздæр уацмысты фæрцы сывæллæтты миддуне хъæздыгдæр кæнын.

Кæсыны программæйы сæйраг хæстæ:

1. скъоладзауты дзырдгай хъæрæй кæсын ахуыр кæнын;
2. чиныг кæнæ хицæн уацмысы мидис æмбарын;
3. литературон уацмыстæ жанртæм гæстæ æвзарын зонын;
4. сывæллæтгæн фыст литературæйы зындгонддæр авторты зонын; цы уацымстæ ахуыр кæнынц, уыдоны авторты зæрдыл дарын.
5. уацмысы архайджыты мидуавæр æнкъарын;
6. цардмæ эстетикон æнкъарæнтæ гуырын кæнын;
7. сывæллæтты дунеæмбарынад уæрæх кæнын;
8. сывæллæтты ныхас хæздыг кæнын;
9. скъоладзауты чиныг кæсынмæ разæнгард кæнын.

2. Текстыл кусгæйæ сывæллæтты ныхасы арæхстдзинад рæзынгæнæн мадзæлттæ:

1. Кæсыны навыктæ рæзын кæнын:

- раст æмæ æмбаргæ каст;
- дзырдгай каст;
- хуыздæр кæсæджы конкурстæ æмæ ерыстæ аразын;
- тагъд кæсыныл фæлтæрын.

2. Аив кæсын æмæ дзурын:

- хъæрæй æмæ хинымæры каст;
- раст дикции аразын, хъæлæсонтæ æмæ æмхъæлæсонты раст артикуляцийыл куыст;
- тагъддзуринаегтæ кæсын;
- орфоэпийы нормæтæ ахуыр кæнын;
- рольтæм гæсгæ кæсын.

Ирон сывæллæттæн чи фыста, уыцы классикты сфæлдыстад (Хетæгкаты Къоста, Гæдиаты Секъа, Коцойты Арсен, Цæрукъаты Валодя, Дзесты Куыдзæг æмæ иннæтæ). Нырыккон фысджыты сфæлдыстад (Джыккайты Шамиль, Чеджемты Геор, Къадзаты Станислав æмæ иннæтæ). Уацмысты мидис. Аргъæутты геройты фæлгонцтæ; сфæлдыстадон хæслæвæрдтæ(радзырд кæронмæ ахæцца кæнын, сæргонд æрхъуыды кæнын æмæ а.д.); уацмыс аивгæнæн мадзæлттæ.

Сабидуджы тыххæй уацмыстæ æмæ сæ автортæ. Уырыссаг литературæйæ æрбайсгæ уацмыстæ. Сæ авторты сын зонын(Е. Пермяк, К. Ушинский, М. Зощенко æмæ æнд.). Зæрдывæрдæй ахуыргæнинаг æрмæг æмæ кæсыны æрмæг.

- цы уацмыс бакастысты, уый мидисæй фæрстытæн раст дзуæппытæ дæттын;
- сæ хъуыдымæ гæсгæ кæрæдзимæ хæстæг дзырдтæ иртасын;
- радзырд, аргъау, æмдзæвгæ кæрæдзийæ иртасын;
- зындгонд фысджыты нæмттæ зонын, сæ уацмыстæ сын ранымайын.

Сæрды тыххæй цы æрмæг рацыдысты, уымæй цы бадардтой сæ зæрдыл. Хи хъуыдытæ радзурын. Цыбыр радзырдтæ аразын. Æмдзæвгæ зæрдывæрдæй дзурын.

Диалогы архайын. Цы зонд амонь аргъау? Фæрстытæн дзуапп дæттын. Пълан аразын.

Уацмыс хæйттыл дих кæнын. Диалог аразын. Адæймаджы цавæр миниуджытыл дзырд цæуы радзырды? Аив кæсын, орфоэпийы нормæтæ хынцгæйæ. Аргъауы сырдонцъиуимæ йæ абарын

Афæдзы афон. Уацмыс хæйттыл дих кæнын. Сæргæндтæ сын æрхъуыды кæнын

Фæззæджы тарст. Зымæгон нывтæ. Нывимæ куыст. Аив кæсын. Радзырд æрхъуыды кæнын. Фæззæджы мæйтæ

Пълан аразын. Ног дзырдтæ бахъуыды кæнын. Адæймаджы хуыздæр миниуджытæн аргъ кæнын. Рæдыдтыл сæттын æмæ сæ раст кæнын. Радзырдæн æндæр сæргонд дæттын. Нывтыл бакусын. «Сдзурын сæ кæнын». Фæрстытæн дзуапп дæттын.

Бинонтæ: мад, фыд хо æмæ æфсымæры 'хсæн ахастытæ. Рæстдзинад æмæ сайын. Уацмысы сæйраг персонаж. Рæдыд æмæ йæ раст кæнын. Уацмысы цаутæ фæд- фæдыл равæрын, сæйрагдæры дзы рахицæн кæнын

Жанр, темæ. Адæймаджы æвзæр миниуджытæ. Бинонтæ: мад æмæ æфсымæрты 'хсæн ахастытæ. Æмбисонды мидис æмбарын. Хъуыдыйæдтæ хъæугæ дзырдтæй æххæст кæнын. Лирикон æмдзæвгæ. Автор. Зымæгон æрдзы ивдзинадтæ. Абарст(мит æмæ ссад). Сабиты æнкъарæнтæ. Зæрдывæрдæй йæ ахуыр кæнын. Уыци-уыци. Радзырд. Зымæгон хъызт. Сырддонцъиуы æргъæвст. Тудзийы диссаджы ми. Абарст(адæймаг æмæ цæрæгойтæ). Радзырд хæйттыл дих кæнын. Сæргæндтæ сын хъуыды кæнын. Къордтæй куыст.

Тагъддзуринагтæ, æмбисæндтæ æмæ ирхæфсæнтæй цы бахъуыды кодтой. Ахуыргæнæг æмæ скъоладзауты иумæйаг хатдзæг. Сабиты хи хъуыдытæ. Диалогон ныхас. Зæрдывæрдæй чи цавæр æмдзæвгæ бахъуыды кодта. Къордтæй æмæ къæйттæй куыстЛирикон уацмыс. Дзырддуатон куыст. Нывмæ гæсгæ радзырд кæнæ аргъау æрхъуыды кæнын.

Хи зонындзинадтæ сбæрæг кæнын. Цы бахъуыды кодтон рацыд æрмæгæй. Мæ зæрдыл тынгдæр цы бадардтон. Радзырд æмæ æмдзæвгæ кæрæдзийæ цæмæй хицæн кæнынц. Чиныджы кæрон цы нывтæ ис, уыдонæй темæмæ хæстæгдæр чи у, уымæ гæсгæ чысыл радзырд саразын.

Æмдзæвгæйы афæдзы афон. Дзырд синонимæй ивын. Зæрдывæрдæй ахуыр кæнын. Аргъаумæ æмбисонд æрхæссын. Уацмысы сæйраг хъуыды æвдисæг бынат агурын.

Уацмысты жанртæ, сæ сæйраг хъуыды. Дыууæ чызджы абарын, æмбисæндтæ сæм æрхæссын. Радзырдæн хорз кæрон æрхъуыды кæнын. Фæндонмæ гæсгæ æмдзæвгæйы хай зæрдывæрдæй ахуыр кæнын. Радзырдæн хорз кæрон æрхъуыды кæнын

Уацмысты сæйраг хъуыды. Жанртæ. Адæймаджы æвзæр миниуджытæ: æгоммæгæс, хивæнд хистæры ныхасæн аргъ нæ кæнын. Мады хъомыладон мадзæлттæ. Фарст: Мад раст бакодта?. Басняйы сæйраг хъуыды. Ирхæфсæн кæнæ басня зæрдывæрдæй бахъуыды кæнын.

- æмбаргæ, аив æмæ раст кæсын;
- хъæлæсы уаг раст аразын;
- чысыл текст хинымæр кæсын;

№	Сахæтты нымæц	Урочы темæ	Урочы тип	Равзарианæ фарстатæ	Скъоладзауты зониндзинæдтæм домæнтæ
08.09.22	1	Хетæгкаты Къоста «Сæрд»	Ног æрмæг	Лирикон æмдзæвгæ. Автор. Сæрдыгон æрдзы ивдзинæдтæ. Нывтæм гæсгæ цæрæгойты царды тыххæй радзырд кæнæ сочинени æрхъуыды кæнын. Зæрдывæрдæй .	
15.09.22	1	Астемыраты Изет «Сæрдыгон нывтæ»	Ног æрмæг	Литературон уацмыс, авторы тыххæй радзурын. Диалогон ныхас. Радзырд хæйттыл дих кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.	
22.09.22	1	Аргъау « Рувас æмæ уарыкк»	Ног æрмæг	Аргъау, Хæдзарон æмæ хъæддаг цæрæгойты миниуджытæ .	
29.09.22	1	Чеджемты Геор « Сызгъæрин лæппу»	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Литературон уацмыс, авторы тыххæй радзурын. Диалогон ныхас.	
06.10.22	1	Эзоп «Рувас æмæ сæгъ»		Аргъау, Хæдзарон æмæ хъæддаг цæрæгойты миниуджытæ .	
13.10.22	1	«Æртæ зондабийы»	Ног æрмæг	Чиныджы фæрстытæм гæсгæ.	

20.10.22	1	М.Зощенко «Æпшæты сæйрагдæр».	Ног æрмæг	Ног дзырдтыл куыст. Хорз та цымæ цы у ? Тыхджынаей тыхджындæртæ ваййы? Цæмæ сайы къæйныхдзинад?			
27.10.22	1	Джыккайты Шамил «Хæмæты балц сахармæ»	Ног æрмæг	Адæймаджы æвæрццæг æмæ æппæрццæг миниуджытæ. Ног дзырдтæ бахъуыды кæнын. Цæмæн схуыдта автор йæ уацмыс афтæ?			
10.11.22	1	Къадзаты Станислав «Мæстæймарæн»	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Сæйраг хъуыды кæм рабæрæг, уыцы бынат ссарын æмæ йæ бакæсын. Диалогон ныхас. Фæрстытæн дзуапп дæттын. Аив кæсын.			
17.11.22	1	Хетæгкаты Къоста «Фæззæг».	Ног æрмæг	Лирикон æмдзæвгæ. Фæззыгон æрдзы ивддинаедтæ. Нывтæм гæсгæ радзырд кæнæ сочинени æрхъуыды кæнын.			
24.11.22	1	Хозиты Яков « Сабитæ æмæ фæззæг»	Ног æрмæг	Фæззыгон æрдзы ивддинаедтæ. Нывтæм гæсгæ цæрæгойты царды тыххæй радзырд кæнæ сочинени æрхъуыды кæнын. Зæрдывæрдæй .			
01.12.22	1	Чеджемты Геор « Афтæ райдыдта фæззæг»	Ног æрмæг	Темæйы мидис. Уацмысы жанр,йæ сæйраг хъуыды.			

08.12.22	2	Цæрукъаты В. «Бабызы лæппын»	Ног æрмæг	Литературон уацмыс , йæ сæйраг хъуыды. Хорз æмæ æвзæр миниуджытæ-хивæнд, зивæггæнаг æмæ хиппæлой.. Радзырд хæйттыл дих кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.	
15.12.22	1	Хъодзаты Ахсар « Парчы»	Ног темæ	Автпр. Аæрды рæсугъддинад. Сыгъдæг дарын нæ алыварс.	
22.12.22	1	Чеджемты Геор «Хърихъупп»	Ног æрмæг	Мæргъты хуызтæ. Сæ нывтæ сын скæнын æмæ уыдоны тыххæй радзурын.	
29.12.22		Лæмбынæг кастæ?		Хи зонындзинæдтæ сбæрæг кæнын. Цы бахъуыды кодтон рацыд æрмæгæй. Мæ зæрдæмæ арфдæр цы бахызт.	

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

<p>«Рассмотрено»</p> <p>Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано»</p> <p>Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзин</p> <p>Руководитель СП «Начальная школа» /Гуткаева Э.М/</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено»</p> <p>Директор Муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В. /Приказникина/</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>
---	---	---

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному языку
(4 «А»,4«Б», 4 «В», 4 «Г»,4 «Д»,4 «Е»)

Дауровой Анжелы Николаевны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Рабочая программа

по родному языку

4 класс

2020 – 2021 учебный год

Пояснительная записка

Разработка программы по родному языку обусловлено необходимостью улучшения результатов обучения родному языку в соответствии с целями и приоритетами многоязычного образования.

Основная цель обучения родному языку в четвертом классе – формирование элементарной коммуникативной компетенции, то есть развитие способностей готовности школьников осуществлять элементарные общения на родном языке в рамках ограниченного часа наиболее распространенных в стандартных ситуациях, их воспитание и развитие в духе любви к Осетии, родному языку и культуре.

Цели и задачи обучения родному языку.

Цель обучения родному языку вытекает из цели многоязычного поликультурного образования в условиях многонациональной республики и заключается в формировании у учащихся коммуникативной компетенции, обеспечивающей возможность свободного общения на родном языке в социально-бытовой, учебно-трудовой и социально-культурной сферах.

Учебный план реализуется через урочные формы работы, а также через введение дистанционной формы обучения школьников.

Организация дистанционного обучения направлена на:

1. получение качественного образование независимо от места проживания;
2. реализует принцип равной доступности к любым образовательным информационным ресурсам (федеральным, региональным, мировым);
увеличивает эффективность коммуникативной деятельности в режиме on-line (общение через сеть Интернет);
3. формирует у человека потребность в систематическом и системном повышении интеллектуального потенциала, способствует освоению способов познавательной деятельности;
4. формирует ключевые компетентности, в том числе компетентность в профессиональной сфере.

Для обеспечения процесса дистанционного обучения используются наряду с традиционными информационными ресурсами следующие средства дистанционного обучения:

- электронные учебно-методические комплексы, включающие электронные учебники, тренинговые компьютерные программы,
- контрольно-тестирующие комплексы и иные материалы, предназначенные для передачи по телекоммуникационным каналам связи.

Задачи, необходимые для достижения поставленной цели, заключаются в формировании знаний, навыков и умений, которые должны давать им возможность:

- Использовать родной язык в типичных ситуациях устного и письменного общения (говорении, аудирование, чтение, письмо);
- Овладеть приемами самостоятельной работы с языком;
- Включиться в диалог культур, осознать себя представителями Республики Северная Осетия – Алания, гражданами России и членами мирового сообщества;
- Взаимодействовать друг с другом в ходе решения различных коммуникативных задач;
- Расширять общеобразовательный кругозор, творческий потенциал с целью формирования многоязычной поликультурной личности.

Содержание программы.

102 учебных часа (по 3 часа в течение 33 недель)

Учащиеся должны общаться со сверстниками и со взрослыми на осетинском языке в стандартных ситуациях в рамках следующей тематики:

А. Социально-бытовая сфера общения

Я и моя семья. Мой внешний вид. Знакомства. Семья, члены семьи, профессии. Мой дом, квартира. Помощь старшим. Прием гостей. Покупки. Еда. Одежда. Свободное время, увлечения. Праздники. Я и мои друзья. Игры. Дикие и домашние животные. Деревья. Ягоды. Цветы. Фрукты. Овощи.

В. Учебно-бытовая сфера общения.

Моя школа. Мой класс. Школьные и учебные принадлежности. Дежурство в классе.

С. Социально-культурная сфера общения.

Мир вокруг меня. Родной край. Города и села Осетии. Природа. Погода. Времена года.

Речевая компетенция.

Говорение. Диалогическая речь.

Приветствовать, отвечать на приветствия, поблагодарить, извиниться, попрощаться. Назвать себя, назвать других в ситуации «Знакомство». Задавать вопросы, интонационно правильно их оформлять. Выразить просьбу, приглашение. Возражать, выражать несогласие. Вести элементарный диалог в ситуациях повседневного общения с опорой на образец и без него.

Говорение. Монологическая речь.

Описывать предмет, картину, фотографию, используя в качестве опор вопросы учителя. Делать короткое сообщение о себе, своей семье, своих увлечениях. Воспроизводить наизусть стихи, рифмовки, пословицы, песенки. Аудирование.

Воспринимать и понимать речь учителя; понимать речь партнеров по общению. Понимать небольшие тексты диалогического и монологического характера, построенные полностью на знакомом языковом материале, в предъявлении учителя и в записи. Время звучания текста до 2 минут.

Чтение.

Соотносить графический образ слова со звуковым. Определять тему и основное содержание текста по заголовку. Полностью понимать при чтении про себя в содержании небольших текстов. Читать вслух тексты, соблюдать ударения в словах, фразах, соблюдать интонацию. Выделять основную мысль текста, выбирать главные факты из текста.

Письмо.

Овладеть графикой осетинского языка. Списывать текст. Вписывать в текст и выписывать из него слова, словосочетания. Писать короткие диктанты.

Языковая компетенция.

Графика и орфография.

Буквы осетинского алфавита. Основные буквосочетания. Основные правила чтения и орфографии. Написание наиболее употребительных слов.

Фонетика.

Произношение и восприятие на слух всех звуков осетинского алфавита. Правильное произношения глухих и звонких согласных, кавказских звуков. Правильное ударение в слове, фразе. Соблюдение интонации в предложении. Звук и буква. Буква как знак звука.

Лексика.

Лексические единицы. Простейшие устойчивые словосочетания, оценочная лексика и реплики-клише как элементы речевого этикета.

Грамматика.

Основные коммуникативные типы простого предложения. Утвердительные и отрицательные предложения. Побудительные предложения. Вопросительные слова: *чи, цы, каем, каедам, цамае, кей, йавсер*. Имя существительное. Существительные в единственном и множественном числе. Глагол-связка в единственном (*у*) и множественном числе (*сты*). Спряжение глаголов в настоящем времени. Местоимения личные, указательные (*манæ, уæртæ*) притяжательные (*мæ, дае, йæ*). Количественные числительные от 1 до 10.

Программа по родному языку для 4 класса состоит из следующих разделов:

Предварительный устный курс, обучение грамоте.

Предварительный устный курс.

Основные задачи предварительного устного курса:

- Выработка навыков и умений восприятия на слух звуков и звукосочетаний осетинского языка;
- Формирование и развитие произносительных и интонационных навыков;
- Введение и закрепление первичного словарного запаса;
- Развитие устной речи в определенных ситуациях.

Слова и грамматические конструкции курса распределены по темам. Содержание тем определяется окружающей ребенка действительностью. Тематический принцип дает возможность с первых уроков развивать связную речь учащихся.

Задачи:

Совершенствование навыков чтения слов, предложений, небольших текстов, выработка правильного произношения слов, звуков, выразительное чтение стихов, заучивание их наизусть, развитие навыков и умений устной речи и аудирования.

Основные требования к знаниям,

умениям и навыкам учащихся

к концу 4 года обучения.

Требования к уровню владения устной речью.

Учащиеся должны уметь:

- Здороваться и прощаться с ровесниками и людьми, которые старше по возрасту, отвечать на приветствия и прощания.
- Представлять себя, членов своей семьи и друзей.
- Вежливо выражать согласие / несогласие, понимание / непонимание, просьбу, пожелания и намерения, приносить и принимать извинения.
- Кратко описать свой город, свой дом, семью, погоду в разное время года, любимые предметы и занятия, свои увлечения, рассказывать о любимых игрушках, животных, лучших друзьях.
- Проигрывать на осетинском языке ситуации приглашения в гости, встречи гостей.
- Проиграть свою роль в беседе по телефону.
- Проиграть ситуации покупки продуктов питания и предметов одежды.

Объем диалогического высказывания – 6-7 реплики с каждой стороны.

Требования к уровню владения аудированием.

Учащиеся должны уметь:

- Понимать речь учителя по ведению урока.
- Распознавать на слух и понимать речь одноклассников в ходе диалогического общения.
- Распознавать на слух и понимать монологическое высказывание одноклассников.
- Понимать основное содержание связного сообщения учителя.

Требования к уровню владения чтением.

Учащиеся должны уметь:

- Правильно читать слова, предложения, мини тексты, входящие в изученный коммуникативно-речевой репертуар учебного общения.
- Соблюдать правильное ударение в словах, фразах, интонации в целом.
- Читать учебные тексты, соблюдая интонацию и правильное произношение.
- Находить в тексте необходимую информацию (имена героев, место, где происходит действие).
- Определять тему текста, называть главных героев.
- Выполнять тестовые задания к текстам.
- Кратко и развернуто передавать содержания к текстам.

Требование к уровню владением письменной речью.

Учащиеся должны уметь:

- Правильно писать буквы, буквосочетания, слова с опорой на образец.
- Списывать предложения и мини тексты с образца.
- Писать осетинские имена и фамилии.
- Списывать тексты приглашений и поздравлений к праздникам.
 - Писать слова, словосочетания и небольшие по объему предложения под диктовку учителя.

Учебно-методические средства обучения

Основная литература

1. Программа по осетинскому языку как второму. – Владикавказ: ИПО СОИГСИ, 2009. – 144 с.
2. Осетинский язык. Учебное пособие для 3 класса общеобразовательных учреждений для не владеющих осетинским языком учащихся. / И.М. Джибилова., З.В. Корнаева – 3-е издание. – Владикавказ: Издательство СЕМ, 2019. – 169 с.
3. Рабочие тетради
4. Поурочное календарно-тематическое планирование – приложение №1.

Дауыраты Анжелайы къæлиндарон-тематикон пълан мадæлон æвзагæй

(4 –æм кълæстæн) 2022 – 2023 ахуыры азтæн

Датæ	Урочы темæ	Са х.	Урочы хуыз	Фæстиуджытæ (Планируемые результаты)	УАА урочы	ИАФ, цæстуынгæ æрмæг
------	------------	-------	------------	---	-----------	----------------------------

факт	коррекци				Предметон	Метапредметон	Удгоймагон		
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): <u>Ногæй та – скъоламæ!</u> (3 с.)									
05.09.22		Скъола	1	Рацыд æрмæджы фæдыл беседаæ	-тексты æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ агурын зонын;- æмхуызон уæнгтæ ранымады интонациимæ кæсын зонын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексттæ, Иллюстраци тæ
06.09.22		Скъоламæ. Æмкъласон.	1	Рацыд æрмæджы фæдыл беседаæ	Тексты цæсгомон номивджытæ агурын зонын	-хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	-хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
10.09.22		Мæ бон скъолайы.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок.	Дзырдтæ раст дзурын. Цавд раст æварын. Хъуыдыйæдтæ раст интонациимæ дзурын.	Ахуырдауы ныхас синонимтæй æмæ антонимтæй хъæздыг кæнын, сæ æмбарынад раттын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
12.09.22		Контролон куыст	1		Рацыд æрмæг фæлхат кæнын	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын		
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): <u>Нæ бинонтæ.</u> (3 с.)									

13.09.22		Нæ бинонтæ.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок	номдар	-хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Презентаци
17.09.22		Бинонты цард	1	Урок-хъазт	Номдарты бир. нымæц	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Текст, плакат, презентаци
19.09.22		Арфæтæ мæ бинонтæн	1	Урок-иртасæн	тексты номдартæ агурын зонын; -цавæр хъуыдыйады уæнгтæ сты, уый зонын;	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Нæ буц хистæртæ (3 с.)									
20.09.22		Бинонты æддаг бакаст.	1	Ног æрмæг амоныны урок	Миногон	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникативон	Презентаци Текст Нывтæ
24.09.22		Нæ буц хистæртæ		Ныхасы рæзтыл кусыны урок		урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг

						хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын			
26.09.22		Генеологон бæлас.		Ныхасы рæзтыл кусыны урок	антонимтæ	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмаг
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Нæ хæдзар (3 с.)									
27.09.22		Нæ хæдзар	1	Урок -лекция	Мивдисæджы ивынад нырыккон афон цæсгæмттæм гæсгæ	хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Презентаци
01.10.22		Мæ уат	1	Комбинаторон урок	Цæсгомон номивджытæ	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Презентаци Текст Нывтæ
03.10.22		Мæ фиданы хæдзар.	1	Урок-иртасæн	Ахуырдауты ныхас синонимтæй æмæ антонимтæй хъæздыг кæнын, сæ æмбарынад	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Презентаци Презентаци Текст Нывтæ

					раттын.		(хатын)		
Иумәйаг темә (сах. бәри): Рагон ирон хәдзар (3 с.)									
04.10.22		Хохаг хәдзар	1	Ныхасы рәзты кусыны урок	Дарддәр синонимтыл әмә антонимтыл куыст. Иунысанон әмә бирәнвсанон дзырдтә зонын. Ирон-уырыссаг дзырдуаттимә кусын зонын.	хәс әмбарын әмә йә зәрдыл дарын; -хиконд хатдзәгтә хуызәгимә барын, әххәст сә кәнын	хи бәрнондзи над әмә хәдбардзи над әмбарын (хатын)	Миддуне хъәздыг кәнын Логикон Коммуникативон	Презентаци Текст Нывтә
08.10.22		Хәдзары мигәнәнтә.		Ныхасы рәзты кусыны урок	тексты вазыгджын дзырдтә хъуыдыйәдты агурын зонын; -цавәр хъуыдыйады уәнгтә сты, уый зонын; -әмхуызон уәнгтә ранымады интонациимә кәсын зонын	урочы ахуырадон хәс әмбарын әмә йә зәрдыл дарын; -хатдзәгтә кәнын, архайды пълан аразын, фәстиуджытән рагацау прогноз кәнын; -хицән миниуджыты бындурыл иумәйаг хатдзәгтә кәнын; -хиконд хатдзәгтә хуызәгимә барын, әххәст сә кәнын	хи бәрнондзи над әмә хәдбардзи над әмбарын (хатын)	Миддуне хъәздыг кәнын Логикон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд әрмәг
10.10.22		Рагон ирон хәдзар.	1	Урок –лекция	Мивдисәджи нырыккон әмә	урочы ахуырадон хәс	хи бәрнондзи	Миддуне хъәздыг	Тексты презентаци,

					ивгъуыд афон.	æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын,	над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын	кæнын Логикон Коммуникат ивон	мыхуыргонд æрмæг
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Нæхи Къоста (3 с.)									
11.10.22		Нæхи Къоста. Къоста – нывгæнаг.	1	Ныхасы рæзты кусыны урок	Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ.	Хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникат ивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
15.10.22		Æрымысæм Къостайы.	1	Ныхасы рæзты кусыны урок.	Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ.	хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникат ивон	
17.10.22		Къостайы музей.	1	Урок-беседæ	Номивæг.	хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын,	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын).	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникат ивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Бæркаджын фæззæг (3 с.)									
18.10.22		Байрай, бæркаджын	1	Рацыд æрмæджы	Номдартæ биразон	хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл	хи бæрнондзи	Миддуне хъæздыг	Тексты презентаци,

		бурзачъе фæззæг.		фæдыл беседа.	нымæцы.	дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын.	над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	кæнын Логикон Коммуникативон	мыхуыргонд æрмæг
22.10.22		Контролон куыст.	1	Урок-беседа	-тексты æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ агурын зонын;- æмхуызон уæнгтæ ранымады интонациимæ кæсын зонын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиуджытæн рагацау прогноз кæнын	-хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
24.10.22		Сызгъæрин фæззæг. Ирыстоны хъæдты хъæздыгдзинад.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	тексты æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ агурын зонын;- æмхуызон уæнгтæ ранымады интонациимæ кæсын зонын Хъуыдыйад. Хъуыдыйыды сæйраг уæнгтæ.	хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын).	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
25.10.22		Цы зоныс æмæ цæмæ арæхсыс.	1	Урок-иртасæн	Хъуыдыйад. Хъуыдыйыды фæрсаг уæнгтæ.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ	хи бæрнондзи над æмæ	Логикон Удгоймагон Регулятивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд

						йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Коммуникат ивон	æрмæг
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Ме мкъласонтæ. (3 с.)									
07.11.22		Ме мкъласонтæ.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Дзырдтæ раст дзурын. Хъуыдыйæдтæ раст интонациимæ кæсын. Æрбайсгæ дзырдтæ раст кæсын æмæ фыссын зонын	тексты æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ агурын зонын;- цавæр хъуыдыйады уæнгтæ сты, уый зонын	-урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Текстты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
08.11.22		Сабиты зарæг.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Цæсгомон номивджытæ	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын).	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Текстты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
12.11.22		Цæсгомон номивджытæ	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Миногонтæ	-тексты номивджытæ агурын зонын;- цавæр хъуыдыйады уæнгтæ сты, уый зонын;	-урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Текстты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Сырддоны. (3 с.)									

14.11.22		Сырдоны.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Дзырдтæ раст дзурын. Хъуыдыйæдтæ раст интонациимæ кæсын. <i>Æрбайсгæ</i> дзырдтæ раст кæсын æмæ фыссын зонын Мивдисджыты разæфтуантæ <i>ба-, фæ-, æр-, с.</i> Фæсæвæрдтæ: <i>онг, хæстæг, æрдаем.</i>	-тексты мигононтæ агурын зонын; -цавæр хъуыдыйады уæнгтæ сты, уый зонын;	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
15.11.22		Сырды фæззыгон цард.	1	Урок-беседаæ	Иунысанон æмæ бирæнысанон дзырдтæ.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
19.11.22		Контролон куыст.		Ныхасы рæзтыл куыст.	Цæсгомон номивджытæ	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; - хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын).	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
21.11.22		Сырды скъола.	1	Урок-беседаæ	Иунысанон æмæ бирæнысанон	урочы ахуырадон хæс	хи бæрнондзи	Логикон Удгоймагон	Тексты презентаци,

					дзырдтæ.	æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын	над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Регулятивон Коммуникат ивон	мыхуыргонд æрмæг
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Цы ис хуыздæр каникултæй!. (3 с.)									
22.11.22		Цы ис хуыздæр каникултæй!	1	Урок-иртасæн	тексты номдартæ агурын зонын; -цавæр хъуыдыйады уæнгтæ сты, уый зонын;	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
26.11.22		Улæфты рæстæг.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Разæфтуан.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
28.11.22		А-лол-лай. Адæмонт зарджытæ.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Уидаг	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Кафейы. (3 с.)									

29.11.22		Кафейы.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Дзырдтæ раст дзурын. Хъуыдыйæдтæ раст интонацимæ кæсын. Æрбайсгæ дзырдтæ раст кæсын æмæ фыссын зонын.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
03.12.22		Хи дарыны фæтк æхсæнадон бынæтты.		Урок-беседа.	аив æмæ интонацион æгъдауæй раст кæсыныл ахуыр кæнын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
05.12.22		Хæринагтæ.	1	Урок-беседа.	аив æмæ интонацион æгъдауæй раст кæсыныл ахуыр кæнын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг

						барын, аххæст сæ кæнын			
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Афгечы. (3 с.)									
06.12.22		Афгечы.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Фæсæфтуан.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиудж ытæн рагацау прогноз кæнын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
10.12.22		Æнæниздзинад.	1	Урок –лекция	Антонимтæ.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиудж ытæн	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг

							рагацау прогноз кæнын		
12.12.22		Пайда æмæ зианхæссæг хойрæгтæ.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Фæсæфтуан.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	-урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиудж ытæн рагацау прогноз кæнын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг

Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Адæймаг йæ хорз хъуыддæгтæй фидауы. (3 с.).

13.12.22		Адæймаг йæ хорз хъуыддæгтæй фидауы.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Синонимтæ	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын,	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг, кусæн программæ.
----------	--	--	---	-------------------------	-----------	--	---	--	--

							фæстиудж ытæн рагацау прогноз кæнын		
17.12.22		Мæлдзыг æмæ иннæтæ.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Дарддæр синонимтыл æмæ антонимтыл кусын. Иунысанон æмæ бирæнысанон дзырдтæ иртасын. Ирон- уырыссаг дзырдуатимæ куыст.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиудж ытæн рагацау прогноз кæнын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Текст, нывтæ, презентаци, мыхуыргонд æрмæг, кусæн программæ, кусæн тетрæдтæ.
19.12.22		Мæлдзыг æмæ иннæтæ.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Дарддæр синонимтыл æмæ антонимтыл кусын. Иунысанон æмæ бирæнысанон дзырдтæ иртасын. Ирон- уырыссаг дзырдуатимæ куыст.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын,	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Текст, нывтæ, презентаци, мыхуыргонд æрмæг, кусæн программæ, кусæн тетрæдтæ.

							фæстиудж ытæн рагацау прогноз кæнын		
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Æгас нæм цу, зымæг! (3 с.)									
20.12.22		Контролон куыст.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Цæсгомон номивджытæ	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын).	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Текстты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
24.12.22		Афæдзы афонтæ. Зымæг	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Номдар.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Текст, нывтæ, презентаци, мыхуыргонд æрмæг, кусæн программæ, кусæн тетрæдтæ.
26.12.22		Æгас нæм цу, зымæг!	1		Номдары нымæц.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникат ивон	Текст, нывтæ, презентаци, мыхуыргонд æрмæг, кусæн программæ, кусæн тетрæдтæ.

27.12.22		Митгәләбу.	1	Ныхасы рзтыл куыст.	Номдарты тасындзәг.	; -хицән миниуджыты бындурыл иумәйаг	урочы ахуырадон хәс әмбарын	Логикон Удгоймагон Регулятивон	Текст, нывтә, презентаци, кусән тетрәдтә.
----------	--	------------	---	---------------------	---------------------	--------------------------------------	-----------------------------	--------------------------------	---

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

<p>«Рассмотрено»</p> <p>Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано»</p> <p>Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина/</p> <p>Руководитель СП «Начальная школа» /Гуткаева Э.М/</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено»</p> <p>Директор МБОУ Гимназия № 5 /_____/</p> <p>Принято № 13 от « 31 » августа 2022г.</p>
---	---	--

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному языку
(2«Б»)

Валгасовой Фатимы Сергеевны

учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Æмбарынгөнөн фыстөг

(2 кълас)

Национ ахуырады сæйраг хæстæй иу у скъоладзауты алыварсыг рæзтæн бындур сæварын.

Царды æппæт фæзындтæ, хицæндзинаedtæ æмæ ногдзинаedtæ ахуырдаутæ хъуамæ базоной сæ мадæлон æвзаджы фæрцы.

Программæ арæзт у поликультурон ахуырады бындурыл, æххæстгонд цæуынц федералон падзахадон ахуырадон стандарттæ.

Ирон æвзаджы урокты базонгæ уыдзысты æппæтуæрæсейон æмæ æппæтдунеон культурон хæзнатимæ. Нæ алыварсы дунеимæ зонгæдзинад арæзт цæуы ахæм фæткыл: хи райгуырæн къуым базоныны фæстæ рахизын Уæрæсейы, стæй та æппæт зæххы къорийы тыххæй зониæгтæм.

Бæрæггонд цæуынц ирон национ ахуырадон нысанта:

1. Рæзын кæнын мадæлон æвзаджы культурæ – уый у нæ рæзгæ фæлтæр хъомыл кæныны сæйраг фæрæз.

2. Мадæлон æвзаджы фæрцы скъоладзауты зонгæ кæнын дунейы æппæт культурон æмæ техникон æнтыстытимæ.

Программæ арæзт у традицион методикæйы бындурыл, фæлæ пайдагонд цæуы ног технологитæй.

Бæрæггонд дзы æрцыдысты рæзгæ ахуырады системæйы нысанта, уыдон сты:

– скъоладзауты ахуырмæ сразæнгард кæнын;

–æрмæг сын цæтгæйæ дæтгæ нæу, фæлæ саразын ахæм уавæртæ, цæмæй зонындзинаedtæ райсынмæ сæхæдæг тырной;

– кусын æппæт скъоладзауты рæзтыл, куыд тыхджын, афтæ лæмæгъты дæр;

– алкæмæн дæр хъуамæ лæвæрд цæуа, йæ бон цас у, уыйас – йæхи цæстæнгас, йæ зонындзинæдтæ равдисын йæ бон куыд уа, йæхæдæг хатдзæгтæ кæнынмæ куыд арæхса, афтæ;

– дæттын, скъоладзауты (суанг тыхджынты дæр) бæстон ахъуыды кæнын цы хæслæвæрдтыл бахъæудзæн, ахæмтæ; сæ бон сæ сæххæст кæнын куы нæ уа, уæддæр сыл хъуыды кæндзысты, стæй сæ ахуыргæнæджы æххуысæй базондзысты.

Ахуырады фæрæзтæй иу у алгоритм. Уый у æрмæг æнцондæр, бæстондæр, арфдæр, кæрæдзийы фæдыл раст фæткыл æвæрдæй бацамоныны мадзал. Алгоритмы фæрцы бæлвырд æрфыссæн ис æвзадзы æппæт фæрстытæ къæпхæнгай, æнцонай: ахуырдауты æфтауы сфæлдыстадон хуызы хъуыды кæныныл, бæлвырд куысты хуызтæн раст дзуапп ссарыныл, хъæугæ хатдзæгтæм æрцæуыныл.

Кæстæр кълæсты скъоладзауты рæзтыл кусын амоны, цы зонындзинæдтæ райстой, уыдонæй алы уавæрты пайда кæнын зонын, бæлвырд зонындзинæдтæ хибарæй агурын, рæдыд цæмæн æрцыд, уый сбæрæг кæнын æмæ йæ срæст кæнын, æрмæджытæ кæрæдзиуыл барынмæ арæхсын æмæ сын сæ хицæндзинæдтæ иртасын.

Программæйы домæнтæм гæсгæ, ирон æвза г ахуыргæнгæйæ, урочы æвæрд цæуы ахæм хæстæ:

1. Æрмæг амонын алыхуызон цымыдисаг дидактикон æрмæджы руаджы, грамматикон, сфæлдыстадон хъæзтыты фæрцы.
2. Грамматикон æрмæг амонын лексикон æрмæджы фæрцы.
3. Мадалон æвзагмæ цымыдисдинад æвзæрын кæнын.
4. Скъоладзауты цæттæ кæнын уæлдæр кълæсты зындæр æмæ вазыгджындæр æрмæг ахуыр кæнынмæ.
5. Бæлвырд зонындзинæдтæ дæтгæйæ, урочы кусын скъоладзауты иумæйаг рæзтыл; рæзын сын кæнын сæ логикон æмæ сфæлдыстадон хъуыдыкæнынад; хъæздыг кæнын сæ дзырдуратон сконд;
6. Рæзын кæнын скъоладзауты коммуникативон арæхстдзинæдтæ, цæмæй сæ хъуыдытæ æнцонай сæ бон дзурын уа, цæмæй архайой бæлвырд раныхæсты, цæмæй искæйы сцымыдис кæной сæ ныхасмæ хъусынмæ, цæмæй сæ раныхæстæн хъæугæ кæронбæттæн скæнын сæ бон уа; кусын ахуырдауты раст хъомыл кæныны фарстатыл.

Ацы нысантаæ æмæ хæстыл куыст цæуы уыцы иу урочы, кæрæдзийæ сын хицæн кæнæн нæй.

Ног федералон ахуырадон стандарттæ хынцгæйæ, программæ домы:

- урок методикон æмæ логикон æгъдауæй раст аразын;
- педагогон фæрæзтæй эффективонæй пайда кæнын;

- наукайы ног æнтыстыгæй пайда кæнын;
- урок бæлвырд ахуырадон - хъомыладон процессы бындурыл аразын;
- скъоладзаутæн саразын бæлвырд уавæртæ сæ курдиат æххæстæй раргом кæнынаен;
- æндæр предметимæ баст æрмæгæй пайда кæнын;
- ног æрмæг амонгæйæ æнцой кæнын рацыд æрмæгыл;
- хынцын скъоладзауты рæзты æмвæзад æмæ психологон хицæндзинæдтæ;
- æрмæг хъуамæ дзуапп дæтга, царды цы ногдзинæдтæ æмæ ивддзинæдтæ цауы, уыдонæн.

Райдайæн скъола бындур æвæры скъоладзауты зониндзинæдтæн æвзагæй, литературон кæсынадæй, ныхасы культураейæ, хъомыладæй. Скъоладзаутæ разæнгард кæнынц ахуырмæ, куыстмæ, рæзы сæ хибарæй хъуыдыкæнынад.

Мадæлон æвзаджы ахадындынад стыр у, уымæн æмæ йæ бындурыл æнцондæр у, иронау цы предметæ цауынц, уыдон ахуыр кæнын, уымæй уæлдай, скъоладзаутæ базонинц, мадæлон æвзаг кæрæдзиимæ ныхас кæныны сæйраг фæрæз кæй у, уый.

Ирон æвзаг цымыдисаг æрмæджы бындурыл ахуыргæнгæйæ, скъоладзаутæм сæвзæры сæрыстырдзинад сæ мадæлон æвзагмæ; тырнындынад йæ базонинмæ. Бамбарынц, раст дзургæ æмæ фысгæ ныхас кæй у адæймаджы иумæйаг культура æвдисæг.

Райдайæн кълæсты скъоладзаутæ хуымæтæг хуызы базонгæ вæййынц литературон æвзаджы нормæтимæ, ныхасы этикетимæ; рæзынц сæ коммуникативон арæхстдзинæдтæ.

1–4-æм кълæсты программæйы амынд сты ирон æвзаг ахуыр кæныны ахæм хæстæ:

- скъоладзауты ахуыр кæнын лæмбынæг хъусын, раст дзурын, кæсын æмæ фыссын;
- фонетикæ, лексикæ, дзырдарæзт, морфологи æмæ синтаксисы тыххæй зониндзинæдтæн бындур æвæрын;
- скъолайы агъоммæ скъоладзаутæм æвзаджы тыххæй цы хуымæтæг æмбарынад уыдис, уый сын, грамматикайы æгъдæуттыл æнцойгæнгæйæ, амонын, куыд бæлвырд системæ;
- каллиграфийыл ахуыр кæнын;
- растфыссынад, растдзурынад æмæ пунктуацийæ хуымæтæг зониндзинæдтæ дæттын;

– скъоладзауты дзырдуат хъæздыг кæнын;

– скъоладзауты фæлтæрын сæ хъуыдытæ бæлвырд æмæ аив дзурыныл.

Программæйы æвзаджы æрмæг лæвæрд у æнцондæрæй зындæрмæ, хуымæтæгдæрæй вазыгджындæрмæ хизыны принциптæм гæсгæ; æвзагæй ног зонындзинæдтæ лæвæрд цæуынц, раздæр цы базыдтой, ууыл æнцойгæнгæйæ.

Æвзаджы алы хæйттæ: фонетикæ, лексикæ, дзырдарæст, морфологи, синтаксис – кæрæдзиуыл æнгом баст кæй сты, уымæ гæсгæ алы къласы дæр ахуыргонд цæуынц бæлвырд системæмæ гæсгæ.

Райдайæн кълæсты скъоладзаутæ базонынц мыртæ æмæ дамгъæты сæйраг миниуджытæ; лексикон-грамматикон къордты (ныхасы хæйтты) грамматикон категориты тыххæй хуымæтæг зонинæгтæ; сæ хицæндзинæдтæ; дзырдты арæст; раст дзурын æмæ раст фыссыны литературон нормæтæ. Синтаксисæй дæр райсынц хуымæтæг, фæлæ бæлвырд зонындзинæдтæ.

Цæмæй скъоладзауты хъуыдыкæнынад рæза, уый тыххæй практикон ахуырты рæстæг, стæй, ног теоретикон æрмæг амонгæйæ, хъæуы проблемон методæй пайда кæнын. Уый фæрцы ахуыргæнинæгтæ архайдзысты хи хатдзæгтæ кæнын грамматикон фæзындты тыххæй.

Ахуыргæнæг йæ хъус хъуамæ дара, скъоладзаутæ ног грамматикон æмбарынад кæнæ раиртæст куыд бамбæрстой æмæ сæ пайда кæнын куыд зонынц, уымæ.

1–4-æм кълæсты ирон æвзаг ахуыр кæныны сæйраг хæстæй иу у раст æмæ сыгъдæг фыссыныл ахуыр кæнын, уымæ гæсгæ ацы куыстæн 1-аг къласы кæрон æмæ 2-аг къласы хъуамæ алы къуыри дæр лæвæрд цæуа сæрмагонд урок.

Сыгъдæгфыссынадæн лæвæрд фæлтæрæнтæ хъуамæ баст уой, урочы цы грамматикон æрмæг ахуыргонд цæуы, уымæ; сæ растфыссынад зын бахъуыдыгæнæн кæмæн у, ахæм дзырдтимæ, вазыгджын æрмæгимæ. Дамгъæты растфыссынад æмæ сыгъдæгфыссынадыл куыст цæуы иумæ.

Ахуыргæнæг хъуамæ йæ хъус дара, скъоладзаутæ куыд бадынц, ручкæйыл куыд хæцынц, сæ тетрæдтæ куыд æвæрд сты, уымæ. Хъуамæ алы скъоладзауимæ дæр куыст цæуа хибарæй, цæмæй алкæмæн дæр йæ фысты алыхуызон аиппытæ афойнадыл амынд цæуой.

Урокты скъоладзаутæн иумæйаг куысты хуызтæй уæлдай дæттæн ис хибарæй куыстытæ дæр. Ахæм урокты мидис бæрæггонд цæуы, программæйы алы къласæн дæр цы амындтытæ лæвæрд цæуы, уыдонæй.

Ирон æвзаджы программæйы структурæ

Райдайæн кълæсты ахуырадон программæ арæзт у æртæ мидисджын хайæ: «**Æвзаджы системæ**», «**Растфыссынад**», «**Ныхасы рæзтыл куыст**».

Алы хайæн дæр ис йæхи ахуыры объект.

**Скъоладзауты нихасы рæзтыл кусынæн
программайы бæрæггонд цæуы нихасы темæтæ
(уыдоны бындурыл амынд цæуынц æвзаджы темæтæ)**

2-аг кълас:

«Скъола». «Сæрды мысинаæгтæ». «Фæззæг». «Æгъдау – царды бындур». «Зымæджы нывтæ». «Куыст – царды цин». «Мæргътæ æмæ царæгойтæ – нæ хæлæрттæ». «Уалдзæг». «Кæм райгуырдтæн, мæхи кæм базыдтон». «Ахъуыды кæн, базон» (хъæлдзæг радзырдтæ, уыциуыцитæ, хынцинаæгтæ)

Дауыраты Анжелæйы къселиндарон-тематикон пълан мадæлон сөвзагсөй

2-аг къласæн 2020-2021 ахуыры азæн.

Датæ		Урочы темæ	Сах.	Урочы хуыз	Фæстиуджытæ (Планируемые результаты)			УАА урочы	ИАФ, цæстуынгæ æрмæг
факт	коррекци				Предметон	Метапредметон	Удгоймагон		
04.09.20.		Æгас цæут!	1	Рацыд æрмæджы фæдыл беседа	диалог аразын зонын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Текстæ, Иллюстрацит æ
05.09.20.		Уæ бон хорз!	1	Рацыд æрмæджы фæдыл беседа	Тексты цæсгомон номивджытæ агурын зонын	-хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	-хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	
08.09.20.		Уæ изæр хорз!	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок	Номдар.	-хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Презентаци
11.09.20.		Базонгæ уæм!	1	Урок-хъазт	Номдарты бираон нымæц.	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Текст, плакат, презентаци

						сæ кæнын	над æмбарын (хатын)		
12.09.20.		Нæ ног æмбæлттæ.	1	Урок-хъазт.	Рацыд æрмæг фæлхат кæнын	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)		
15.09.20.		Æз радзурдзынæн мæхи тыххæй.	1	Урок-хъазт.	тексты номдартæ агурын зонын;	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникат ивон	Текст, мыхуыргонд æрмæг
18.09.20.		Уазæгуаты тæрхъусмæ.	1	Рацыд æрмæг фæлхат кæнынны урок	Номдар.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникат ивон	Текст Нывтæ
19.09.2		Контролон куыст.		Иртасæн урок	номдар	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)		
22.09.20.		Уазæгуаты Æхсæрсæттæгмæ .				-хиконд хатдзæгтæ	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)		

						хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын			
25.09.20.		Чи цы уарзы?	1	Урок –лекци.	Номдар,	хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Презентаци
26.09.20.		Æз тынг уарзын...	1	Комбинарон урок	Номдар.	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Текст Нывтæ
29.09.20.		Æз нæ уарзын...	1	Урок-иртасæн	Диалог аразын	хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Текст Нывтæ

02.10.20.		Хъуг æмæ род.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок	номдар	-хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникативон	Презентаци Текст Нывтæ
03.10.20.		Ныхасы рæзтыл куыст.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок	Дзырд.	хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиуджытæн рагацау прогноз кæнын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникативон	мыхуыргонд æрмаг
06.10.20.		Дзырдтæ уæнгтыл дих кæнæм.	1	Урок –лекци.	Уæнг.	урочы ахуырадон хæс æмбарын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникативон	мыхуыргонд æрмаг
09.10.20.		Хъæдхой-хъæды дохтыр.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок	Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ.	Хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмаг

10.10.20.		Мæ уарзон мæргътæ.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок.	Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ.	хатдзæгтæ кæнын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникати вон	
13.10.20.		Зæрватыкк.	1	Урок-беседа	Номивæг.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын).	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникати вон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
16.10.20.		РÆФК. Уæнг.	1	Ныхасы рæзтыл кусыны урок.	цæсгомон номивджытæ.	хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын).	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникати вон	мыхуыргонд æрмæг
17.10.20.		Цы зонæм, уый бæрæг кæнæм.	1	Рацыд æрмæджы фæдыл беседа.	Номдартæ бирæон нымæцы.	хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын,	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникати вон	мыхуыргонд æрмæг

20.10.20.		Контролон куыст.	1	Урок-иртасан.	-тексты æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ агурын зонын;- æмхуызон уæнгтæ ранымады интонациимæ кæсын зонын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиуджытæн рагацау прогноз кæнын	-хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын)	Миддуне хъæздыг кæнын Логикон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
23.10.20		Аджын хъæлæрдзы.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	тексты æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ агурын зонын;- æмхуызон уæнгтæ ранымады интонациимæ кæсын зонын Хъуыдыйад. Хъуыдыйыды сæйраг уæнгтæ.	хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын.	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын).	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
24.10.20.		Дыргъдоны.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Хъуыдыйады уæнгтæ: зæгъинаг.	урочы ахуырадон хæс æмбарын		Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
27.10.20.		Цы зайы дадайы дыргъдоны?.	1		Мивдисæг.	урочы ахуырадон хæс	хи бæрнондзи	Логикон Удгоймагон Регулятивон	Тексты презентаци, мыхуыргонд

				Урок-беседа		æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын).	Коммуникати вон	æрмаг
30.10.20.		Фæзыгон хъæд.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Мивдисæджы афонтæ.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;- хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзи над æмæ хæдбардзи над æмбарын (хатын).	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмаг
31.10.20.		Хъæды ис бæлæстæ...	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Мивдисджытæ.	-тексты номивджытæ агурын зонын	-урочы ахуырадон хæс æмбарын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмаг
10.11.20.		Куыд хорз у хъæды!	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Дзырдтæ раст дзурын.			Логикон	Тексты презентаци,
13.11.20.		Кæдæм цаут?	1	Урок- иртасæн.	Дзырдтæ раст дзурын. Хъуыдыйæдтæ раст интонациимæ	тексты æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ агурын зонын;-	-урочы ахуырадон хæс æмбарын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	мыхуыргонд æрмаг

					кæсын. Æрбайсгæ дзырдтæ раст кæсын æмæ фыссын зонын	цавæр хъуыдыйады уæнгтæ сты, уый зонын	æмæ йæ зæрдыл дарын;		
14.11.20.		Цы ми кæны?	1	Урок-беседаæ	Иунысанон æмæ бирæнысанон дзырдтæ.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын	хи бæрнондзин ад æмæ хæдбардзин ад æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	мыхуыргонд æрмæг
17.11.20.		Цы кусы?	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Иунысанон æмæ бирæнысанон дзырдтæ. Ирон-уырыссаг дзырдуæттимæ куыст	тексты æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ агурын зонын;- цавæр хъуыдыйады уæнгтæ сты, уый зонын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	мыхуыргонд æрмæг
20.11.20.		Æз зонын ленк кæнын.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Рацыд æрмæг фæлхат кæнын.	хатдзæгтæ		Логикон Удгоймагон	мыхуыргонд æрмæг
21.11.20.		Ды цы ми кæнын зоныс?	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Мивдисæг.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	хи бæрнондзин ад æмæ хæдбардзин ад æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	мыхуыргонд æрмæг

24.11.20		Мивдисаг. Контролон куыст.	1	Урок-иртасан	тексты номдартæ агурын зонин; -цавар хъуыдыйады уæнгтæ сты, уый зонин;	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзин ад æмæ хæдбардзин ад æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	мыхуыргонд æрмæг
27.11.20.		Цы загътай?	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	мивдисаг	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзин ад æмæ хæдбардзин ад æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	мыхуыргонд æрмæг
28.11.20.		Ды чи дæ?	1	Урок-беседа.	аив æмæ интонацион æгъдауæй раст кæсыныл ахуыр кæнын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзин ад æмæ хæдбардзин ад æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	мыхуыргонд æрмæг
01.12.20.		Кæм цæрыс?	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Дзырдтæ раст дзурын. Хъуыдыйæдтæ раст интонацимæ кæсын. Æрбайсгæ дзырдтæ раст кæсын æмæ фыссын зонин.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	хи бæрнондзин ад æмæ хæдбардзин ад æмбарын (хатын)	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг

04.12.20.		Цæмæн цин кæнынц сывæллæттæ зымæгыл?	1	Урок-беседæ.	мивдисæг	хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хиконд хатдзæгтæ хуызæгимæ барын, æххæст сæ кæнын.	-урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиуджы тæн рагацау прогноз кæнын.	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Текстты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
05.12.20.		Зымæгон хъæзтытæ.	1	Урок- иртасæн.	Мивдисæг.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын	-урочы ахуырадон хæс æмбарын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Текстты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
08.12.20.		Æз тынг уарзын зымæг!	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Мивдисæг..	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хатдзæгтæ кæнын, архайды	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Текстты презентаци, мыхуыргонд æрмæг

							пълан аразын, фæстиуджы тæн рагацау прогноз кæнын		
11.12.20.		Ног Азы хорзæх уæ уæд!	1	Урок –лекция	Мивдисæг..	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
12.12.20.		Ног аз уын ног амæндтæ æрхæссæд!	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Мивдисæг.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын	урочы ахуырадон хæс æмбарын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг
15.12.20.		Мæ фыстæг Митын Дадамæ.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Мивдисæг.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиуджы тæн рагацау прогноз кæнын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Тексты презентаци, мыхуыргонд æрмæг, кусæн программæ.

18.12.20.		Контролон куыст.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Дарддæр синонимтыл æмæ антонимтыл кусын. Иунысанон æмæ бираенысанон дзырдтæ иртасын. Ирон-уырыссаг дзырдуатимæ куыст.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиуджы тæн рагацау прогноз кæнын	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Текст, нывтæ, презентаци, мыхуыргонд æрмаг, кусæн программæ, кусæн тетрæдтæ.
19.12.20.		Фæлхат кæнæм.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Номдар.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын; -хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын, фæстиуджы	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникативон	Текст, нывтæ, презентаци, мыхуыргонд æрмаг, кусæн программæ, кусæн тетрæдтæ.

							тæн рагацау прогноз кæнын		
22.12.20.		Цы зонæм, уый бæлвырд кæнæм.	1	Ныхасы рæзтыл куыст.	Нымæцон.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;-хатдзæгтæ кæнын, архайды пълан аразын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын;	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	Текст, нывтæ презентаци, мыхуыргонд æрмæг, кусæн программæ, кусæн тетраedtæ.
25.12.20. 26.12.20. 29.12.20.		Рацыд æрмæгыл иумæйаг афæлгæст.	3	Урок-беседæ.	Нымæцонты хуызтæ.	урочы ахуырадон хæс æмбарын æмæ йæ зæрдыл дарын	урочы ахуырадон хæс æмбарын æ	Логикон Удгоймагон Регулятивон Коммуникати вон	Текст, нывтæ, презентаци, мыхуыргонд æрмæг

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

«Рассмотрено»	«Согласовано»	«Утверждено»
<p>Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина/</p> <p>Руководитель СП «Начальная школа» Гуткаева Э.М./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>Директор</p> <p></p> <p>24.08.2022г.</p>

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному языку
(4«А»,4 «Б»,4 «В»,4 «Г», 4«Д»)

Еналдиевой Зиты Владимировны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Кусæн программæ

мадæлон æвзагæй

Саламаты Лидæйы

4-æм къласы

Ирон æвзаджы чиныгмæ

Кусæн программæ
арæзт æрцыд ног
Федералон Паддзахадон Ахуырадон Стандарты
(ФПАС-ы) домæнтæм гæсгæ

Кусæн программæйыл бакуыста
с. Дзæуджыхъæуы 5-æм гимназы
ирон æвзаг æмæ литературæйы ахуыргæнæг
Еналдыты Зитæ .

2022 аз

Æмбарынгæнæн фыстаг

Кусæн программæ арæзт æрцыд ног стандарты домæнтæм гæсгææмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæзт ахуырадон комплекты бындурыл. Ирон æвзагæн лæвæрд цæуы къуыри 1.5 сахаты (æдæппæт 34 ахуырадон-51 сахаты)

Кæд æмæ райдайæн скъола бындур æвæры сывæллæтты алывæрсыг рæзтæн, уæд ирон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг арæзт у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- цæмæй ахуырдаутæ кæрæдзимæ иронау дзурын сахуыр уой, уый тыххæй сын хъæуы сæ раст кæсыны, фыссыны æмæ хъуыды кæныны фæлтæрддзинад фидар кæнын:

- ахуырдауты фысгæ ныхасы рæзтыл кусын, грамматикайы фарстаты сæ зонындзинæдтæ фылдæр кæнынмæ тырнын:

- сывæллæтты алывæрсыг хъомыладыл кусын мадæлон æвзаджы фæрцы.

Ахуыргæнæгæн бæрæггонд нысантаæ сæххæст кæнын хуыздæр бантысдæн кæсыны æмæ æвзаджы урокты.

Ахуырадон стандартты домæнтæм гæсгæ Уæрæсейы цæрæг алы адæмæн дæр йе 'взаджы кад се 'хсæн бæрзонддæр ист хъуамæ æрцауа. Ирон æвзаджы ахуыргæнджыты размæ æвæрд ис бæрнон проблемæ - предметы ахуыр кæныны хъуыддаг фæхуыздæр кæнын. Уыцы нысан æнцондæр у райдайæн скъолайы æххæст кæнын.

Мадæон æвзаджы программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Мадæлон æвзаджы программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй æвзаджы тыххæй зонындзинæдтæ раттын.

Æвзагзонынады программæйы спецификон хицæндзинæдтæ:

- мадæлон æвзагыл дзурыны нормативон арæхстдзинад: дзырдты растфыссынад æмæ растдзурынад, хъуыдыйæдты арæзт æмæ фыссынад.
- лингвистон компетенци: æвзаджы иуæгты системон ахуырад, сæ арæзт, зæлынад, фыссынад æмæ ныхасы.

- ныхасы компетенци: ныхас æмбарын æмæ дзы араехстджынаей пайда кæнын хъуыдыйæдтæ аразгæйæ:
- коммуникативон компетенци: æвзагæй пайда кæныны фæлтæрддинад ныхасы алыхуызон сферæты (царды, ахуырады, официалон, социалон æмæ культурон) рæзын кæнын
- культурон компетенци:

Программæ домы, цæмæй ахуырдаутæ хицæн кæной мыртæ æмæ дамгъæтæ

Программæ домы, цæмæйскъоладзаутæ базоней тексты сæйрагдæр хъуыды рахицæн кæнын, уацмысы мидис хи ныхæстæй радзурын, дзырдты нысаниуæг зонын, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыр уой хъуыды кæнын, рæза сæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæной чиныг кæсынмæ.

Æвзагзонынады программæйы сæйраг хæстæ:

- мадæлон æвзагмæ уæлдай ахаст гуырын кæнын, куыд ирон культурæйы аивдæр фæзынд;
- разæнгард кæнын дзургæ æмæ фысгæ ныхасы культурæйы бындурон ахуырмæ,
- раттын зонындзинæдтæ мадæлон æвзаджы нысанты системæй йæ арæз æмæ йæ функцитæ
- зонындзинæдтæй практикон æгъдауæй пайда кæнын литаратурон æвзагыл дзургæ æмæ фысгæ ныхасы

Предметы структура

Райдайæн кълæсты мадæлон æвзаг ахуыр кæнын у лингвистикон ахуырады æмæ сывæллæтты ныхасы рæзты фыццаг сæрмагонд этап. Йæ сæрмагонддинад уый мидæг ис, æмæ æнгом баст у иннæ ахуырадон предметтимæ, уæлдай дæр та литературон кæсынадимæ æмæ уырыссаг æвзаг æмæ литературон кæсынадимæ. Иумæ райсгæйæ аразынц иу ахуырадон хай-дилологи.

Предмет «Мадæлон æвзаг æмæ литературон кæсынад» ахуыр кæныны мидисы рахицæн кæнæн ис ахæм хæйттæ:

- коммуникативон зонындзинæдтæ ныхасы сæйраг хуызты: хъусын, дзурын, кæсын æмæ фыссыны:

- æвзаджы мадзæлттæ æмæ сæ пайда кæныны фæлтæрддинад;
- социокulturон зонындзинæдтæ;
- иумæйаг ахуырадон æмæ сæрмагонд ахуырадон зонындзинæдтæ.

Ацы цыппар хайæ сæйрагдæр у фыццаг – коммуникативон, уымæн æмæ уый фæрцы сбæрæг кæнæн ис, сывæллон цы базыдта ахуыры алы этапты, уый. Фæлæ цыппар хайы кæрæдзийыл сты æнгом баст, æппарæн дзы никаæцыйæн ис, уæд хæлд æрцæудзæн ахуырадон предмет «Мадаелон æвзаг æмæ литературон кæсынады» иудзинад.

4-æм къласы «Мадаелон æвзаджы» сæйраг ахуыргæнинаг æрмæг

VII. Æвзаг æмæ ныхасы тыххæй зонындзинæдтæ

28. 3-аг къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын.

29. Мыртæ æмæ дамгъæтæ

30. Дзырды хæйттæ æмæ дзырдарæзт

31. Лексикæ

32. Ныхасы хæйттæ

33. Номдар

34. Миногон

35. Мивдисæг

36. Фæрсдзырд

37. Хъуыдыйад

38. Сидæн

39. Комкоммæ ныхас

VIII. Коммуникативон арæхстдзинæдтæ

16. Ныхасмæ хъусын æмæ йæ æмбарын

17. Дзурын.Диалогон ныхас

18. Дзурын.Монологон ныхас

19. Кæсын

20. Фыссын

Скъоладзаутæ хъуамæ зоной

- ✓ 4-æм къласы ирон æвзаджы грамматикаейæ цы темæтæ сахуыр кодтой, уыдонæн сæ сæйрагдæрты раиртæстытæ;
- ✓ вазыгджын дзырдты тыххæй æмбарынад, сæ растфыссынад;
- ✓ ныхасы хæйтты тыххæй æмбарынад;
- ✓ номдарты тасындзæг иуон æмæ бирæон нымæцты, сæ растфыссынад;
- ✓ миногонты нысаниуæн, сæ растфыссынад;
- ✓ цæсгомон номивджытæ. Сæ тасындзг, сæ растфыссынад;
- ✓ мивдисджыты ивынад цæсгæмттæм, афонтæм æмæ нымæцтæм гæсгæ;
- ✓ фæрсдзырдты иумæйаг æмбарынад;
- ✓ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ бæттæгтæ *æмæ, та, фæлæ*-имæ;
- ✓ вазыгджын хъуыдыйæдтæ бæттæгтæ *æмæ, фæлæ, та*-имæ;
- ✓ сидæн, æрхæцæн нысæнттæ сидæнимæ;
- ✓ комкоммæ ныхас, æрхæцæн нысæнттæ комкоммæ ныхасимæ.

Скъоладзаутæ хъуамæ арæхсой:

- ✓ орфографион æмæ каллиграфион æгъдауæй 70-80 дзырдæй арæзт текст фыссынмæ;
- ✓ вазыгджын дзырдтæн сæ аразæг хæйттæ бæрæг кæнынмæ;
- ✓ синонимтæ æмæ антонимтæй пайда кæнынмæ;

- ✓ номдартæ тасныдзæг кæнынмæ;
- ✓ миногонты тасындзæджы хицæндзинæдтæ амоннынмæ;
- ✓ цæсгомон номивджытæй ныхасы раст пайда кæнынмæ;
- ✓ мивдисджытæ ифтындзæг кæнынмæ;
- ✓ фæрсдзырдтæ фæрстытæм гæсгæ иртасынмæ;
- ✓ æмхуызон уæнгтимæ æнæ бæттæгтæй æмæ бæттæгтимæ хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
- ✓ бæттæгтимæ вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
- ✓ комкоммæ ныхас хъæлæсы уагæй хицæн кæнынмæ;
- ✓ цау кæнæ фæзынд чысыл радзырды хуызы ныффыссынмæ;
- ✓ сидæн хъæлæсы уагæй æмæ æрхæцæн нысæнттæй хицæн кæнынмæ;
- ✓ пъланмæ гæсгæ æмæ æнæ пъланæй сочинени æмæ изложении фыссынмæ;
- ✓ диалог æмæ монологон ныхас аразынмæ;
- ✓ тексты сæйраг хъуыды бæрæг кæнын æмæ йæ хæйттыл дих кæнынмæ;
- ✓ текстæн сæргонд хъуыды кæнынмæ;
- ✓ радзырдтæ цæттæ райдайæн æмæ цæттæ кæронмæ гæсгæ ныффыссынмæ;
- ✓ текстæн лексикон анализ скæнынмæ.

Еналдыты Зитәйы кьселиндарон-тематикон пьлан мадәлон сөвзагсөй

4 кьләстән

(1-аг уәлсөмхасмөсөн)

Датаг 4 «А» кьл.		Урочы темә	Сах.	Урочы хуыз	Фәстиуджытә (Планируемые результаты)			УАА урочы	ИАФ, цәстуынгә әрмәг
Факт	Коррек- ци				Предметон	Метапредметон	Удгоймагон		
Иумәйаг темә (сах. бөсрц): 3-аг кьласы рацыд әрмәг зәрдыл әрләууын кәнын. (6 сахаты)									
05.09		1. Рацыд әрмәг фәлхатын	1	Ныхасы рәзтыл кусыны урок	Дзырд әмә хьуыдыйады нысаниуәг.Х ицән дзырдтәй хьуыдыйад аразын	Хьәугә информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуәттәй пайда кәнынмә арәхсын;	Мадәлон әвзаджы ахадындзинад стыр кәй у адәймаджы интеллектуалон әмә сфәлдыстадон гәнәнты, ууыл дзурын	Коммуника- тивон. Миддуне хьәздыг кәныныл куыст	Таблицәтә әмә схемәтә
06.09		2. Мыртә әмә дамгьәтә	1	Ног темә ахуыр кәнынны урок	Мыр әмә дамгьә Арәхсын: фәрстытән дзуашпытә дәттынмә.	Диалоджы архайын.	Хи хьуыдытә дзурын. Ног дзырдтәй нихасы пайда кәнын	Коммуникат ивон. Миддуне хьәздыг кәныныл куыст	Таблицәтә әмә схемәтә
12.09		3. Алфавит	1	Ног темә ахуыр кәнынны урок	Уәнг. Дзырдты мырон-дамгьон анализ.	Монолог дзурыныл архайын	Мадәлон әвзагмә уарзондзинад гуырын кәнын	Регулятивон	Дидактикон әрмәг, нывтә

					Мыртæ æмæ дамгъæтæ кæрæдзийæ иртасын				
13.09		4.Дæргъæтин æмхъæлæсонтæ	1	Рацыд æрмæг фæлхатын	Дывæргонд æмхъæлæсонтæ	Текст хиныхæстæй дзурыныл ахуыр кæнын	Мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
19.09		5.Цавд	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Ирон æвзаджы цавды æгъдæуттæ. Иумæйаг цавд	Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Монологон ныхас.	Мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
20.09		6. Контролон хъусгæфыст	1	Контролон урок	Предметæй зонындзинæдтæ, арæхстдзинæдтæ райсын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнын ахуыр кæнын	Информации агурын тексты, таблицæты, иллюстрациты схемæты, компьютеры.	Регулятивон	Диктанты текст
Иумæйаг темæ (сах. бœрц): Вазыгджын дзырдтæ (2 сахаты)									
26.09		7.Рæдыдтытыл куыст Вазыгджын дзырдтæ.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонын: раиртæст, Арæхсын: æнæрæдыдæй фыссынмæ	Хибарæй ахуыры эффективондæр мадзæлттææмæ фæрæзтæ æвзарынмæ арæхстдзинад гуырын кæнын	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæ скæнын
27.09		8. Вазыгджын дзырдтæ. Хистæр-зондамонæг,	1	Ног æрмæг	Дамгъæтæ æмæ мыртæ иртасын, раст фыссын	Хъæугæ информаци раварын зонын, алыхуызон	Ахуырдауты дзырдутæ æмæ грамматикон зонындзинæд	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг	Дидактикон æрмæг, карточкæтæ

		кæстæр-æгъдаухæссæг				дзырдурæттæй пайда кæнынмæ арæхсын;	тæ фæхъæздыгдæр кæнын	кæныныл куыст	
Иумæйаг темæ (сах. бæрц): Номдар (19 сахаты)									
03.10		9.Номдар.Номдарты ивынад хауæнтæм гæсгæ	1	Ног темæ ахуыр кæнын урок	Ныхасы арæхстдзинæдтæ райрæзын кæнын	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хи хъуыдытæ дзырын, аргументтæ æмæ сæ фæкттæй æххæст кæнын	Регулятивон	Дидактикон æрмæг,карточкæтæ
04.10		10. Номдарты тасындзæг.Ном он хауæн	1	Ног æрмæг	Номдары ивынад хауæнтæм гæсгæ	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Дзырдурæттæ æмæ грамматикон зонындзинæдтæй пайда кæнын		Диктанты текст
10.10		11. Гуырынон хауæн	1	Ног темæ ахуыр кæнын урок	Номдары ивынад хауæнтæм гæсгæ	Урочы архайгæйæ (дзургæйæ, фысгæйæ)хи рæдыдтытæ сраст кæнын	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ
11.10		12. Дæттынон хауæн	1	Ног темæ ахуыр кæнын урок	Номдары ивынад хауæнтæм гæсгæ	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдурæттæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Информации агурын тексты, таблицæты, иллюстрациты схемæты, компьютеры.	Коммуникативон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
17.10		13. Арæзтон хауæн	1	Ног æрмæг	Номдары ивынад хауæнтæм гæсгæ			Логикон	Диктанты текст
18.10		14.Иргæстон хауæн	1	Ног æрмæг	Номдары ивынад	Ахуыргæнæг æмæ	Хи хъуыдытæ дзургæйæ	Миддуне хъæздыг	Дидактикон æрмæг,

					хауэнтæм гæсгæ	æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	æвзаджы стереотиптæй пайда кæнын	кæныныл куыст	нывтæ, карточкæтæ
Ахуыры азы 2хай									
24.10		17.Æддагбынат он хауæн		Ног темæ ахуыр кæныны урок	Номдары ивынад хауэнтæм гæсгæ	Хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуæттæй пайда кæнынмæ арæхсын;	Информации агурын тексты, таблицаеты, иллюстрациты схемæты, компьютеры.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
25.10		18.Цæдисон хауæн	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Номдары ивынад хауэнтæм гæсгæ	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хи хъуыдытæ дзургæйæ æвзаджы стереотиптæй пайда кæнын	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
07.11		20.Хауэнты тыххæй æрмæг фæлхатын	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Номдары ивынад хауэнтæм гæсгæ	Растдзурынады æгъдæуттæ фæлхат кæнын	Уарзын мадæлон æвзаг! Куыд адджын мын дæ! Куыд каджын дæ мæ цæсты!	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
08.11		21. Контролон хъусгæфыст	1	Контролон урок	Зониндзинæд тæ бæрæг кæнын	Хъæугæ информаци равзарын зонын	Уарзын адæлон æвзаг! Куыд адджын мын дæ! Куыд	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ

							каджын дæ мæ цæсты!	кæныныл куыст	
14.11		22.Рæдыдты- тыл куыст.Номдар- ты тасындзæг бирæон нымæцы	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок		Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын		Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
15.11		23.Номдарты бирæон нымæцы арæзты хицæндзинæд- тæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Дзырдты бæлвырд нысаниуджыт æ бæрæг кæнын;	Арæхсын дзырдуатимæ кусын. Хъæугæ информаци равзарын зонын.	Хæларæй цæрын – царды бындур. Бинонты цардимæ зонгæ кæнын.		
21.11		24. Номдарты бирæон нымæцы арæзты хицæндзинæд- тæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Бацамонын сæ хъуыдымæ номдарты бирæон нымæцы арæзты хицæндзинæд- тæ	Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын	Хæларæй цæрын – царды бындур. Бинонты цардимæ зонгæ кæнын.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
22.11		25. Номдарты растфыссынад	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок		Диалогон æмæ монологон ныхас рæзын кæнын.	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
28.11		26. Номдар фæлхат кæнын	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Номдар, Номдар куыд ныхасы хай) иумæйаг æмбарынад),	Скъоладзауты хъуыдыкæны- над рæзын Дзырдты грамматикон	Æвзаджы хъæздыгдзинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ

					йæ фæрстытæ, йæ ахадындзинад	æууæлтæм хъус дарын		куыст	
05.12		27. Миногон	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонгæ кæнын миногонимæ		Æрдзурын скъоладзауты æнæниздзинад хъахъхъæны- ныл	Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
06.12		28. Миногонты тасындзæг	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Зонын:миного нтæ тасындзæг кæнын	Скъоладзауты хъуыдыкæны над рæзын кæнын.		Коммуникат ивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Дидактикон æрмæг, нывтæ, карточкæтæ
12.12		29. Контролон хъусгæфыст	1	Контролон урок	Зонындзинад тæ бæрæг кæнын		Æрдзурын скъоладзауты æнæниздзинад хъахъхъæны ныл;		
13.12		30. Номивæг. Цæсгомон номивджытæ	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Номивджытæ иртасын иннæ рыхасы хæйттæй.			Коммуника- тивон. Миддуне хъæздыг кæныныл куыст	Таблицæтæ æмæ схемæтæ
19.12		31. Цæсгомон номивджыты тасындзæг	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок		Ахуыргæнæг æмæ æмбæлттимæ æмгуыст кæнынмæ арæхсын			
20.12		. Цæсгомон номивджыты	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок				Коммуник. Миддуне	

		тасындзæг бирæуон нымæцы.						хъæздыг кæныныл куыст	
26.12		Хибарæй куыст.		Контролон урок	Зонындзинаед тæ бæрæг кæнын рацыд æрмæгæй.				
27.12		Кæронбæттæн урок.							

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

«Рассмотрено»	«Согласовано»	«Утверждено»
<p>Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина/</p> <p>Руководитель СП «Начальная школа» Гуткаева Э.М./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>Директор</p> <p> /И.И.Шпикина/</p> <p>2022г.</p>

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по чтению на родном языке
(4«А»,4 «Б»,4 «В»,4 «Г», 4«Д», 4 «Е»)

Еналдиевой Зиты Владимировны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Кусæн программæ

Ирон литературон кæсынадæй

4 кълас

Æмбарынгæнаен фыстæг

Кусæн программæ арæзт у ног стандарты домæнтæм гæсгæ æмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæзт ахуырадон комплекты бындурыл. Ирон литературон кæсынадæн лæвæрд цæуы къуыри 2 сахаты (æдæппæт 34 ахуырадон къуырийы-68 сахаты)

Сывæллæтты алывæрсыг рæзтæн райдайæн скъолайы æрцæуы.

Уымæ гæсгæ ирон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг арæзт у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- хъуамæ сывæллæттæ сæ кæрæдзимæ иронау дзурын сахуыр уой. Уый тыххæй та хъæуы фидар фæлтæрддзинад кæсын, фыссын æмæ хъуыды кæнынæй;

- иумæйаг ахуырадон зонындзинæдтæ бæрзонддæр кæнын; ныхасы рæзтыл кусын; фылдæр базонынмæ æмæ интеллект уæрæхдæр кæнынмæ тырнын;

- мадæлон æвзаджы фæрцы сывæллоны алывæрсыгæй хъомыл кæнын;

- хъазты хуызы сывæллæтты эмоционалон уавæр рæзын кæнын;

- зонындзинæдтæ фылдæр кæнынмæ тырнындзинад рæзын кæнын.

Куыд зонæм, афтæмæй æппæтæй хуыздæр фадат уыцы нысантæ сæххæст кæнынæн ис кæсыны урокты.

Ног (дыккаг фæлтæры) стандартты домæнтæ сты, цæмæй Уæрæсейы цæрæг алы адамæн дæр йе 'взаджы кад сæхи 'хсæн бæрзонддæр ист æрцæуа, цæхгæр фæхуыздæр уа мадæлон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг. Уыцы хæстæ та æххæст кæны райдайæн скъола.

Кæсыны программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Кæсыны программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй литературон кæсынады æгъдаутæ бацамонын.

Кæсыны программæйы спецификон хицæндзинæдтæ:

- текстыл куыст куыд ныхасы иуæгыл;

-литературон уацмысты дзырдты аивдзинад æмбарын æмæ сын сæ хицæндзинæдтæ

жанртæм гæсгæ иртасын;

-уацмысы æвзаг æмæ сывæллæтты ныхасыл уыцы иумæ куыст;

-уацмысыл æмæ сывæллæттæн фыст чингуытыл иумæйагæй кусын;

-сывæллæттæн тексты тыххæй зонындзинæдтæ дæттын, æмæ аивадон - литературон уацмысты мидис æмбарын кæнгæйæ сабиты миддуне хъæздыгдæр кæныныл куыст.

Программæ домæ, цæмæй скъоладзаутæ базоней тексты сæйрагдæр хъуыды рахицæн кæнын, уацмысы мидис хи ныхæстæй радзурын, дзырдты нысаниуæг зонин, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыр уой хъуыды кæнын, рæза сæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæной чиныг кæсынмæ.

Кæсыны программæйы сæйраг нысан: сабиты чиныг кæсынмæ разæнгард кæнын ; ирон, уырыссаг ама æппæтдунеон литературæйы хуыздæр уацмысты фæрцы сывæллæтты миддуне хъæздыгдæр кæнын.

Кæсыны программæйы сæйраг хæстæ:

1. скъоладзауты дзырдгай хъæрæй кæсын ахуыр кæнын;
2. чиныг кæнæ хицæн уацмысы мидис æмбарын;
3. литературон уацмыстæ жанртæм гæсгæ æвзарын зонин;
4. сывæллæттæн фыст литературæйы зындгонддæр авторты зонин; цы уацымстæ ахуыр кæнынц, уыдоны авторты зæрдыл дарын.
5. уацмысы архайджыты мидуавæр æнкъарын;
6. цардмæ эстетикон æнкъарæнтæ гуырын кæнын;
7. сывæллæтты дунеæмбарынад уæрæх кæнын;
8. сывæллæтты ныхас хæздыг кæнын;
9. скъоладзауты чиныг кæсынмæ разæнгард кæнын.

2. Текстыл кусгæйæ сывæллæтты ныхасы арæхстдзинад рæзынгæнæн мадзæлттæ:

1. Кæсыны навиктæ рæзын кæнын:

- раст æмæ æмбаргæ каст;
- дзырдгай каст;
- хуыздæр кæсæджы конкурстæ æмæ ерыстæ аразын;

- тагъд кæсыныл фæлтæрын.

2. Аив кæсын æмæ дзурын:

- хъæрæй æмæ хинымæры каст;

- раст дикции аразын, хъæлæсонтæ æмæ æмхъæлæсонты раст артикуляцийыл куыст;

- тагъддзуринаæгтæ кæсын;

- орфоэпийы нормæтæ ахуыр кæнын;

- рольтæм гæсгæ кæсын.

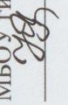

Датæ		Урочы темæ	Сахæтæ	Урочы хуыз	Фæстиуджытæ (Планируемые результаты)			УАА урочы	ИАФ, цæстуынгæ æрмæг
Факт	Коррекци				Предметон	Метапредметон	Удгоймагон		
Иумæйаг темæ:		Ахуырад æмæ наука (сах. нымæц- 4)							
10.09		Чиныг. Цæрукъаты В.	1	Ног æрмæг	Авторты царды хабæрттæ. Æмдзæвгæ.	Диалоджы архайын: Искæмæ хъусын æмæ йæ фехъусын. Æндæр искайы позици æмбарын	Чиныг-фæндагамон	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Презентаци
17.09		«Амондджын бон» .Скъуыддзаг роман «Дæллаг Ир» Дзасохты Музафермæ гæсгæ. Æмдзæвгæйы мидисыл	1	Ног æрмæг	Текст æмбаргæ каст кæнын, йæ сæйраг хъуыды йын æмбарын	Хи хъуыдытæ дзурын, аргументтæ æмæ сæ факттæй æххæст кæнын	Ирон адæмы истори æмæ дзургæ сфæлдыстад. Зон, аргъ кæн!	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Текст, иллюстрацитæ текстмæ

		куыст.							
24.09		«Фæллоуы зараг» Хацырты Сергей . Æмдзæвгæйы мидисыл куыст.	1	Ног æрмæг	Текст æмбаргæ каст кæнын, йæ сæйраг хъуыды йын æмбарын	Текст хæйттыл дих кæнын зонын	Ирон адæмы истории æмæ дзургæ сфæлдыстад. Зон, аргъ кæн!	Коммуника- тивон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Презентаци
01.10		«Сауцъиу æмæ Æхсыргур». Чеджемты Геор. Радзырды мидисыл куыст	1	Фæлхат кæныны урок	Кадæджы хъуыды æмбарын Æмбисæнд- тыл куыст.	Диалоджы архайын: Искæмæ хъусын æмæ йæ фехъусын.	Ирон адæмы истории æмæ дзургæ сфæлдыстад. Зон, аргъ кæн!	Коммуника- тивон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Нывтæ
08.10		«Уарз фæллоуы». Айларты Измаил. Æмдзæвгæйы мидисыл куыст	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Уацмысы жанр. Йæ автор. Æнæзонгæ дзырдтыл куыст. Уацмысы сæйраг хъуыды.	Диалоджы архайын Æндæр искайы позици æмбарын	Амонын æхсæнады æгъдау, хи дарыны уагæвæрд	Коммуника- тивон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Нывтæ
15.10		«Авджы сæстытæ». Хуыгаты Ленæ. Мидисыл	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Ныхасы эстетикон ахуырст иртасын зонын	Диалоджы архайын	Нæ алыварс дуне , æрдз, сырдтæ æмæ мæргътæ уарзын	Коммуника- тивон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Презентаци

		куыст.							
22,10		«Цъырцъыраг» И.А.Крыловмæ гæсгæ. Баснайы мидисыл куыст.	1	Фæлхат кæныны урок	Ныхасы эстетикон ахуырт иртасын зонын	Диалоджы архайын Æндæр искайы позици æмбарын	Нæ алыварс дуне , æрдз, сырдтæ æмæ мæргътæ уарзын	Коммуника- тивон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Презентаци
2 хай ах.азы									
12.11		«Найынмæ» Плиты Х.Мидисыл куыст.	1	Ног æрмæг	Сайраг хъуыды.	Диалоджы архайын.	Æрдзы ивдзинадтæ фæззыгон.		Текст, иллюстрацит æ текстмæ
19.11		«Хъæддаг бабызы лæппын.» Дзасохты Музафер. Радзырды мидисыл куыст.	1	Ног æрмæг	Афæдзы афон. Текстимæ куыст. Зымæджы майгæ. Абарст.	Хибарæй ахуыры эффektivондæ р мадзæлттæ æмæ фæрæзтæ æвзарынмæ арæхстдзина- дыл кусын	Нывимæ куыст. Аив кæсын.	Коммуника- тивон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Телефонæй пайда кæнгæйæ,æр мæг æрæмбырд кæнын
26.11		«Зилгæ мал» Ситохаты Саламджеримæ гæсгæ.1 хай.	1	Ног æрмæг ахуыр кæныны урок	Фыссæджы ахаст йæ персонажмæ.		Сабиты æнкъарæнтæ æргом кæнын		

		Мидисыл куыст.							
03.12		«Зилгæ мал» Ситохаты Саламджеримæ гæсгæ.2 хай. Мидисыл куыст	1	Ног æрмæг ахуыр кæныны урок		Зæрдæйы æнкъарæтæ равдисын. Диалогы архайын.	Сабиты æнкъарæнтæ æргом кæнын	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Текст, иллюстрацит æ текстмæ
10.12		«Сæрдыгон изæр» Хаджеты Таймураз. Мидисыл куыст .			Ныхасы эстетикон ахуырст иртасын зонын		Сабиты æнкъарæнтæ æргом кæнын		
17.12		«Сæгуыты лæппын» Ситохаты Саламджери.	1	Ног темæ ахуыр кæныны урок	Æмдзæвгæйы мидис. Йæ сæйраг хъуыды.	Хи хъуыдытæ дзурын, аргументтæ æмæ сæ факттæй æххæст кæнын	Уды рæсугъддинад æмæ хъæздыгдинад æмбарын æмæ йын аргъ кæнын.	Коммуникативон, логикон, удгоймагон, регулятивон	Текст, иллюстрацит æ текстмæ
24.12		«Куысыфтæг æмæ Дурын». Коцойты Арсен. Аргъауы мидисыл куыст			Уацмысы жанр. Йæ автор. Æнæзонгæ дзырдтыл куыст. Уацмысы сæйраг хъуыды				

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
ордена «Знак Почета» гимназия № 5 им. Луначарского А.В.

<p>«Рассмотрено»</p> <p>Руководитель ШМО МБОУ гимназия № 5 /Дзоблаева С.К./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г</p>	<p>«Согласовано»</p> <p>Председатель методического совета МБОУ гимназия № 5 /Н.Н.Подколзина</p> <p>Руководитель СП «Начальная школа» Гуткаева Э.М./</p> <p>Протокол № 1 от « 29 » августа 2022г.</p>	<p>«Утверждено»</p> <p>Директор МБОУ гимназия № 5 Шчкина</p> <p>Приказ № 1 от 29 августа 2022г.</p>
---	--	---

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному языку
(2«А», 2«В»,2 «Г»,2 «Д», 2 «Е»,2 «Ж»)

Джикаевой Ляны Павловны
учителя родного языка и литературы

2022 - 2023 учебный год

Рабочая программа

по родному языку

2 класс

2022 – 2023 учебный год

Пояснительная записка

Разработка программы по родному языку обусловлено необходимостью улучшения результатов обучения родному языку в соответствии с целями и приоритетами многоязычного образования.

Основная цель обучения родному языку в первом классе – формирование элементарной коммуникативной компетенции, то есть развитие способностей готовности школьников осуществлять элементарные общения на родном языке в рамках ограниченного часа наиболее распространенных в стандартных ситуациях, их воспитание и развитие в духе любви к Осетии, родному языку и культуре.

Цели и задачи обучения родному языку.

Цель обучения родному языку вытекает из цели многоязычного поликультурного образования в условиях многонациональной республики и заключается в формировании у учащихся коммуникативной компетенции, обеспечивающей возможность свободного общения на родном языке в социально-бытовой, учебно-трудовой и социально-культурной сферах.

Задачи, необходимые для достижения поставленной цели, заключаются в формировании знаний, навыков и умений, которые должны давать им возможность:

- Использовать родной язык в типичных ситуациях устного и письменного общения (говорении, аудирование, чтение, письмо);
- Овладеть приемами самостоятельной работы с языком;
- Включиться в диалог культур, осознать себя представителями Республики Северная Осетия – Алания, гражданами России и членами мирового сообщества;
- Взаимодействовать друг с другом в ходе решения различных коммуникативных задач;

- Расширять общеобразовательный кругозор, творческий потенциал с целью формирования многоязычной поликультурной личности.
Содержание программы.

103 учебных часа (по 3 часа в течении 33 недель)

Учащиеся должны общаться со сверстниками и со взрослыми на осетинском языке в стандартных ситуациях в рамках следующей тематики:

D. Социально-бытовая сфера общения

Я и моя семья. Мой внешний вид. Знакомства. Семья, члены семьи, профессии. Мой дом, квартира. Помощь старшим. Прием гостей. Покупки. Еда. Одежда. Свободное время, увлечения. Праздники. Я и мои друзья. Игры. Дикие и домашние животные. Деревья. Ягоды. Цветы. Фрукты. Овощи.

E. Учебно-бытовая сфера общения.

Моя школа. Мой класс. Школьные и учебные принадлежности. Дежурство в классе.

F. Социально-культурная сфера общения.

Мир вокруг меня. Родной край. Города и села Осетии. Природа. Погода. Времена года.

Речевая компетенция.

Говорение. Диалогическая речь.

Приветствовать, отвечать на приветствия, поблагодарить, извиниться, попрощаться. Назвать себя, назвать других в ситуации «Знакомство». Задавать вопросы, интонационно правильно их оформлять. Выразить просьбу, приглашение. Возражать, выражать несогласие. Вести элементарный диалог в ситуациях повседневного общения с опорой на образец и без него.

Говорение. Монологическая речь.

Описывать предмет, картину, фотографию, используя в качестве опор вопросы учителя. Делать короткое сообщение о себе, своей семье, своих увлечениях. Воспроизводить наизусть стихи, рифмовки, пословицы, песенки. Аудирование.

Воспринимать и понимать речь учителя; понимать речь партнеров по общению. Понимать небольшие тексты диалогического и монологического характера, построенные полностью на знакомом языковом материале, в предъявлении учителя и в записи. Время звучания текста до 2 минут.

Чтение.

Соотносить графический образ слова со звуковым. Определять тему и основное содержание текста по заголовку. Полностью понимать при чтении про себя в содержании небольших текстов. Читать в слух тексты, соблюдать ударения в словах, фразах, соблюдать интонацию. Выделять основную мысль текста, выбирать главные факты из текста.

Письмо.

Овладеть графикой осетинского языка. Списывать текст. Вписывать в текст и выписывать из него слова, словосочетания. Писать короткие диктанты.

Языковая компетенция.

Графика и орфография.

Буквы осетинского алфавита. Основные буквосочетания. Основные правила чтения и орфографии. Написание наиболее употребительных слов.

Фонетика.

Произношение и восприятие на слух всех звуков осетинского алфавита. Правильное произношения глухих и звонких согласных, кавказских звуков. Правильное ударение в слове, фразе. Соблюдение интонации в предложении. Звук и буква. Буква как знак звука.

Лексика.

Лексические единицы. Простейшие устойчивые словосочетания, оценочная лексика и реплики-клише как элементы речевого этикета.

Грамматика.

Основные коммуникативные типы простого предложения. Утвердительные и отрицательные предложения. Побудительные предложения. Вопросительные слова: *чи, цы, кæм, кæдæм, цæмæ, кæй, йавæр*. Имя существительное. Существительные в единственном и множественном числе. Глагол-связка в единственном (*у*) и множественном числе (*сты*). Спряжение глаголов в настоящем времени. Местоимения личные, указательные (*мæнæ, уæртæ*) притяжательные (*мæ, дæ, йæ*). Количественные числительные от 1 до 10.

Программа по родному языку для 2 класса состоит из следующих разделов:

Предварительный устный курс, обучение грамоте.

Предварительный устный курс.

Основные задачи предварительного устного курса:

- Выработка навыков и умений восприятия на слух звуков и звукосочетаний осетинского языка;
- Формирование и развитие произносительных и интонационных навыков;
- Введение и закрепление первичного словарного запаса;
- Развитие устной речи в определенных ситуациях.

Слова и грамматические конструкции курса распределены по темам. Содержание тем определяется окружающей ребенка действительностью. Тематический принцип дает возможность с первых уроков развивать связную речь учащихся.

Задачи:

Совершенствование навыков чтения слов, предложений, небольших текстов, выработка правильного произношения слов, звуков, выразительное чтение стихов, заучивание их наизусть, развитие навыков и умений устной речи и аудирования.

Основные требования к знаниям,
умениям и навыкам учащихся
к концу 2 года обучения.

Требования к уровню владения устной речью.

Учащиеся должны уметь:

- Здраваться и прощаться с ровесниками и людьми, которые старше по возрасту, отвечать на приветствия и прощания.
- Представлять себя, членов своей семьи и друзей.
- Вежливо выражать согласие / несогласие, понимание / непонимание, просьбу, пожелания и намерения, приносить и принимать извинения.
- Кратко описать свой город, свой дом, семью, погоду в разное время года, любимые предметы и занятия, свои увлечения, рассказывать о любимых игрушках, животных, лучших друзьях.
- Проигрывать на осетинском языке ситуации приглашения в гости, встречи гостей.
- Проиграть свою роль в беседе по телефону.
- Проиграть ситуации покупки продуктов питания и предметов одежды.

Объем диалогического высказывания – 2-3 реплики с каждой стороны.

Требования к уровню владения аудированием.

Учащиеся должны уметь:

- Понимать речь учителя по ведению урока.
- Распознавать на слух и понимать речь одноклассников в ходе диалогического общения.
- Распознавать на слух и понимать монологическое высказывание одноклассников.
- Понимать основное содержание связного сообщения учителя.

Требования к уровню владения чтением.

Учащиеся должны уметь:

- Правильно читать слова, предложения, мини тексты, входящие в изученный коммуникативно-речевой репертуар учебного общения.
- Соблюдать правильное ударение в словах, фразах, интонации в целом.
- Читать учебные тексты, соблюдая интонацию и правильное произношение.
- Находить в тексте необходимую информацию (имена героев, место, где происходит действие).
- Определять тему текста, называть главных героев.
- Выполнять тестовые задания к текстам.
- Кратко и развернуто передавать содержания к текстам.

Требование к уровню владением письменной речью.

Учащиеся должны уметь:

- Правильно писать буквы, буквосочетания, слова с опорой на образец.
- Списывать предложения и мини тексты с образца.
- Писать осетинские имена и фамилии.
- Списывать тексты приглашений и поздравлений к праздникам.
 - Писать слова, словосочетания и небольшие по объему предложения под диктовку учителя.

Учебно-методические средства обучения

Основная литература

5. Программа по осетинскому языку как второму. – Владикавказ: ИПО СОИГСИ, 2009. – 144 с.

6. Корнаева З.В., Джибилова И.М

К-67 Книга для учителя к учебнику «Ирон æвзаг» 2 класс. Владикавказ: ИП Валиева И.С., 2019– 128 с.

3. Корнаева З.В., Джибилова И.М. Учебник «Ирон æвзаг» 2 класс – Владикавказ: Ир, 2019 – 134 с.

7. Рабочая тетрадь

8. Поурочное календарно-тематическое планирование – приложение №1.

Джыккайтæ Лянæйы къæлиндарон-тематикон пълан мадæлон æвзагсæй

(2 –æм кълаæстæн) 2022– 2023 ахуыры азтæн

Датаæ		Урочы темæ	Сах.	Урочы хуыз	Фæстиуджытæ (Планируемые результаты)			УАА урочы	ИАФ, цæстуынг æ æрмæг
Факт	коррекц и				Предметон	Метапредметон	Удгоймагон		
05.09 06.09 10.09		Æгас цæут!	3с.	Урок-беседа	Уметь рассказывать о себе, расспрашивать собеседника о его имени	Различать понятия: устная речь, письменная речь	Осознание роли языка и речи в жизни человека	Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Книга, пропись
12.09. 13.09 17.09		Нæ ног æмбæлттæ!	3 с	Комбинированный урок				Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Книга Презентация
19.09 20.09		Уазæгуаты тæрхъусмæ.	2с	Комбинированный урок	Уметь представлять товарища, употребляя выражение: «Мæнæ ме	Различать понятия буквы и звуки (мыртæ æмæ дамгъæтæ)	Дорожить дружбой, понимать, сопереживать товарищу	Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Презентация

					«мбал»				
24.09		Чи цы уарзы?	3 с	Семинар	Уметь представлять членов своей семьи		Умение слушать и понимать речь других.	Личностные, Коммуникативные, Регулятивные.	Книга пропись

		Контролон рафыст.	1 с.						
26.09 27.09		Хъуг æмæ род.	2 с	Урок-беседæ	Уметь понимать содержание текста и отвечать на вопросы к тексту	Познакомить с понятиями: гласные и согласные звуки (хъæлæсон æмæ æмхъæлæсон мыртæ)		Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Пропись Иллюстрации по теме
01.10 03.10 04.10		Хъæдхой – хъæды дохтыр.	3с	Урок устного контроля знаний				Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Книга Пропись
08.10 10.10		Фæлхат кæнæм.	2 с	Урок – диалог	Беседовать о том, кто что любит	Познакомить с понятиями : слог и слово (уæнг æмæ дзырд)		Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Презентация
11.10		Цы зонæм, уый бæрæг кæнæм.	1с	Комбинированный урок	Рассказывать о домашнем скоте и животных (называть их и описывать, употребляя прилагательные: гыццыл, стыр, сау, бур,	Навыки и умения монологической речи: Описывать домашних животных		Коммуникативные, Познавательные Регулятивные	Иллюстрации к теме

цъæх-серый).

Образец: Мæнæ нæ гæды. Гæды цæры нæ хæдзары. Гæды у сау æмæ гыццыл.									
15.10 17.10 18.10		Аджын хъæлардзы	3 с	Урок-игра	Понимать на слух текст песенки «Хъуг æмæ род» и стихотворение «Гино»	Учиться правильно переносить слова (дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссын)		Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Пропись Книга
22.10 24.10 25.10		Фæззыгон хъæд.	3 с	Урок-беседа	Уметь рассказывать о птицах: называть их, рассказывать о том, кто что любит. Образец: Мæнæ сырдонцъиу. Сырдонцъиу уарзы зулчъытæ	Правильно называть названия животных и птиц		Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Книга Презентация
07.11 08.11 12.11		Кæдæм цæут.	3 с	Комбинированный урок	Понимать на слух текст песенки «Хъæдхой», стихотворение «Зæрватыкк»	Познакомить с понятием: ударение (цавд).		Познавательные Регулятивные Личностные	Книга Пропись
14.11 15.11 19.11		Æз зонын ленк кæнын.	3 с	Урок-диалог	Рассказывать о ягодах, характеризуя их цвет и указывая на их	Уметь вести двусторонний диалог-обмен		Познавательные Личностные Регулятивные	Картинки Учебник

							Регулятивные Познавательные		
29.11		Цы зонæм, уый бæрæг кæнæм.	1 с	Урок – диалог	<p>Расспрашивать друг друга о том, какие деревья растут в лесу. Образец:</p> <p>– Цавæр бæлæстæ зайы хъæды?</p> <p>– Хъæды зайы ахæм бæлæстæ: ...</p> <p>– Тулдз хъæды зайы?</p> <p>– О.</p> <p>– Кæм зайынц нæзытæ?</p> <p>– Хъæды</p>	Уметь употреблять в речи имена существительные в единственном и множественном числе.		Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Презентация
03.12 05.12 06.12		Цæмæн цин кæнынц сывæллæттæ зымæгыл?	3с	Урок-беседа				Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Книга пропись
10.12 12.12 13.12		Ног азы хорзæх уæ уæд.	3с	Комбинированный урок	Составлять диалог-обмен мнениями на основе прослушанного текста (упр. 2).	Познакомить с понятием: глагол (мивдисæг). Учить употреблять в речи гла-		Личностные, Коммуникативные, Регулятивные Познавательные	Книга Пропись

